

**ISPITNI KATALOG
ZA UČITELJE PREDMETNE NASTAVE
U OSNOVNOJ ŠKOLI**

**Vanjsko vrjednovanje obrazovnih
dcgh][bi U'i Yb]_U'cga]\ 'fUnfYXU'cgbcj b]\ `.
škola u RH u školskoj godini
2007./2008.**

1. UVOD

Poštovani učitelji,

svjedoci ste uvođenja promjena u odgoju i obrazovanju te provođenju Nastavnoga plana i programa za osnovnu školu prema Hrvatskom nacionalnom obrazovnom standardu (u daljnjem tekstu: HNOS). Nužan uvjet za ostvarivanje ciljeva Nastavnoga plana i programa predstavlja praćenje i vrjednovanje kvalitete obrazovanja.

Prošle školske godine zajedničkom suradnjom organizirali smo i proveli vrlo uspješno prvo vanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća u osnovnoj školi iz Hrvatskoga jezika i Matematike. Bio je to velik korak k unaprjeđenju kvalitete hrvatskoga školskog sustava.

Podsjetimo se, u projektu je sudjelovalo 4000 suradnika *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (ravnatelji osnovnih škola, učitelji i stručni suradnici u školama – članovi školskih ispitnih povjerenstava, članovi stručnih radnih skupina, ocjenjivači i dr.) i 10 690 učenika osmih razreda iz 842 osnovne škole u Republici Hrvatskoj.

Uzorak učenika odražavao je cijelu populaciju učenika osmih razreda po svim relevantnim obilježjima. I učenici su shvatili koliki je značaj vanjskoga vrjednovanja obrazovanja pa je ispitima iz Hrvatskoga jezika pristupilo 98,33% učenika (ispitanika), a ispitima iz Matematike 98,17% učenika. Taj podatak govori da su učenici postali važni sukreatori u poboljšanju osnovnoškolskoga obrazovnoga sustava u Republici Hrvatskoj.

Važnu su ulogu imali ravnatelji – ispitni koordinatori, koji su koordinirali cjelokupnu organizaciju i provedbu ispitivanja u školama i time još jednom dokazali da su ključan čimbenik u promjenama koje se događaju u osnovnim školama.

Članovi školskih ispitnih povjerenstava iz reda učitelja i stručnih suradnika također su profesionalno i odgovorno (prema uputama *Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja*) obavili složenu zadaću provedbe ispita u ispitnim prostorijama.

Rezultati ispitivanja upućuju na važne spoznaje – da su škole, učitelji i učenici iznimno dobro prihvatili vanjsko vrjednovanje. Utvrđena je zadovoljavajuća razina znanja iz Hrvatskoga jezika i Matematike na nacionalnoj razini te se pokazalo da ocjene učenika slijede uspjeh na ovim ispitima.

Rezultati prošlogodišnjih ispita također nam pokazuju da postoje značajne razlike u uspjehu na ispitima ovisno o županiji, o osnivaču škole, o broju stručnih suradnika kao i o stručnoj spremi učitelja i roditelja te o još nekim pokazateljima.

Ti vrijedni pokazatelji upućuju sve subjekte u odgoju i obrazovanju na konkretno djelovanje s ciljem poboljšanja kvalitete obrazovanja, poglavito one koji donose važne odluke (Vlada RH, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, osnivači škola i ostali).

Poštovani, na temelju gore navedenoga *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* uz stručnu i znanstvenu podršku Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar te uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa kreće u još veći projekt eksperimentalnoga vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika 4. i 8. razreda osnovne škole.

Želja nam je ovim istraživanjem utvrditi razinu stečenih znanja, vještina i kompetencija učenika iz pojedinih nastavnih predmeta i nastavnih područja na završetku 4. i 8. razreda osnovnoga školovanja. Također želimo utvrditi koliko su učenici osposobljeni za samostalno rješavanje problema razmišljanjem i smislenim učenjem. Vjerujemo da ćemo zajedničkim radom, kao i suradnjom s Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar i njegovim znanstvenicima, uspješno provesti drugo vanjsko vrjednovanje odgojno-obrazovnih postignuća u hrvatskim osnovnim školama i time pridonijeti poboljšanju kvalitete rada naših škola.

*Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja*

1.1. Svrha vanjskoga vrjednovanja

Vanjsko standardizirano ispitivanje neophodan je sastavni dio svakoga suvremenoga školskoga sustava pa tako i hrvatskoga.

Temeljni cilj projekta vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika četvrtih i osmih razreda osnovnih škola u školskoj godini 2007./2008. jest utvrditi razinu stečenih znanja, vještina i kompetencija učenika iz pojedinih nastavnih predmeta i nastavnih područja. Nadalje, cilj je ovoga projekta ispitati osposobljenost učenika za interdisciplinarno povezivanje nastavnih sadržaja.

Daljnji višestruki ciljevi projekta su:

- € upoznavanje škola s postupkom standardiziranoga vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća iz predmetne nastave (Hrvatski jezik, Biologija, Kemija, Fizika, Povijest, Geografija te strani jezik u redovnoj nastavi)
- € prihvaćanje rezultata vrjednovanja kao smjernica u poboljšanju kvalitete nastave
- € prihvaćanje postupaka vanjskoga vrjednovanja kao smjernica za unapređivanje odgojno-obrazovnoga procesa i mijenjanje odgojno-obrazovne paradigme u skladu sa strateškim dokumentima MZOŠ-a.

Ispiti su utemeljeni na važećim nastavnim programima pojedinih predmeta (Nastavni plan i program za osnovnu školu, MZOŠ, kolovoz 2006.). Provjeravaju znanja i kompetencije učenika koje se zasnivaju na ključnim dijelovima programa. Ispitivat će se samo sadržaji koji bitno određuju predmet učenja i koji se smatraju posebno važnima za daljnje učenje i dublje razumijevanje područja.

Ispite pripremaju stručne radne skupine sastavljene od učitelja praktičara i fakultetskih nastavnika. Ispiti se provode u školama, a provedbu koordinira *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja*.

Škole su obvezne sudjelovati u vanjskom vrjednovanju i koristiti se rezultatima ispita za samoanalizu i samovrjednovanje radi trajnoga unaprjeđivanja kvalitete rada škole.

Škole u kojima se provode ispiti dužne su zadovoljiti sve uvjete za provedbu ispita i postupati u skladu s preciznim uputama i protokolima.

Očekuje se da će uvođenje ispita i cijeloga sustava vanjske provjere znanja snažno potaknuti kvalitetnije učenje i poučavanje u našim školama.

1.2. Što su obrazovni ishodi?

Obrazovni su ishodi poželjni rezultati obrazovnoga procesa, odnosno *opisi onoga što se očekuje od učenika na kraju nekoga obrazovnog ciklusa*.

Opisi onoga što se od učenika očekuje u predmetnom području. To su opći opisi onoga što se od učenika očekuje u području nekoga nastavnoga predmeta, te kao takvi predstavljaju okvir za određivanje posebnih ciljeva.

Jasne i kratke tvrdnje o konkretnim učenikovim znanjima, vještinama i kompetencijama. To su opisi mjerljive aktivnosti učenika na kraju jednoga obrazovnog ciklusa, te se kao takvi mogu provjeravati i ispitivati. Oni služe kao temelj za izradbu ispitnih zadataka (jedan se obrazovni ishod ispituje jednim zadatkom).

Posebni su ciljevi iskazani glagolima te opisuju aktivnost učenika koja se može testirati. Definirani su na različitim razinama složenosti *različitim procesima koji se rabe da bi se naučilo – pamćenje, razumijevanje, primjenjivanje, analiziranje, evaluacija ili kreiranje* te na različitim *oblicima znanja*. Kao orijentir služila je *klasifikacija kompetencija i vještina* koja povezuje *vrste znanja koje treba razviti* (*dimenzija znanja – činjenično, konceptualno, proceduralno i metakognitivno znanje*) s *dimenzijama procesa*.

Obrazovni ishodi definirani su tako da odgovaraju jednoj od četiriju kategorija znanja i jednoj od šest kategorija kognitivnih procesa.

¹ Benjamin Bloom 1956. predložio je taksonomiju obrazovnih ishoda. Revidirana verzija koju rabimo djelo je Andersona i Krathwohla.

1.3. Provedba projekta vanjskoga vrednovanja

Nositelj je projekta „Vanjsko vrjednovanje obrazovnih postignuća učenika osmih razreda osnovnih škola u RH u školskoj godini 2007./2008.“ *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.*

1.3.1. Članovi projektnog tima

1. Nenad Marković, prof., voditelj projekta
2. mr. sc. Biljana Vranković
3. mr. Ira Tretinjak
4. Sanja Horvatić, dipl. defektolog
5. Ružica Jemeršić, dipl. učit.
6. Anđa Lovrić, prof.
7. Tonija Vladislavić, prof.
8. Vesna Vuković

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja projekt provodi u suradnji s Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar.

1.3.2. Članovi stručnog savjeta

1. doc. dr. sc. Josip Burušić, voditelj projekta
2. dr. sc. Ivana Ferić
3. mr. sc. Toni Babarović
4. Marija Šakić, prof.

%!* "Ghfi bY`fUXbY`g_i d]bY

`Ubcj]`Ghfi bY`fUXbY`g_i d]bY`nU`< fj Uhg_]`^YnL.`

1. prof. dr. sc. Karol Visinko, Filozofski fakultet u Rijeci, voditeljica Skupine
2. prof. dr. sc. Sanda Ham, Filozofski fakultet u Osijeku
3. izv. prof. dr. sc. Ante Bežen, savjetnik u Skupini, Učiteljski fakultet, Zagreb
4. Ankica Blažinović-Kljajo, prof., OŠ Brestje, Sesvete
5. Mirjana Jukić, prof., učiteljica savjetnica, savjetnica u Skupini, OŠ Rudeš, Zagreb
6. Iverka Kraševac, prof., OŠ Augusta Harambašića, Zagreb
7. Sunčica Križan-Kadi, prof., OŠ Novi Marof, Novi Marof
8. Marina Marijačić, prof., OŠ Smiljevac, Zadar
9. Anđa Suvala, prof., učiteljica mentorica, OŠ Vladimira Nazora, Čepin
10. Divna Šušić, prof., učiteljica mentorica, OŠ Mejaši, Split

`Ubcj]`Ghfi bY`fUXbY`g_i d]bY`nU`9b[`Yg_]`^YnL.`

1. mag. Ivana Cindrić, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, voditeljica Skupine
2. Kristina Abramović, prof., OŠ Mate Lovraka, Nova Gradiška
3. Ela Ivanić, prof., OŠ Veliko Trgovišće, Veliko Trgovišće
4. Ivana Mital, prof., Gimnazija Nova Gradiška, Nova Gradiška
5. Kesnija Rumora, prof., OŠ Franje Krežme, Osijek

`Ubcj]`Ghfi bY`fUXbY`g_i d]bY`nU`B`Ya U _]`^YnL.`

1. Iva Milardović Štimac, prof., OŠ Josipa Račića, Zagreb, voditeljica Skupine
2. Mirjana Sajko, prof., OŠ Dragutina Tadijanovića, Zagreb
3. Vesna Klajn, dipl. nastavnica, OŠ Josipa Kozarca, Vinkovci
4. Ljubica Maljković, prof. mentor, Hotelijersko-turistička škola, Zagreb (stručni konzultant za njemački jezik)

Ubcj]Ghfi bY'fUXbY'g_i d]bY'nU: fUbWg_]'^YnL.

1. Alice Stepinac, prof. savjetnik, voditeljica Skupine
2. Dubravka Skenderović-Keleč, prof. savjetnik, zamjenica voditeljice, OŠ Bukovac, Zagreb
3. Loreana Selišek Butina, prof., XV. gimnazija, Zagreb

Ubcj]Ghfi bY'fUXbY'g_i d]bY'nU:]nL_i .

1. mr.sc. Vlado Halusek, prof., OŠ Kloštar Podravski, Kloštar Podravski
2. Anđelka Jalušić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb, voditeljica Skupine
3. Mirjana Javora, prof., OŠ Mladost, Jakšić, Požega
4. Siniša Režek, prof., OŠ Žitnjak, Zagreb
5. Vedran Šarac, prof., OŠ dr. Ante Starčevića, Zagreb

Ubcj]Ghfi bY'fUXbY'g_i d]bY'nU'6]c`c[]'i .

1. dr. sc. Ljiljana Matulec, prof., OŠ Vladimira Nazora, Virovitica, voditeljica Skupine
2. Marijana Bastić, prof., OŠ Rudeš, Zagreb
3. Antonella Runje, dipl. ing., OŠ Vukomerec, Zagreb

Ubcj]Ghfi bY'fUXbY'g_i d]bY'nU?Ya]'i .

1. Petar Vrkljan, prof., voditelj Skupine
2. Tomislav Vrbanc, prof., OŠ Orehovica, Orehovica
3. Mihaela Vrbnjak, prof., VI. OŠ Varaždin, Varaždin
4. Manuela Međimurec, prof., OŠ Mursko Središće, Mursko Središće

Ubcj]Ghfi bY'fUXbY'g_i d]bY'nU'Dcj]'^Ygh

1. mr. sc. Dunja Modrić-Blivajs, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, voditeljica Skupine
2. Maja Ćutić Gorup, prof., Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
3. Augustin Knežić, prof., OŠ Lijepa Naša, Tuhelj
4. Petar Perić, prof., OŠ Bijaći, Kaštel Novi
5. Lidija Vranar, prof., OŠ Antuna Nemčića Gostovinskoga, Koprivnica

Ubcj]Ghfi bY'fUXbY'g_i d]bY'nU'; Yc[fUÙ'1 .

1. mr. sc. Ružica Vuk, Prirodoslovno-matematički fakultet
Sveučilišta u Zagrebu, voditeljica Skupine
2. Anđelka Bilić, prof., OŠ Ludbreg, Ludbreg
3. Jasmina Grabrić, prof., OŠ Huga Badalića, Slavonski Brod
4. Zoran Ljubić, prof., OŠ Spinut, Split
5. Tomislav Štancl, prof., OŠ Brezovica, Zagreb

&"I J >9H='N5`DF CJ C 9B>9`J 5B>G? C; 5`
J F >98BCJ 5B>5`C6F 5NCJ B=<`
DCGH=; BI 5`I 9B=? 5`, "F 5NF 985`
CGBCJ B=<`ü? C@5

2.1. Provedba ispitivanja

Ispitivanjem će biti obuhvaćeni svi učenici osmih razreda u osnovnim školama Republike Hrvatske koji dobiju suglasnost roditelja za sudjelovanje u ispitivanju.

Ispit je jednak za sve učenike.

Svi će učenici biti obaviješteni o važnim pojedinostima ispitivanja.

Ispitni su materijali pisani hrvatskim jezikom. Pripadnici nacionalnih manjina mogu pisati ispit i na svome materinskom jeziku.

Učenicima koji ne mogu pisati ispit na isti način kao i drugi učenici *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* prilagodit će ispitnu tehnologiju (ispitni materijal i ispitni postupak, primjerice: uvećan ispis ispita, produženo vrijeme pisanja i sl.).

&"&"J f]^Ya Y`]gd]h]j Ub^U

Ispitivanje će biti provedeno u dva dana.

6. svibnja 2008. (Biologija, Kemija, Fizika, Povijest i Geografija)

8. svibnja 2008. (Hrvatski jezik i strani jezik u redovnoj nastavi)

2.3. Sudjelovanje u ispitivanju

Prvoga dana ispitivanja polovica učenika 8. razreda pisat će ispit iz Biologije, Kemije i Fizike, a druga polovica ispit iz Povijesti i Geografije. Drugoga dana ispitivanja polovica učenika pisat će ispit iz Hrvatskoga jezika, a polovica ispit iz stranoga jezika u redovnoj nastavi. Ispiti će učenicima biti dodijeljeni slučajnim odabirom.

Škole koje imaju ukupno 10 i manje učenika osmih razreda pojedinoga dana ispitivanja pisat će samo jedan od dvaju predviđenih ispita i bit će slučajno odabrano koji ispit piše pojedina škola.

2.1. Ispitna sklopina

Ispit iz Hrvatskoga jezika traje sveukupno 85 minuta.

Ispit iz stranoga jezika u redovnoj nastavi traje 50 minuta, a počinje u 9.00 sati.

Ispit iz Fizike, Biologije i Kemije traje 115 minuta, a počinje u 9.00 sati.

Ispit iz Povijesti i Geografije traje 70 minuta, a počinje u 9.00 sati.

2.2. Ocjenjivanje rezultata

Učinak na ispitima ne će se ocjenjivati uobičajenim ocjenama (odličan, vrlo dobar, dobar, dovoljan i nedovoljan), nego će se rezultati iskazati kao postotak postignutih bodova (od 0% do 100%).

Dobiveni rezultati iskazivat će se zbrojno na razini Republike Hrvatske, pojedinih županija i škola te na razini pojedinih skupnih obilježja učenika, učitelja i nastave te obilježja škole.

' "'=GD=HB=? 5H5@CN='
...DC>98=B=< 'B 5GH5J B=< '
...DF 98A 9H5

' "%" < F J 5HG? = '>9N=?

' "%%" Cd] W ^j] bUghUj Y < fj Uhg_c [U ^n] U
u osnovnoj školi

Cilj je nastave Hrvatskoga jezika da učenik na završetku osnovnoga školovanja stekne znanja, sposobnosti, vještine, stavove i vrijednosti koje su jedan od temelja ovladavanju drugim predmetima, ali i cjeloživotnomu učenju. Predmet sadržajno pokriva teme iz hrvatskoga jezika, jezičnoga izražavanja, književnosti i medijske kulture.

Na završetku osnovnoga školovanja učenik bi na razini osnovnoga obrazovanja trebao:

- € vladati hrvatskim književnim jezikom
- € poznavati i primjenjivati književnojezičnu normu: pravopisnu, pravogovornu, slovničku, stilističku i leksičku u govorenju i pisanju
- € ostvarivati sposobnosti i primjenjivati vještine u svim jezičnim djelatnostima: slušanju, govorenju, čitanju i pisanju – u svim funkcionalnim stilovima
- € ostvarivati literarne sposobnosti i vještine te čitateljske interese i kulturu u skladu s doživljajno-spoznajnim mogućnostima
- € poznavati osnovne sadržaje medijske kulture
- € poštivati hrvatski kao službeni jezik Republike Hrvatske
- € biti svjestan važnosti znanja hrvatskoga jezika kao općega kulturnoga dobra
- € poštivati jezik hrvatskoga naroda, njegovu književnost i kulturu
- € poštivati jezike i kulture drugih naroda.

Cjelokupna nastava Hrvatskoga jezika pomaže učeniku u njegovu osobnom razvoju te ga priprema za djelatno i odgovorno sudjelovanje u društvu.

GUXfÿU^cVi \j U Yb]gd]hca

Ispit iz Hrvatskoga jezika za osmi razred u školskoj godini 2007./2008. obuhvaća sadržaje iz Nastavnoga plana i programa za Hrvatski jezik od prvoga do sedmoga razreda te dio sadržaja iz osmoga razreda (v. obrazovne ishode).

' "%&"Cd]`W`^j]`]gd]hU

Ispitom iz Hrvatskoga jezika u osmom razredu provjerava se u kojoj su mjeri učenici svladali obrazovne ishode nastave Hrvatskoga jezika predviđene za osnovnoškolsko obrazovanje.

Cilj je eksperimentalnoga vrjednovanja obrazovnih postignuća iz Hrvatskoga jezika na završetku osnovnoškolskoga obrazovanja ispitati:

- € opću pismenost
- € jezično znanje: pravopis, slovicu, rječnik
- € čitanje i razumijevanje teksta
- € sposobnost odabira ključnih podataka iz teksta
- € pisano jezično izražavanje
- € povezivanje i primjenu stečenih znanja iz predmeta Hrvatski jezik.

3.1.3. Posebni ciljevi ispita – obrazovni ishodi

Navedeni su posebni ciljevi, odnosno obrazovni ishodi unutar predmetnih područja (hrvatski jezik, jezično izražavanje, književnost i medijska kultura) te razine spoznajnih procesa uz koje se vezuju navedeni obrazovni ishodi.

OBRAZOVNI ISHODI – HRVATSKI JEZIK	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
<p>pravilno rabiti riječi i rečenice u svim jezičnim djelatnostima u skladu s normama hrvatskoga književnoga jezika: značenjskima (leksičkom i semantičkom), slovničkim (fonološkom, morfološkom, sintaktičkom), uporabnima (pragmatičnom i društvenojezičnom), uključujući i pravopisnu i pravogovornu</p>	<p><i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU procjena stvaranje</i></p>
<p>osvijestiti postojanje različitih narodnih govora i potrebu njihova njegovanja; prepoznati najvažnija obilježja hrvatskih narječja i glavne prostore gdje se govore; zamjenjivati riječi, izraze i rečenice zavičajnoga govora hrvatskim književnim jezikom i obratno</p>	<p><i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y fUý `Ua VU primjena procjena stvaranje</i></p>
<p>shvatiti ulogu književnoga jezika, pravilnu uporabu potrebnih stranih riječi i štetnost pretjerane uporabe nepotrebnih tuđica u hrvatskome književnome jeziku</p>	<p><i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU procjena</i></p>
<p>stvarati nove riječi proširivanjem značenja i promjenom oblika, promjenom vrste i posuđivanjem</p>	<p><i>primjena procjena stvaranje</i></p>
<p>shvatiti osnovno i preneseno značenje riječi te osnovna obilježja frazema; objasniti značenja učestalih frazema</p>	<p><i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y fUý `Ua VU primjena procjena stvaranje</i></p>
<p>prepoznati i imenovati sve vrste riječi i njihova gramatička obilježja</p>	<p><i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y fUý `Ua VU</i></p>
<p>razlikovati osnovu i nastavak u promjenjivim riječima</p>	<p><i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y fUý `Ua VU</i></p>

OBRAZOVNI ISHODI – HRVATSKI JEZIK	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
poznavati sklonidbu imenica, pridjeva, zamjenica i brojeva	<i>dUa Yb Y</i> <i>g\j U Ub Y</i> <i>primjena</i> <i>fUy `Ua VU</i>
poznavati stupnjevanje pridjeva; razlikovati određene i neodređene pridjeve; poznavati i razlikovati glavne i redne brojeve; poznavati i razlikovati vrste zamjenica (osobne, posvojne, povratnu, povratno-posvojnu, pokazne, odnosne, upitne, neodređene)	<i>dUa Yb Y</i> <i>g\j U Ub Y</i> <i>primjena</i> <i>fUy `Ua VU</i>
poznavati infinitiv; poznavati sprezanje glagola u prezentu, perfektu, aoristu, imperfektu, pluskvamperfektu, futuru I. i II.; imperativu, kondicionalu I. i II.; poznavati i razlikovati glagolske pridjeve i glagolske priloge	<i>dUa Yb Y</i> <i>g\j U Ub Y</i> <i>primjena</i> <i>fUy `Ua VU</i>
poznavati i razlikovati nepromjenjive riječi (priloge, prijedloge, veznike, čestice i uzvike); razlikovati veznike od ostalih riječi u vezničkoj ulozi	<i>dUa Yb Y</i> <i>g\j U Ub Y</i> <i>primjena</i> <i>fUy `Ua VU</i>
prepoznati i razlikovati rečenične dijelove: predikat i subjekt; objekt; priložne oznake mjesta, vremena, načina; atribut i apoziciju	<i>g\j U Ub Y</i> <i>primjena</i> <i>fUy `Ua VU</i>
prepoznati i razlikovati jednostavnu rečenicu (neproširenu i proširenu; neoglagoljenu i besubjektanu)	<i>g\j U Ub Y</i> <i>primjena</i> <i>fUy `Ua VU</i>
razlikovati jednostavnu i složenu rečenicu; povezivati i uvrštavati jednostavne rečenice u složenu; rašćlanjivati složenu rečenicu na surečenice	<i>g\j U Ub Y</i> <i>primjena</i> <i>fUy `Ua VU</i> <i>stvaranje</i>
prepoznati i razlikovati nezavisno složene rečenice (rečenični niz, sastavnu, rastavnu, suprotnu, isključnu i zaključnu); poznavati i razlikovati vrste veznika u nezavisno složenim rečenicama	<i>dUa Yb Y</i> <i>g\j U Ub Y</i> <i>primjena</i> <i>fUy `Ua VU</i>
razlikovati glavnu i zavisnu surečenicu u zavisno složenoj rečenici; prepoznavati vrste zavisnih surečenica (predikatnu, subjektanu, atributnu, objektanu, mjesnu, vremensku i načinsku)	<i>g\j U Ub Y</i> <i>fUy `Ua VU</i> <i>primjena</i>

OBRAZOVNI ISHODI – HRVATSKI JEZIK	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
preoblikovati zavisne surečenice glagolskim priložima i obrnuto; zamjenjivati imenski predikat predikatnom surečenicom, subjekt subjektnom surečenicom, objekt objektnom surečenicom, atribut atributnom surečenicom	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU stvaranje</i>
rašćlanjivati višestruko složene rečenice na surečenice i odrediti njihov međusobni odnos	<i>primjena fUý `Ua VU</i>
uočiti i prepoznati glasovne promjene (sibilarizaciju, palatalizaciju, jotaciju, nepostojano <i>a</i> , jednačenje po zvučnosti, jednačenje po tvorbenome mjestu, ispadanje glasova)	<i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
poznavati podjelu glasova na otvornike i zatvornike, razlikovati glasove po zvučnosti; poznavati glasove koji se jednače po tvorbenome mjestu; razumjeti razliku između načina nastajanja glasa (otvornik i zatvornik) i njegove uloge u slogu (samoglasnik i suglasnik)	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
prepoznati i razlikovati znakove i nazive za naglaske	<i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y</i>
poznavati i primjenjivati pravopisna pravila (glasovi i glasovni skupovi; veliko i malo početno slovo; sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi; rečenični i pravopisni znakovi; kratice)	<i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y primjena</i>
razumjeti važnost povijesnih događaja u razvoju hrvatskoga jezika (Bašćanska ploča; prva hrvatska gramatika; prvi hrvatski rječnik; Gajeva slovopisna reforma; Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga književnoga jezika)	<i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y</i>
prepoznati i razlikovati subjektivno i objektivno pripovijedanje; subjektivno i objektivno iznositi događaje, pripovijedati na temelju zadanih dijelova fabule, upotrijebiti dijalog i opis u pripovijedanju	<i>g\j U Ub^Y primjena stvaranje</i>
razlikovati subjektivni i objektivni opis osobe; subjektivno opisati osobu	<i>g\j U Ub^Y primjena stvaranje</i>
razlikovati pripovijedanje u 1. i 3. osobi	<i>g\j U Ub^Y primjena stvaranje</i>
stvaralački prepričavati tekst uvodeći nove događaje i likove te mijenjajući gledište	<i>g\j U Ub^Y primjena stvaranje</i>

OBRAZOVNI ISHODI – JEZIČNO IZRAŽAVANJE	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
sažeto prepričavati glavne događaje i bitne pojedinosti; samostalno oblikovati sažetak	<i>g\j U Ub \Y primjena fUy `Ua VU stvaranje</i>
preoblikovati pripovjedni tekst u dramski	<i>primjena fUy `Ua VU stvaranje</i>
poznavati stilsku i obavijesnu vrijednost posuđenica, žargonizama, lokalizama i dijalektizama	<i>g\j U Ub \Y primjena fUy `Ua VU stvaranje</i>
prepoznati i razlikovati obilježja književnoumjetničkoga, novinarskoga, znanstvenoga, administrativno-poslovnoga i razgovornoga stila	<i>g\j U Ub \Y primjena fUy `Ua VU stvaranje</i>
poznavati obilježja životopisa; napisati vlastiti životopis	<i>primjena stvaranje</i>
razlikovati stilska obilježja osobnoga pisma u odnosu na službeni dopis	<i>primjena stvaranje</i>
razlikovati stilski neobilježen red riječi i stilski obilježen red riječi	<i>g\j U Ub \Y primjena fUy `Ua VU stvaranje</i>
razlikovati istoznačnice, bliskoznačnice i suprotnice	<i>g\j U Ub \Y primjena fUy `Ua VU</i>
opisivati otvoreni i zatvoreni prostor na temelju plana opisa	<i>g\j U Ub \Y primjena stvaranje</i>
prepoznavati ključne pojmove u vezanome tekstu; oblikovati bilješke i natuknice i znati se njima služiti	<i>primjena fUy `Ua VU stvaranje</i>
samostalno stvarati pjesničke slike prema različitim osjetilnim poticajima; samostalno stvarati onomatopeju, epitet, usporedbu, personifikaciju, metaforu	<i>primjena fUy `Ua VU stvaranje</i>

OBRAZOVNI ISHODI – JEZIČNO IZRAŽAVANJE	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
pisati upravni govor u rečenicama s različitim odnosima navođenja i objašnjenja; pravilno preoblikovati upravni govor u neupravni i obratno	<i>g\j U Ub^Y primjena fUy `Ua VU stvaranje</i>
slušati, čitati i razumjeti vijest; poznavati bitne odrednice vijesti (pet pitanja prema kojima oblikujemo vijest: tko?, što?, gdje?, kada? i zašto ili kako?); samostalno pisati vijest	<i>g\j U Ub^Y primjena fUy `Ua VU stvaranje</i>
prepoznavati obilježja problemskoga članka, kritike, osvrta, prikaza; pisati kritiku, problemski članak, osvrt, prikaz	<i>g\j U Ub^Y primjena fUy `Ua VU stvaranje</i>
u pisanju poštivati pravopisnu normu; samostalno se služiti pravopisom	<i>g\j U Ub^Y primjena</i>
razlikovati književne rodove	<i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y fUy `Ua VU</i>
prepoznati i imenovati temu i motive lirske pjesme; razlikovati lirske pjesme s obzirom na temu (domoljubne, pejsažne, ljubavne, socijalne, misaone, duhovne); prepoznati obilježja himne, poznavati hrvatsku himnu i njezine autore	<i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y primjena fUy `Ua VU</i>
prepoznati vezani i slobodni stih, imenovati vezani stih prema broju slogova, kiticu (strofu) prema broju stihova, prepoznati srok (rimu), razlikovati vrste rime	<i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y primjena fUy `Ua VU</i>
prepoznati ritam u pjesmi, prepoznati ponavljanje, opkoračenje, stanku u lirskoj pjesmi	<i>g\j U Ub^Y primjena fUy `Ua VU</i>
prepoznati i imenovati stilska izražajna sredstva: epitet, personifikaciju, onomatopeju, usporedbu, kontrast, hiperbolu i metaforu	<i>g\j U Ub^Y primjena fUy `Ua VU</i>
prepoznati pjesničku sliku doživljenu osjetom vida, sluha, njuha, okusa i dodira	<i>g\j U Ub^Y primjena fUy `Ua VU</i>
prepoznati sonet	<i>g\j U Ub^Y</i>

OBRAZOVNI ISHODI – KNJIŽEVNOST	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
razlikovati pisca od lirskoga subjekta	<i>g\j U Ub^Y fUý `Ua VU</i>
prepoznati dijalektno pjesništvo: čakavsko, kajkavsko i štokavsko	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
prepoznati obilježja epske pjesme, povjestice i balade	<i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
prepoznati stalni epitet i deseterac kao obilježja usmenoga stvaralaštva	<i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
prepoznati i imenovati dijelove fabule (uvod, zaplet, vrhunac, rasplet) te razlikovati kronološki slijed događaja i retrospekciju	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
razlikovati pripovijedanje u 1. i 3. osobi; razlikovati pripovjedne načine: pripovijedanje, opisivanje, dijalog	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
uočiti značajke lika u književnome djelu, razlikovati vanjski i unutarnji portret, razlikovati etičku, psihološku, socijalnu i govornu karakterizaciju lika; razlikovati karakterizaciju lika govorom i postupcima; uočavati motiviranost postupaka likova i njihove međuodnose	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU procjena</i>
razumjeti ideju (osnovnu misao); razlikovati ideju od teme	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU procjena</i>
prepoznati obilježja romana i razlikovati pustolovni, povijesni, znanstvenofantastični, socijalni, kriminalistički roman	<i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
prepoznati obilježja novele, putopisa, biografije i autobiografije, anegdote i vica	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>

OBRAZOVNI ISHODI – KNJIŽEVNOST	RAZINE SPOZNAJNIH PROCESA
razumjeti humor i ironiju u književnome djelu	<i>g\j U Ub^Y fUý `Ua VU primjena procjena</i>
razlikovati pisca od pripovjedača	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
prepoznati obilježja dramskoga teksta(dijalog, monolog i didaskalije) razlikovati dramske vrste (tragediju, komediju i dramu u užem smislu)	<i>dUa Yb^Y g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
razlikovati filmske rodove; prepoznati osnovna obilježja i vrste animiranoga, igranoga i dokumentarnoga filma; prepoznati filmska izražajna sredstva: plan, kadar, kut snimanja (rakurs); poznavati obilježja scenarija i knjige snimanja	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
prepoznati kazališna izražajna sredstva: scenski govor, glumu, scenografiju i kostimografiju	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
prepoznati vrste tiska	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
prepoznati izražajna sredstva stripa: crtež, tekst, kvadrat	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>
razlikovati vrste radijskih i televizijskih emisija	<i>g\j U Ub^Y primjena fUý `Ua VU</i>

NAPOMENA:

Tim je obrazovnim ishodima obuhvaćena većina programskih sadržaja predmeta Hrvatski jezik koji se mogu standardiziranim postupkom ispitivati kao trajna znanja na završetku osnovnoškolskoga obrazovanja. Popis obrazovnih ishoda koji se ispituju standardiziranim postupkom podložan je promjenama: svake će se godine objaviti novo izdanje ispitnoga kataloga.

3.1.4. Struktura ispita

Ispit se sastoji od dvaju dijelova:

="X]c: jezično izražavanje – sastavak (30 minuta)

==" X]c: čitanje i razumijevanje književnoga djela, zadatci iz hrvatskoga jezika i zadatci iz medijske kulture (45 minuta).

="8=C '=GD=H5. 'Yn] bc 'JnfUjUj Ub^Y'È 'gUgHj U_'

U ovome se dijelu ispituju učenikove sposobnosti i vještine pisanoga izražavanja. Vrednuju se sve one sastavnice pisanoga teksta koje vrednujemo i u redovnoj nastavnoj praksi:

- € ostvarenost teme
- € ostvarenost oblika
- € stilske osobitosti sastavka
- € slovnička točnost
- € pravopisna točnost
- € slovopis.

Opis prvoga dijela ispita:

Zadatak se može odnositi na neki od oblika jezičnoga izražavanja koji se u redovnoj nastavi hrvatskoga jezika uvježbava od 5. do 8. razreda. Prema tome, zadatak se može odnositi na sve oblike prepričavanja, na pričanje, izvješćivanje, opisivanje i raspravljanje.

== "8=C 'GD=H5. ']HUb^Y`_b^jyYj bc[U`X^Y`Už`nUXUHWY]n`_b^jyYj bcghjž`
nUXUHWY]n` \ fj Uhg_c[U`^Yn_U`]`nUXUHWY]n`a YX]^g_Y`_i` `hi fY

U ovome se dijelu ispituje:

- € čitanje i razumijevanje književnoga djela primjerenoga učenikovoj dobi
- € povezivanje stečenih znanja iz književnosti s pročitanim djelom
- € poznavanje hrvatskoga jezika (slovnice, pravopisa, rječnika, hrvatskih narječja i povijesti jezika)
- € poznavanje medijske kulture.

Opis drugoga dijela ispita:

Učenici čitaju književno djelo iz hrvatske književnosti. To može biti cijelo djelo, primjerice kratka priča, crtica, pjesma ili ulomak iz djela (primjerice iz pripovijetke ili romana). Za potrebe ispita djelo može biti jezično i sadržajno prilagođeno.

Zatim učenici rješavaju 15 zadataka iz književnosti, 20 zadataka iz hrvatskoga jezika i 7 zadataka iz medijske kulture. Predviđaju se zadatci otvorenoga i zatvorenoga tipa:

- € zadatci dopunjavanja ili kratkih odgovora (jednom riječju, skupom riječi, jednom ili dvjema rečenicama)
- € zadatci povezivanja
- € zadatci višestrukoga izbora.

PRIMJER KNJIŽEVNOGA DJELA:

Srce djetinjstva

Negdje na rubu mojega djetinjstva i dječastva, ali i mojih vršnjaka iz susjedstva, živio je gospodin Vilim. Dobro ga pamte i oni stariji od mene, mnogo manje oni mlađi. Za sve nas on je uvijek bio star. Kako smo mi rasli, on je ostario, pa je između nas uvijek bio nepremostivi vremenski razmak.

No, taj je razmak uistinu bio samo vremenski. Jer on je svakome od nas oduvijek bio drag. Danas razumijem da smo ga silno poštivali jer je on razumio da smo mi djeca. Nikada se nije bunio kada bi lopta udarila u zid njegove malene kuće u dvorištu, u njegova vrata. Ni kada smo jednom zgodom loptom razbili prozor, nije se ljutio. Kada su naši roditelji došli k njemu ispričati mu se zbog toga i namiriti mu štetu, rekao je samo:

- Nije to ništa. Događa se... Drugi će put biti pažljiviji.

I bili smo. Ne zato što smo se bojali njega ili svojih roditelja nego zato što smo osjećali da bi se inače prema njemu ponašali ružno. A on to ni po čemu nije zaslužio. Uvijek je bio dio našega djetinjeg svijeta. Često je prolazio pokraj nas. Nakratko bi se zaustavio, rekao nam neku lijepu riječ ili nas nešto pitao. Katkada bi nam dao neki neobičan prijedlog za igru, koji bi se redovito pokazao odličnim. I kada je sjedio malo podalje na klupi i čitao novine, nije mu bilo teško ustati i vratiti nam loptu koja bi se nerijetko neposlušno otkotrljala do njega. A znalo bi se to dogoditi i češće u malo vremena.

Nikada nas nije gnjavio savjetima ili upozorenjima. Gotovo uvijek bio je vedar, tek katkada ozbiljan, sjetan. Tada bismo se i mi, bez ičijeg upozorenja, utišali. I dok ga se sada prisjećam, postaje mi jasno da on nije bio na rubu našega djetinjstva, nego u njegovu srcu.

Sjećam se jedne osobite zgrade u vezi s gospodinom Vilimom. U meni je i danas živa svaka tada izgovorena riječ.

- Mama – pitao sam onomad svoju majku – kako to da gospodin Vilim živi sam? Zar on nikoga nema?
- Neki su mu umrli, a neki žive daleko... – rekla mi je. – Ali on nikada nije sam.
- Kako to misliš? – pitao sam zbunjen njezinim odgovorom.
- Dobri ljudi nikada nisu sami – reče mi majka sigurnim glasom. – A zli su ljudi sami i kada su s mnogima.

Više ništa nisam pitao. Razumio sam i upamtio: Dobrota nikada ne stanuje sama.

Stjepan Lice

' '%) "'Df]a ^Yf]`nUXUHJ_U

NUXUHW]n`_b^jYj bcgh

Ovi se zadatci sadržajno odnose:

- € na temu i osnovnu misao
- € na tijek radnje, vrijeme i mjesto radnje
- € na karakterizaciju likova
- € na razumijevanje značenja riječi i njihova suodnosa u kontekstu
- € na stilska izražajna sredstva.

Tim se zadatcima žele ispitati učenikove sposobnosti i vještine razumijevanja i primanja književnoga teksta, komuniciranja s tekstem i učenikovo poznavanje pojedinih književnoteorijskih pojmova.

Neki od zadataka ispituju učenikovu sposobnost i vještinu pisanoga izražavanja vlastitoga mišljenja o pojedinostima iz teksta. Tim se zadatcima traži od učenika kratko, sažeto izražavanje na razini jedne ili dviju rečenica. U njima se zasebno vrjednuju sadržaj i izraz svakoga učenikova odgovora.

PRIMJER 1.

Objasni misao „Dobrota nikada ne stanuje sama“ svojim riječima jednom ili dvjema rečenicama.

Priznaje se svaki sadržajno smislen odgovor (primjerice: Ako je čovjek dobar prema drugim ljudima, nikad nije usamljen.). Vrjednuje se sadržaj i izraz.

PRIMJER 2.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Zašto je gospodin Vilim bio dio djetinjeg svijeta?

- a) ponašao se poput djeteta
- b) uvijek je razumio djecu
- c) rado se igrao s djecom
- d) uvijek je savjetovao djecu

Odgovor: b)

PRIMJER 3.

Na praznu crtu napiši odgovarajuće brojke.

Koja su stilska izražajna sredstva uporabljena u rečenicama?

- a) Lopta se neposlušno otkotrljala do Vilima. _____ kontrast
b) A zli su ljudi sami i kada su s mnogima. _____ personifikacija
c) Vilim je živio u srcu mojeg djetinjstva. _____ metafora

Odgovor: b), a), c)

NUXUHWJn` fj Uhgkoga jezika

Zadacima se ispituje učenikovo znanje, sposobnosti i vještine iz područja hrvatskoga jezika (slovnice, pravopisa, rječnika, povijesti jezika). Nekim se zadacima ispituje sposobnost povezivanja sadržaja iz hrvatskoga jezika sa sadržajima iz književnosti ili jezičnoga izražavanja.

PRIMJER 1.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Što je po vrsti riječi deblje otisnuta riječ?

Dobro ga pamte.

- a) imenica
b) pridjev
c) prilog
d) glagol

Odgovor: c)

PRIMJER 2.

Na praznu crtu napiši odgovarajuće brojke.

Kojoj vrsti nezavisno složenih rečenica pripadaju sljedeće rečenice?

- 1) Uvijek je bio vedar, tek je katkada bio ozbiljan. _____ sastavna
- 2) Njegovi žive daleko, ali on nikada nije sam. _____ rečenični niz
- 3) Razumio sam i upamtio svaku njegovu riječ. _____ isključna
- 4) Nakratko bi se zaustavio, rekao nam lijepu riječ. _____ suprotna

Odgovor: 3), 4), 1), 2)

PRIMJER 3.

U rečenici infinitiv iz zagrada preoblikuj u perfekt.

Gospodin Vilim _____ sam.

(živjeti)

Odgovor: *yj jcy*

PRIMJER 4.

Prepiši rečenicu pisanim slovima tako da točno napišeš veliko i malo početno slovo.

posjetit ću prijatelja u slavonskom brodu i proputovati slavonskom ravnicom.

Odgovor: *DcgYhjh i dfjUHYU'i G'Uj cbg_ca '6fcXi 'j'dfc'di hcj Uhj'g'Uj cbg_ca ravnicom.*

NUXUHV]n'a YX]g_Y`_i `hi fY

Zadacima se ispituje učenikovo poznavanje medijske kulture.

PRIMJER 1.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koja su obilježja filmskoga scenarija?

- a) kratak sadržaj filmske priče i popis djelatnika
- b) navođenje planova, rakursa i kretanja kamere
- c) odredbe o montaži, glazbi i zvukovima
- d) razrada radnje, mjesta, vremena i likova

Odgovor: d)

PRIMJER 2.

Koja je vrsta filmskoga plana u prikazanome kadru?

Odgovor: detalj plan

3.1.6. Slovopis

Ispitanici pišu ispit pisanim slovima. Ne pišu velikim tiskanim slovima i ne pišu malim tiskanim slovima.

Pisati pisanim slovima!

Pisati pisanim
slovima!

Pisati pisanim slovima!

B Y ` d] g U h] ` a U `] a ` h] g _ U b] a ` g ` c j] a U °

B 9 ` D = G 5 H = ` J 9 @ = ? = A ` H = G ? 5 B = A ` G @ C J = A 5 °

3.1.7. Priručnici za pisanje i slovnici

Za ispit iz Hrvatskoga jezika obvezni su pravopisni i slovnici priručnici za osnovnu školu koje je odobrilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa za školsku godinu 2007./2008.

3.1.8. Pribor

Ispitanici rješavaju test rabeći pribor za pisanje i brisanje. Učenici smiju rabiti grafitnu (običnu) olovku ili kemijsku olovku – plavu ili crnu.

3.1.9. Ponašanje učenika na ispitu

Za vrijeme ispita učenici trebaju pratiti upute osobe zadužene za provedbu ispita – započeti pisanje kad im se kaže, završiti pisanje kad se objavi kraj, popuniti tražene podatke o sebi i ostalo.

Učenik na ispitu ne smije ni na koji način narušavati ispitna pravila i propise, primjerice: prepisivati iz nedopuštenih izvora, prepisivati od drugih učenika, dopuštati da drugi učenik prepisuje od njega, narušavati red u ispitnoj prostoriji itd.

3.1.10. Osnovna literatura

Osnovnu literaturu čine sljedeći izvori:

Nastavni plan i program Hrvatskoga jezika, Zagreb, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006.

Stjepan Babić, Božidar Finka i Milan Moguš, Hrvatski pravopis, Zagreb, Školska knjiga, 1994.

Stjepan Babić, Sanda Ham i Milan Moguš, Školski pravopis, Zagreb, Školska knjiga, 2005.

Milivoj Solar, Teorija književnosti, Zagreb, Školska knjiga, ²⁰2005.

Stjepko Težak i Stjepan Babić, Gramatika hrvatskoga jezika : Priručnik za osnovno jezično obrazovanje, Zagreb, Školska knjiga, ¹⁵2005.

Udžbenici iz hrvatskoga jezika i književnosti koje je odobrilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske za školsku godinu 2007./2008.

' "&" GHF 5B = ' > 9N=7 = ' I ' DF 98A 9HBC > ' B 5GH5J =

' "&%" Cd] W Yj] i Yb ^ U' ghfUbc [U ^ Yn] _ U

Primarni cilj učenja stranoga jezika u okviru školskoga sustava jest stjecanje komunikacijske kompetencije, odnosno osposobljavanje učenika za odgovarajuću usmenu i pisanu komunikaciju na stranom jeziku u situacijama iz stvarnoga života. U suvremenoj nastavi stranoga jezika taj je proces obogaćen i elementima sociokulturalne, intelektualne, čitalačke i strategijske kompetencije te također usmjeren na razvijanje osjetljivosti učenika za drugi jezični sustav te upoznavanje s vrijednostima onih kulturnih krugova kojima taj jezik pripada.

Učenje stranih jezika širi učenikove predodžbe prostora i vremena te ga uvodi i u nove sustave komunikacije. Budući da je temeljna pretpostavka suvremene nastave stranoga jezika primjena usvojenih znanja u budućim komunikacijskim situacijama iz stvarnoga života, njezini su primarni ciljevi:

- € spoznavati posebnosti sustava stranih jezika, osnove metajezika radi bržega usvajanja stranoga jezika i razvijanja lingvističkoga mišljenja
- € razvijati vještine potrebne za receptivnu i produktivnu uporabu stranih jezika u govornoj i pisanoj komunikaciji
- € razvijati jezične vještine potrebne za govornu i pisanu interpretaciju zvučnoga ili pisanoga teksta, sukladno učeničkoj dobi
- € usvajati određeni lingvistički i sociolingvistički inventar (lingvistički: rječnik, strukture na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini; sociolingvistički: komunikacijski uzorci, osobitosti u interakciji)
- € razvijati sposobnosti i navike uporabe rječnika, gramatičkih i drugih priručnika koji sadrže informacije o stranim jezicima
- € upoznavati obilježja zemalja i naroda čiji se jezici uče
- € usvajati rječnik potreban za sporazumijevanje na stranom jeziku i sudjelovanje u razgovoru o različitim temama
- € razvijati sposobnosti potrebne za samostalno i cjeloživotno učenje stranih jezika
- € razvijati sposobnosti potrebne za kritičko mišljenje i rješavanje problema
- € razvijati jezičnu i komunikacijsku kompetenciju u stranim jezicima potrebnim za korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija
- € razvijati jezičnu i komunikacijsku kompetenciju za aktivno sudjelovanje u svim vidovima života u mnogojezičnoj i multikulturalnoj Europi.

Ovi se ciljevi ostvaruju uz pomoć međusobno povezanih nastavnih sadržaja propisanih Nastavnim planom i programom za osnovnu školu.

3.2.2. Posebni ciljevi ispita

Ovim ispitom koji će se provesti **iz stranoga jezika** u školskoj godini 2007./2008. ispitivat će se znanje i kompetencije s područja slušanja, čitanja i pisanja u osmom razredu osnovne škole gdje se taj jezik uči kao strani jezik u redovnoj nastavi. Iako je vještina govorenja sastavni dio komunikacijske kompetencije u stranome jeziku, ona nije uključena u ovaj ispit zbog tehničkih ograničenja.

Također, važno je napomenuti kako se ispit sastoji od zadataka koji ne ispituju pojedinu vještinu zasebno, već se one ispituju integriranim zadacima.

' "&" "'Cd]'df]_Un'fUn]bY'5&

Razina A2 prema ZEROJ-u naziva se na hrvatskom jeziku *hYa Y`bja ghi dbYa* i na toj razini korisnik jezika može se snaći u poznatim i predvidivim komunikacijskim situacijama.

Prema deskriptorima ZEROJ-a, prema HNOS-u i PIP-u učenik može:

- ⊘ razumjeti jednostavne rečenice i izraze vezane uz područja njegovih **neposrednih potreba i interesa** (osobni podatci, podatci o prijateljima i obitelji, kupovina, neposredna okolina, putovanja, praznici, nastavak školovanja...) ako sugovornik govori polako i razgovijetno i ako je tekst napisan jednostavnim rečenicama
- ⊘ **_ca i b]WfUH** u govoru i pisanju u uobičajenim situacijama, razumjeti samo jednostavne informacije i poruke vezane uz poznate teme
- ⊘ **dfYXghUj]h]'cd]gUh'i [cj cfi]'d]gUb'f'YXbcghUj b]a`fY Yb]Waa U`** sebe i svoju neposrednu okolinu
- ⊘ izraziti na **jednostavan** način svoje osjećaje, raspoloženja, slaganje/ neslaganje s čime...

Osnovne su karakteristike **pisanih i izgovorenih tekstova** na razini A2:

- ⊘ učeniku bliski sadržaji
- ⊘ svakodnevni standardni jezik
- ⊘ razumljivi tekstovi s jednostavnim riječima, izrazima i rečenicama koji se odnose na svakodnevni život
- ⊘ mogućnost uočavanja i prepoznavanja nečijega mišljenja i osjećaja u tekstu (izricanje sklonosti prema čemu, slaganje/neslaganje s čime, prihvaćanje/neprihvaćanje nečijega mišljenja i sl.).

Učenik na razini A2:

- # pri izražavanju još uvijek radi **neke osnovne pogrješke**, no rabi priličan broj jednostavnih jezičnih struktura
- # izgovara uglavnom **fUni a`^j c**
- # ima još uvijek **c[fUb] Yb** opseg rječnika, može dati i tražiti samo jednostavne informacije vezane uz **poznate i predvidive** situacije iz svakodnevnoga života.

' "&"("'HYa Y`nU`fUn]bi `5&

DF 98GH5J @>5B>9

- Predstavljanje sebe i drugoga (osobni podatci, karakterne osobine)
- Ukusi, sklonosti, raspoloženja

C6=H9@>`=8CA

- Članovi uže i šire obitelji
- Odnosi roditelji – djeca, braća – sestre, mladi – mladi, mladi – odrasli, jednakost spolova
- Stanovanje

G@C6C8BC`J F =>9A 9ž`N565J 5`='üDCF H

- Organizacija slobodnoga vremena
- Izvannastavne/izvanškolske aktivnosti
- Hobiji
- Izleti
- Zabava
- Igre
- Šport

J F =>9A 9

- Dijelovi dana
- Koliko je sati?
- Kalendar: godišnja doba, mjeseci, dani u tjednu, blagdani
- Vremenska prognoza

N8F 5J @>9

- Dijelovi tijela
- Osobna higijena i njega tijela
- Bolesti i nezgode
- Briga za zdravlje

DF 9< F 5B5

- Hrana i piće
- Obroci
- Posuđe, pribor za jelo
- Restorani, jelovnik
- Recepti
- Hrvatski nacionalni specijaliteti i nacionalni specijaliteti u zemljama engleskoga, njemačkoga i francuskoga govornoga područja

C8=>9J 5B>9'='A C85

?I DCJ 5B>9

- Novac
- Vrste trgovina
- Kupovanje u različitim trgovinama
- Reklame

A 98=>=

- Tisak
- Radio
- Televizija
- Internet
- Aktualnosti

: =@A

; @5N65

ü? C@5`='C 6F 5NCJ B='GI GH5J

- Vrste škola, predmeti, ocjene
- Školski pribor
- Život u školi
- Školske aktivnosti
- Školski sustav u Hrvatskoj i zemljama engleskoga, njemačkoga i francuskoga govornoga područja

8F I üHJ Cž'A @58='='B>=< CJ ='DF C6@9A =

DCG5C`

- Zanimanja
- Oglasi
- Životopis

DI HCJ 5B>5

- Organizacija putovanja
- Vozni red
- Prospekti
- Vrste prijevoza

>5J B9'G@ p69.....

; F 5 5BG?='C8; C>

- Socijalni i društveni odnosi

CJ >9?`='B>9; CJ`C?C@=ü

- Fauna i flora
- Klima

DCJ =>9GHŽ?I @HI F 5`='7=J =@=N57=>5

- Simboli Engleske, Francuske i Njemačke
- Znamenitosti
- Kulturne manifestacije vezane uz Hrvatsku i zemlje engleskoga, njemačkoga i francuskoga govornog područja
- Slavni ljudi (povijesne i suvremene ličnosti, znanstvenici, pisci, pjesnici, umjetnici, pjevači, glumci...)
- Zemlje engleskoga, njemačkoga i francuskoga govornoga područja , njihove pokrajine i glavni gradovi
- Europa jučer i danas
- Europske institucije za mlade

' "&') "'I di hY`nU'i]hY`^Y

Upozorite učenike:

- € da pažljivo pročitaju zadatak
- € da jasno odgovore na sva pitanja i da poruka bude potpuna
- € da razrade odgovore na pitanja, tj. da izbjegavaju nejasne i nepotpune rečenice
- € da ne pišu nepotrebne informacije, tj. da se pridržavaju uputa
- € da napišu dovoljan broj riječi vezanih uz temu i da ne ponavljaju već napisane rečenice
- € da ne prepisuju rečenice iz zadatka.

Kada završe, trebali bi:

- €# provjeriti jesu li zbog nepažnje propustili neki odgovor
- €# provjeriti jesu li zbog nepažnje napravili pravopisnu pogrešku
- €# provjeriti jesu li zbog nepažnje napravili pogreške u interpunkciji (npr. prevelik broj uskličnika, izostavljena točka, zarez i sl.).

3.2.6. Pribor

Dopušteno je služiti se samo [fUÜhbcā `c`cj _ca `] [i a]Mta "" Učenik mora zadatke rješavati i fYXbc`]]h`j c""

' "&"+ "'@]hYfUhi fU

- # Sva literatura i priručnici koje je odobrilo MZOŠ
- # NU^YXb]_] fYZYfYbHb] c_]jf' nU' ^n]_Y. i Yb^Yž' dci Uj Ub^Yž' vrednovanje, Školska knjiga, Zagreb, 2005.
- # 9i fcdg_] ^n] b] dcfhžc]c' nU' i Yb]_Y']i Yb]W' cX' %%Xc' %) [cX]bU' i RH, Školska knjiga, Zagreb, 2006.
- # Kao dodatni izvor literature za učenike i nastavnike mogu poslužiti i svi postojeći udžbenici, priručnici i rječnici za pojedini strani jezik koji su prilagođeni principima učenja i poučavanja koji proizlaze iz ZEROJ-a, koji su u skladu s HNOS-om, PIP-om i EJP-om za učenike od 11 do 15 godina te postojeća stručna literatura za pojedini strani jezik.

' " "9B; @9G? = '>9N=?

3.3.1. Struktura ispita

U školskoj godini 2007./2008. ispit iz Engleskoga jezika traje 50 minuta i sastoji se od dvaju dijelova.

Udjeli su u ispitni sljedeći:

Dio ispita	6fc^ zadataka	6fc^ bodova	I X]c'i 'i _i dbca ' broju bodova
Slušanje s razumijevanjem	2	10	25%
Čitanje i pisanje	5	30	75%
Cijeli ispit	7	40	100%

F Uý `Ub^Ybž]gd]h]n[`YXU`cj U_c.

Sastavnica	Redni broj	7] ^nUXUh_U fHUg_ `ZcW gk	H]d`nUXUh_U	6fc^`nUXUH_U fbi a VYf`cZ]hYa gk	6fc^ bodova
Slušanje	1	razumijevanje osnovnih značenja i sadržaja/ specifičnih informacija	zadatak višestrukoga izbora	5	5
Slušanje	2	razumijevanje osnovnih i specifičnih značenja i sadržaja	zadatak popunjavanja	5	5
Čitanje	3	razumijevanje jednostavnih obavijesti, upozorenja, uputa	pridruživanje	5	5
Čitanje	4	razumijevanje glavne poruke i pojedinosti u tekstu	redanje i pridruživanje (dijalog)	5	5
Čitanje	5	prepoznavanje prikladnih struktura (gramatika i leksik)	višestruki izbor - dopunjavanje	5	5
Pisanje	6	popunjavanje obrasca, prepisivanje informacija iz teksta	prijenos informacije iz teksta (slike) u obrazac	5	5
Pisanje	7	pisanje kraćih tekstova, razglednica, poruka, opisa...	zadatak otvorenoga tipa	10	10

' " "%%"Ghfi _hi fU]gd]hU`bU`fUn]b]`5&

G@ ü5B>9`G`F 5NI A =>9J 5B>9A

G`i yUb`Y`g`fUni a]Yj Ub`Ya `bU`fUn]b]`5&

7]`^

Ispitati učenikovu vještinu razumijevanja i slušanja jednostavnih fraza i izraza iz područja njihova interesa, jednostavnih i svakodnevnih razgovora i diskusija, te slijediti običan, svakodnevni govor u skladu s očekivanom razinom znanja i kompetencija.

Obrazovni ishodi

Prema HNOS-u, PIP-u i ZEROJ-u učenici na završetku osmoga razreda (na razini A2) mogu:

- ≠ razumjeti jasan, standardni govor o poznatim stvarima
- ≠ razumjeti dovoljno da odgovore na konkretne potrebe i naredbe u svakodnevnom životu (u trgovini, pošti, banci, u javnom prijevozu, na ulici) ako je govor jasan i polagan
- ≠ razumjeti bitnu poruku u kratkim snimljenim tekstovima o predvidivim svakodnevnim stvarima ako su izgovoreni polako i jasno
- ≠ prepoznati glavno značenje iz medija ako je komentar popraćen vizualnim materijalom
- ≠ razumjeti informacije u jednostavnim svakodnevnim materijalima, poput reklama, jelovnika, prospekata, voznoga reda i sl.
- ≠ povezati vizualne i zvučne jezične sadržaje
- ≠ raspoznati i razumjeti fonološke, ritmičke, naglasne i intonacijske osobine engleskoga jezika, te artikulirani govor sa stankama
- ≠ razumjeti izjavne rečenice i pitanja te osnovne namjere sugovornika
- ≠ globalno i selektivno razumjeti slušani tekst poznate tematike
- ≠ razumjeti sricane riječi (*spelling*).

H]dcj]`nUXUH_U.

- ≠ zadatci višestrukoga izbora (prepoznavanje jasnih činjenica)
- ≠ zadatci popunjavanja (razumijevanje ciljanih informacija).

Redni broj zadatka	=gd]h] UbU`dcXj `Yyh]bU	Vrsta zadatka	6fc^ zadataka	6fc^ bodova
1.	razumijevanje osnovnih značenja i sadržaja/specifičnih informacija	zadatak višestrukoga izbora	5	5
2.	razumijevanje osnovnih i specifičnih značenja i sadržaja	zadatak popunjavanja	5	5

5B>9'G'I DCF 56CA '9N=? 5'

hUb^Y'g'i dcfUVca ^Yn_U'bU'fUn]b]'5&

7]^ ^

Ispitati učenikovu sposobnost čitanja i razumijevanja riječi, rečenica i kraćih tekstova, kao i sposobnost primjene jezičnih zakonitosti (pravilnosti), ispitati čitanje kao proces dekodiranja i razmišljanja koji uključuje dopunjavanje i odabir odgovora u skladu s očekivanom razinom znanja i kompetencija.

Obrazovni ishodi

Prema ZEROJ-u, HNOS-u i PIP-u, učenici na završetku 8. razreda (razina A2) mogu:

- # pamtiti pismovne slike riječi i rečenice u sklopu obrađenih sadržaja
- # prepoznati i razumjeti poznata imena, riječi i rečenice u kratkim pisanim uputama (oglas, prospekti, jelovnici, osobna pisma i e-mail poruke)
- # razumjeti i čitati poruke s razglednica i obavijesti u svakodnevnim situacijama
- # samostalno zaključivati (npr. pri predviđanju sadržaja teksta na osnovi naslova ili konteksta)
- # razumjeti poruke iz masovnih medija (npr. uz pomoć postera o nekoj od obrađenih tema)
- # čitati specifične, predvidljive informacije u jednostavnim svakodnevnim materijalima.

H]dcj]'nUXUH_U. ''

- # zadatak pridruživanja (globalno razumjeti tekst)
- # zadatak redanja (povezati dijalog)
- # zadatak višestrukoga izbora za nadopunu teksta (uporaba jezika, leksik i jezične forme)
- # zadatak višestrukoga izbora (selektivno razumjeti tekst, razumjeti detalje, namjeru, stav...).

Redni broj zadatka	=gd]h] UbU'dcXj ^Yyh]bU	Vrsta zadatka	6fc^ zadataka	6fc^ bodova
3.	razumijevanje jednostavnih obavijesti, upozorenja, uputa	pridruživanje	5	5
4.	razumijevanje glavne poruke i pojedinosti u tekstu	redanje i pridruživanje (dijalog)	5	5
5.	prepoznavanje prikladnih struktura (gramatika i leksik)	višestruki izbor – dopunjavanje	5	5

D=G5B>9

D]gUb^Y`bU`fUn]b]`5&

7]`^

Ispitati učenikovu sposobnost izražavanja u pisanom obliku (popunjavanje obrasca, pisanje pisma) osobnim stilom u povezanome tekstu (koherentnost i kohezija) rabeći jednostavne strukture (leksičke i gramatičke), i ispunjavanja komunikacijske svrhe pisanoga teksta u skladu s očekivanom razinom znanja i kompetencija.

Obrazovni ishodi

Prema ZEROJ-u, HNOS-u, i PIP-u, učenici na završetku osmoga razreda (na razini A2) mogu:

- ✎ pisati kratke jednostavne bilješke i poruke
- ✎ napisati vrlo jednostavno osobno pismo (npr. zahvaliti komu ili se ispričati) koristeći jednostavne veznike – i, ali i zato što
- ✎ pisati o svakodnevnim događanjima iz svoje okoline vezanima uz ljude, mjesta, posao, obitelj, školu itd.
- ✎ opisati kratke događaje iz sadašnjosti i prošlosti, te osobna iskustva
- ✎ pisati kratke i jednostavne životopise
- ✎ ispuniti obrasce s osobnim podacima.

H]dcj]`nUXUH_U.

- ✎ prijenos podataka iz teksta u obrazac, na plakat, obavijest, u dnevnik...
- ✎ pisanje kratke poruke ili pisma, odgovor na zadanu temu.

Redni broj zadatka	=gd]h] UbU`dcXj ^Yyh]bU	Vrsta zadatka	6fc^ zadataka	6fc^ bodova
6.	popunjavanje obrasca, prepisivanje informacija iz teksta	prijenos informacije iz teksta (slike) u obrazac	5	5
7.	pisanje kraćih tekstova, razglednica, poruka, opisa...*	zadatak otvorenoga tipa	10	10

' " "&"Df]a ^Yf]`nUXUHJ_U

=GD=H'G@ ü5B>5`f@=GH9B=B; t

H5G?`%

1 Listen to the dialogue between Ivy and Tony.

For questions 1 – 5 **circle** the correct answer (A, B, C or D).

1 Who is Ivy?

A Ivy is

1 Who is Tony?

A Tony's friend.

B Tony's sister.

C Tony's girlfriend.

D a journalist.

2 When did Tony go to Scotland?

A last week.

B two months ago.

C last Monday.

D two years ago.

3 Where did Tony go last night?

A a

B the cinema.

C the theatre.

D a club.

4 What does Tony like?

A jazz.

B classical music.

C rock.

D pop.

5 Who did Tony visit?

A his friend.

B his girlfriend.

C his relatives.

D his neighbour's flat.

6 What will be in Sunday's newspaper?

A Ivy's story.

B Tony's story.

C Tony's interview with Ivy.

D Ivy's article.

HfUbgW]dh]cb

=b`h`Y`Ufgh`hUg_`mci`k`J``\`YUf`U`X]U`c[`i`Y`VYhk`YYb`ej`miUbX`Hcbm`7]fWY`
h`Y`VtffYVh`Ubgk`Yf``Mci` \`Uj`Y`Ub`YI`Ua`d`Y"

Mci`k`J``\`YUf`h`Y`Vt`bj`YfgU]cb`hk`JW.

(Telephone rings)

- ej m`** OK. When did you last go away for the weekend?
- Hcbm** Go away? Probably two months ago. I went to Scotland.
- ej m`** And when did you last go out for a drink or meal?
- Hcbm** Two days ago – on Wednesday. I went out to a Chinese restaurant.
- ej m`** Who did you go with?
- Hcbm** I went with my girlfriend. It was her birthday. You'll never guess what the message in her fortune cookie said!
- ej m`** I guess it had to do with you?!
- Hcbm** It said – "The man you are with is going to be your husband!"
- ej m`** Really! OK. When did you last go to the cinema, the theatre or a concert?
- Hcbm** Oh, well – I went to a rock concert at the weekend, so that was six days ago.
- ej m`** So, you like rock then!?
- Hcbm** Why are you so surprised?
- ej m`** Well, you're more like a classical music person to me. Or maybe a jazz one?!
- Hcbm** Many people would probably agree with you because they can't make any connection between my paintings and rock and roll.
- ej m`** Oh, maybe you're right! And when did you last go out for a walk, a run or a swim?
- Hcbm** Well, again at the weekend. I went for a walk on Sunday – so that was five days ago.
- ej m`** Right. When did you last go to a party, a club or a disco?
- Hcbm** Exactly a week ago. I went to a party last Friday.
- ej m`** And when did you last visit friends or relatives?
- Hcbm** Oh, about three hours ago. I went to a friend's flat.
- ej m`** Thanks. It was nice talking to you. Although it probably sounded like an interview to you, it will be a story-like article on young artist's free time. The article will probably be in Sunday's newspaper. I'll let you know.

⊖H5B>9'='D=G5B>9'fF 958=B; '5B8'K F=H=B; Ł

H5G? '&

Which warning (A-G) says this (1-5)?

For questions 1–5, a Uf_ the correct letter A-G.

9l Ua d`Y

<p>\$""Mci`g\ci`X`bch`YUj`Y`h`Y` j`Y\]WY`VYZcfY`hVta`Yg`hc` U`Vta`d`YhV`ghcd""</p>	<p><`h]g`gh]MmZcfV]XXYb`hc`[`YhcZZ` k` \]Y`h`Y`hfU]b`]g`gh]``a`cj`]b`["</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. You can book your holidays in this place. 2. Wait for the beep and then speak. 3. You cannot drive here because of bad weather. 4. You are not allowed to talk in this place. 5. Taking pictures is strictly forbidden here. 	<ol style="list-style-type: none"> 5 No photography and filming allowed inside the cathedral. 6 Fly away with us to your dream destination. 7 Do not cross the railway lines – use the subway. D Please keep silence and decency in this holly place. 9 Please leave a message after the tone. <p>: Please control your change before you leave the ticket desk.</p> <p>; Due to heavy fog today, the motorway is closed.</p>

0 <u> H </u>	1 <u> B </u>	2 <u> E </u>	3 <u> G </u>	4 <u> D </u>	5 <u> A </u>
----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

H5G? ''

Read the dialogue carefully.

7\ ccgY one letter A – G for each space 1 – 6.

Only **one** answer is correct.

Do not copy sentences.

H\ Y 7\ YZ

Reporter: 0. A

A JWUY: Passion and commitment. You have to like cooking. You have to really enjoy it.

5" What makes a good chef?

Reporter: 1. E

A JWUY: I love fish, especially salmon and trout.

6. I have a Saturday job in a restaurant. I also read lots of cookery books

Reporter: 2. F

A JWUY: I try to cook every night but sometimes I have lots of homework to do.

7" I'd love to have my own restaurant before I'm 30.

Reporter: 3. D

A JWUY: My mum. She's a good cook but she doesn't enjoy it much. Her best dish is roast chicken. My dad never cooks.

D. Who usually cooks in your house, your mum or your dad?

Reporter: What's the best way to learn to cook?

A JWUY: 4. B

9" What's your favourite food?

: "How often do you cook?

Reporter: What are your ambitions?

A JWUY: 5. C

; "I try to cook every other night. I have lots of homework to do.

H. Are there any foods that you don't like?

H5G? `(`

Read the e-mail.

Write the correct word and underline the correct one.

Only **one** answer is correct.

Send	
From:	kates@zem.hr
To:	louisem@elp.uk
Subject:	Again friends
<p>Hi Louise!</p> <p>I was very glad when I 0. _____ found _____ your name on found / find / am finding / finds</p> <p>the Again Friends website, so I decided to write you this e-mail.</p> <p>How are things with you? I hope you are well.</p> <p>Last time we met you were still 1. _____ at _____ the university, but on / at / in / by</p> <p>I think you are working now. What do you do? I remember you always wanted to work with children.</p> <p>How are your parents?</p> <p>I work for a 2. _____ big _____ advertising company as a as big as / biggest / bigger / big</p> <p>personal assistant.</p> <p>Now, I 3. _____ live _____ in Croatia and I work in the Zagreb office. lived / living / live / was living</p> <p>4. _____ My _____ family is all right. My sister is married now and has Mine / My / We / Us</p> <p>a baby boy.</p> <p>Well, that's all 5. _____ from _____ me now. / of / by / from</p> <p>I'm looking forward to hearing from you.</p> <p>Love Kate</p>	

H5G?)

Read the note from your friend Carlos, he needs your help.

Hi,

5g'mci 'U'fYUXm_bck ž'ci f'a i g]WñYUWñYfž'A f'K \]hYž]g`YUj]b['i gž`Y'g'a cj]b['hc'Ubch\Yf'hck b''K Y'k Ubh'hc'h\ fck '\]a 'U'[ccXVmY'dUfłm]'K YĐ`'_Y'hc'Vi m'\]a 'U'dfYgYbh''K \UhXc'mci 'h\]b_'k Y'g\ci 'X'Vi mB'5bX'k \YfY'Włb'k Y'cf[Ub]nY'h\Y'dUfłmB'K \Uh'UVci h'h\Y'a i g]WłB

<Y'd'i g'k]h'gca Y']XYUgž'd'YUgY''

Carlos

K f]hY'a reply to Carlos.

5bgk Yf all his questions!

K f]hY from 25 to 35 words.

3.3.2.1. Vrijednovanje odgovora u zadatku pisanja u 8. razredu

Zadatak pisanja kratke poruke (posljednji zadatak) nosi 10 bodova i ocjenjuje se prema analitičkoj ljestvici koja uključuje kriterije za vrijednovanje ispunjenja komunikacijske svrhe zadatka (komunikacija potpune poruke) i kriterije za vrijednovanje jezika (gramatika i rječnik).

Od učenika se očekuje da poštuje pravila pisanja poruke (pozdrav na početku i potpisivanje na kraju), da odgovori na poruku u potpunosti (na sva pitanja) te da poruka čitatelju bude jasna i razumljiva.

Broj riječi od 25 do 35 ne uključuje pozdrave, ponavljanja i eventualno prepisane dijelove teksta zadatka (lifting).

Učenici dobivaju 2 negativna boda ako napišu manje od 25 riječi, ali im se ne oduzimaju bodovi za više od 35 riječi. Također im se oduzima 1 bod ako poruka nema pozdrava i potpisa na kraju.

Ostvarenost cilja zadatka	Jezik	6cXcj]
Odgovoreno je na sva tri pitanja , barem <u>dva su odgovora razrađena</u> .	Poruka je potpuno jasna usprkos mogućim manjim pogrješkama u pisanju i uporabi jezičnih struktura.	10
	Poruka sadrži nekoliko pogrješaka, ali je još uvijek lako razumljiva.	8
	Dosta pogrješaka, poneke od njih zadaju poteškoće u razumijevanju, ali poruka se još uvijek može razumjeti.	6
	Pogrješke su česte i zadaju čitatelju dosta poteškoća u razumijevanju poruke te na mjestima mora pogađati značenje poruke.	4
Sva su tri pitanja odgovorena s razradom, <u>baremi jednog pitanja</u> . Nejasno je postoji li odgovor na dva ili tri pitanja , <u>jedan je odgovor razrađen</u> .	Poruka je potpuno jasna usprkos mogućim manjim pogrješkama u pisanju i uporabi jezičnih struktura.	9
	Poruka sadrži nekoliko pogrješaka, ali je još uvijek lako razumljiva.	7
	Dosta pogrješaka, poneke od njih zadaju poteškoće u razumijevanju, ali poruka se još uvijek može razumjeti.	5
	Pogrješke su česte i zadaju čitatelju dosta poteškoća u razumijevanju poruke te na mjestima mora pogađati značenje poruke.	3
Odgovoreno je na samo dva pitanja , <u>oba ili samo jedan odgovor razrađeni su</u> . Odgovoreno je na sva tri pitanja , ali <u>bez razrade</u> .	Poruka sadrži nekoliko pogrješaka, ali je još uvijek lako razumljiva.	6
	Dosta pogrješaka, poneke od njih zadaju poteškoće u razumijevanju, ali poruka se još uvijek može razumjeti.	4
	Pogrješke su česte i zadaju čitatelju dosta poteškoća u razumijevanju poruke te na mjestima mora pogađati značenje poruke.	2
Odgovoreno je na dva pitanja bez razrade . Nejasno je postoji li odgovor na samo jedno ili dva pitanja.	Poruka sadrži nekoliko pogrješaka, ali je još uvijek lako razumljiva.	4
	Dosta pogrješaka, poneke od njih zadaju poteškoće u razumijevanju, ali poruka se još uvijek može razumjeti.	3
	Pogrješke su česte i zadaju čitatelju dosta poteškoća u razumijevanju poruke te na mjestima mora pogađati značenje poruke.	2
Odgovoreno je na jedno pitanje.		1
Poruka je gotovo nerazumljiva ili se ne odnosi na zadanu temu.		1
Nema odgovora niti na jedno pitanje ili je poruka potpuno nerazumljiva.		0

Objašnjenje oc'Yb'Ńj U _Y''Ńghj]W' nU'dcg'ŃXb'Ń] nUXUH_ 'fb]gUb]i fUXU_Ł

Pri ocjenjivanju pisanoga uratka ocjenjivač prvo gleda na stupac ostvarenosti cilja zadatka i odlučuje se za odgovarajući opis. Zatim gleda deskriptore za jezik koji se odnose na izabrani opis i odlučuje se za broj bodova. Ako ocjenjivač nije siguran treba li, na primjer, ocijeniti uradak sa 6 ili 4 boda, može dodijeliti 5 bodova. Nakon toga prebraja riječi i gleda ima li poruka pozdrav i potpis te odlučuje dobiva li uradak negativne bodove i koliko. Broj bodova za svaku gore navedenu stavku ocjenjivač upisuje na obrazac za ocjenjivače u za to predviđen prostor.

Slijedi objašnjenje ocjenjivanja pojedinih uradaka prema kriterijima iz ljestvice za ocjenjivanje.

Df]a Ńf]cX[cj cra^{2*} bU'c[ŃXb] nUXUH_]j fŃXbcj UbŃ.

Df]a Ńf'%'

Hi Carlos

K Y'ž'=h\]b_ 'mci 'g\ci 'X'Vi m\]a 'U'd]WŃi fYž'cf'Yj Yb 'VYHŃfž'mci 'XcbŃi\Uj Y'hc'Vi miUbnŃh\]b[Ā'Ń'gh[]j Y'\]a 'h\Y'd]WŃi fYg'Zfca 'mci 'UbX'U''UbX'k f]hY'mci f'k]g\Yg"

Mci 'WŃb'cf[Ub]nY'h\Y'dUfŃm]b'h\Y'\ci gY'Zfca 'cbY'cZmci 'cf']b'gWcc"

H\Y'a i g]WĀ 'mci 'WŃb'U''g]b['h\Y'gcb['mci Ń Y''YUfbYXž

Love,

Nina

?CA 9BH5F.

56 riječi

Odgovoreno je na sva tri pitanja, dva su odgovora razrađena.

P1 (What do you think we should buy?): *Mci 'g\ci 'X'Vi m\]a 'U'd]WŃi fY'ž'cf'Yj Yb 'VYHŃfž'mci 'XcbŃi\Uj Y'hc'Vi miUbnŃh\]b[ž'Ń'gh[]j Y'\]a 'h\Y'd]WŃi fYg'Zfca 'mci 'UbX'U''UbX'k f]hY'mci f'k]g\Yg/*

P2 (Where can we organize the party?): *Mci 'WŃb'cf[Ub]nY'h\Y'dUfŃm]b'h\Y'\ci gY'Zfca 'cbY'cZmci 'cf']b'gWcc"*

P3 (What about the music?): *...mci 'WŃb'U''g]b['h\Y'gcb['ž' mci Ń Y''YUfbYX*

Poruka je potpuno jasna uz manje pogriješke (*d]WŃi fYg'Zfca 'mci , \ci gY'Zfca 'cbY'cZmci Ł*" Uradak ima i pozdrav na početku i potpis na kraju.

² zadatak je pilotiran na malom broju učenika 8. razreda u svrhu prikazivanja načina vrjednovanja

Df]a ^Yf '&"

=h\]b_`mci`g\ci`X`Vi`m\]a`gca`Yh\]b[`h\Uh`\Ug`hc`Xc`k`]h\`a`i`g]W`Mci`Wb`cf[`Ub]nY`h\Y`dUfm]b`h\Y`gVcc`[`mā`"K`Y`ž`mci`Wb`hY`\]a`hc`Vf]b[`\]g`ZUj`ci`f]hY`78!`g`gc`mci`Wb`d`Umih\Ya`"

?CA 9BH5F .

37 riječi

Odgovoreno je na sva tri pitanja. Razrađeni su odgovori na prvo i treće pitanje. Poruka je potpuno jasna i lako razumljiva. Poruka nema pozdrava na početku niti potpisa na kraju.

Df]a ^Yf ' ' "

8YUf`7Uf`cgž

=hg`U`[`fYUh]XYU`k`\]h`h\]g`[`ccXVmY`dUfm`Mci`g\ci`X`Vci`mhc`\]a`gca`Y`]h`h`Y`dfYgYb]ž`Vi`h`h\]g`]h`h`Y`dfYgYb]h`]g`gma`Vc`c`Z`mci`fg`cj`Y`hc`\]a`"K`Y`Wb`cf[`Ub]nY`h\Y`dUfm]b`mci`gVcc`k`\]h`h`Y`a`i`g]W`Y`cj`Yg`
Valentina

?CA 9BH5F .

40 riječi

Odgovoreno je na sva tri pitanja, ali je samo odgovor na prvo pitanje razrađen. Poruka sadrži manji broj pogriješaka, ali je još uvijek lako razumljiva. (linking, gdY`]b[`ž`Vi`cmhc`\]a`ž`gca`Y`]h`h`Y`dfYgYb]ž`]hgž`mci`fg`cj`Y`ž`mci`gVcc`Ā`Ł

Df]a ^Yf ` ("

Hi Carlos,

=h\]b_`h\Uh`mci`g\ci`XX`Vi`mgca`Yh\]b[`h\Uh`mci`f`dfcZYgcf`k`]`U`k`Um`\Uj`Y`"Gca`Yh\]b_`Y`gca`Y`]bg]fi`a`Yb]cf`gca`Y`Vt`YW]cb`78!`g`"DUfm]cf[`Ub]nY`gca`Yk`\YfY`k`]h\`U`ch`c`Z`gdUW]ž`h\Uh`mci`Vt`i`X`]bj`]hY`U`ch`c`Z`dYcd`Y`"DfcVUV`m`mci`_bck`\]g`ZUj`ci`f]hY`gcb[`g`gc`a`U`Y`g\ci`fY`h\Uh`cb`dUfm]U`k`Um]d`Um]cbY`c`Z`that.

<Uj`Y`U`ž`bž`ej`Ub

?CA 9BH5F .

53 riječi

Odgovoreno je na sva tri pitanja, sva su tri odgovora razrađena. Poneke od pogriješaka zadaju poteškoće u razumijevanju, ali je poruka još uvijek razumljiva.

Df]a ^f`)"

Hi Carlos,

K Y`ž`=h\]b_`mci`g\ci`X`Vi`m`\]a`gca`Y`_]bX`cZa`i`g]W]bghfi`a`Ybh`cf`mci`W\]b`
hUdY`\]g`Z]j`ci`f]hY`gcb[`g`Mci`W\]b`cf[`Ub]nY`dUf]m]b`h\Y`gV\cc`gc`Yj`Yf]VcXm]W\]b`
come.

7U`a`Y`...` A`UhYU

?CA 9BH5F.

32 riječi

Odgovoreno je na samo dva pitanja i oba su odgovora razrađena – na pitanje o glazbi nije odgovoreno. Nekoliko je manjih pogrješaka, poruka je lako razumljiva.

Df]a ^f`*"

Hi Carlos

Mci`g\ci`X`Vi`m]U`78`Mci`W\]b`cf[`Ub]nY`dUf]m]Uh`gV\cc`WUgg`Mci`Ug`YX`\]a`
k`Uh`\Y`ghYb`=k`UbhYX`mci`[`ccX`dUf]m`
8ca`U[`c^

?CA 9BH5F.

23 riječi

Odgovoreno je na sva tri pitanja, ali bez razrade. Pogrješke zadaju dosta poteškoća u razumijevanju, rečenice imaju smisla svaka za sebe, ali ih je teško povezati u cjelinu i shvatiti odgovor. (When did he ask him? When did he want a good party?) Uradak sadrži manje od 25 riječi.

Df]a ^f`+"

Hi Carlos,

=_`bck`UVci`hA`f`K`\]hY`UbX`=>`fYU`migc]fm`]Xcb]Uj`Y`Ubmi]XYUg`bck`Vi`h`=
h\]b_`]h`k`]`VY`[`ccX`]Z`mci`Vi`m]78`cf`gca`Yh\]b_`_]Y`h`Uh`GUm`\Y`c`hc`\]a`UbX`
goodbye.
>]`fY

?CA 9BH5F.

36 riječi

Odgovoreno je na samo jedno pitanje.

Df]a ^Yf', "

Hi Carlos

=h\]b_`g\ci `X`Vi mU`ZJa]`mid]Wfi fYg" `K Y`cf[Ub]nY`dUfmi]b`VUfg`fYghUj fUbhg`cf`
mci f`\ci gY" D`Umicb`d]Ubc`]b`a i g]Wcf`a i g]Wmci f`dUfYbhg"

Kiss

Tea

?CA 9BH5F .

25 riječi

Poruka je vrlo nejasna, nije jasno na koja je pitanja odgovoreno. Rečenice imaju smisla ako se čitaju svaka za sebe, no zbog mnogo pogrješaka čitatelj ima znatnih poteškoća u razumijevanju.

Df]a ^Yf]`cV^Yb^Yb]\ i fUXU_U.

Hi Carlos,

=`h\]b_`h\Uh'mci`g\i XX`Vi migca Yh\]b[`h\Uh'mci f`dfcZYgcf`k]``U`k Um\Uj`Y`
Gca Yh\]b_`_]`Y`gca`Y`]bghfi`a`Ybh'cf`gca`Y`Vt`YVW]cb78!g"DUf]m'cf[Ub]nY`
gca`Yk`YfY`k`]h`U`chicZgdUWZ`h\Uh'mci`Vt`i`X`]bj`]h`U`chicZdYcd`Y" `DfcVUV`m`
mci`_`bck`]\]g`ZUj`ci`f]h`Y`gcb[`g`gc`a`U`Y`g\i`fY`h\Uh'cb`dUf]m'U`k`Um`g`d`Um'cbY`cZ`
that.

<Uj`Y`U`Z`bž`ej`Ub

?CA 9BH5F.

Ovaj uradak prema ostvarenosti zadatka odgovara stupcu. **CX[cj cfYbc`Y`bUgj`U`
hf]`d]HUb`Už`** barem Xj`U`gi`cX[`cj`cfU`fUnfU`YbU. S obzirom na jezičnu kvalitetu
odgovara stupcu. `DcbY`Y`cX`dc[`f`Yy`U`U`nUXU`i`dchYy`c`Y`i`fUni`a`]`Yj`Ub`i`ž`U`]
`Y`dcfi`_`U`cy`i`j`]`Y`_`fUni`a``Yj`U" Broj riječi je 53 i poruka sadrži pozdrav na
početku i potpis na kraju.

Ovomu je uratku dodijeljeno 6 bodova.

Hi Carlos

K`Y`ž`=`h\]b_`mci`g\ci`X`Vi`m\]a`U`d]W]i`fYž`cf`Yj`Yb`VYhYfz`mci`Xcb`Dh`\Uj`Y`
hc`Vi`mUbnth\]b[`Å`i`gh[`]j`Y`\]a`h\Y`d]W]i`fYg`Zfca`mci`UbX`U`UbX`k`f]h`Y`mci`f`
k`]g\Yg"

Mci`WUb`cf[`Ub]nY`h`Y`dUf]m]b`h\Y`\ci`gY`Zfca`cbY`cZ`mci`cf`]b`gVX`cc"

H\Y`a`i`g]VÅ`mci`WUb`U`g]b[`h\Y`gcb[`mci`Y`YUfbYXž

Love,

Nina

?CA 9BH5F.

Ovaj uradak prema ostvarenosti zadatka odgovara stupcu: **CX[cj cfYbc`Y`
bU`gj`U`hf]`d]HUb`U,** barem Xj`U`gi`cX[`cj`cfU`fUnfU`YbU. S obzirom na jezičnu
kvalitetu spada u stupac. `Dcfi`_`U`Y`dchdi`bc`UgbU`i`gdf`cg`a`c[`i`]a`a`Ub`i`a`
dc[`f`Yy`_`Ua`U`i`d]gUb`i`]i`dcfUV]`Yn]`b]\`ghfi`_`hi`fU.

Ovomu je uratku dodijeljeno 10 bodova.

' "("'B>9A 5 ? ='>9N=?

3.4.1. Struktura ispita

U školskoj godini 2007./2008. ispit iz Njemačkoga jezika trajat će 50 minuta i imat će tri sastavnice:

- slušanje s razumijevanjem
- čitanje s razumijevanjem
- pismeno izražavanje.

Svaka sastavnica ispita ispituje nekoliko kompetencija i to s pomoću nekoliko tipova zadataka. Na taj će način učenici imati više mogućnosti pokazati svoje poznavanje i sposobnosti uporabe njemačkoga jezika, a time će se istodobno povećati valjanost i pouzdanost ispita.

Zbog objektivnih razloga ovim vrjednovanjem nije moguće provjeriti vještinu govorenja, no valja naglasiti da u nastavi i nadalje treba sustavno razvijati i usavršavati tu vještinu jer je konačni cilj razvijanja komunikacijskih jezičnih aktivnosti primjena usvojenih znanja i aktivna uporaba stranoga jezika u situacijama iz svakodnevnoga života. Isto tako nije uključeno ispitivanje interkulturalne kompetencije i razumijevanje književnih tekstova, budući da za ta dva područja tek treba razviti objektivne vrste zadataka.

3.4.1.1. Postupak vrjednovanja

Svi će ispiti biti jednaki kako bi se kvaliteta rada i uspješnost nastave pojedinih škola mogla uspoređivati objektivnim i standardiziranim mjerilima. Kada god je to moguće (npr. u dijelu ispita kojim se ispituje kompetencija razumijevanja pročitanaoga teksta), vrjednovanje će se provoditi na temelju pripremljenih shema za bodovanje. Kada to nije moguće (npr. u dijelu ispita kojim se ispituje pisano izražavanje), učenikov će pisani rad prema jedinstvenim kriterijima ocjenjivanja (vidi prilog 6.) procijeniti ocjenjivači posebno educirani za tu priliku.

1. " ("%"&">Yn] bY' _ca dYhYbVŸY

Uporaba i učenje jezika podrazumijevaju aktivnosti koje obavljaju učenici razvijajući pri tome niz općih kompetencija, posebno komunikacijskih jezičnih kompetencija.

Opće kompetencije učenika temelje se na *nbUb'1, j Ÿyh]bUa U']' i a]Ÿ ja U, egzistencijalnim kompetencijama* i na učenikovoj *gdcgcVbcgh] nU' i YbŸ.*

Komunikacijska jezična kompetencija sastoji se od:

- *]b[j]gh] _Y' _ca dYhYbVŸY* – uključuje leksičko, fonološko, morfosintaktičko znanje i vještine
- *gcVŸc]b[j]gh] _Y' _ca dYhYbVŸY* – odnosi se na sociokulturalne uvjete uporabe jezika (pravila ponašanja, pravila koja određuju odnose između generacija, spolova, klasa i društvenih skupina, jezično kodiranje određenih rituala u funkcioniranju zajednice)
- *dfU[a Uh] _Y' _ca dYhYbVŸY* – odnosi se na funkcionalnu uporabu jezičnih resursa (proizvodnju jezičnih funkcija i govornih činova).

' "('%" "DfY[`YX`^Yn] b]\ j ^Yyh]bU`fUn]bY`5&

F 5NI A =>9J 5B>9

Slušanje

Učenik može:

- razumjeti jednostavan opis osobe, mjesta ili aktivnosti
- pratiti kratku priču o poznatoj temi ako se govori polako i razgovijetno
- razumjeti kratke podatke o osobnom iskustvu svojih prijatelja
- razumjeti kratke dijaloge o poznatim sadržajima kada se govori polako i razgovijetno
- razumjeti sadržaj jednostavnih tekstova (pjesme, oglasi, upute)
- razumjeti jednostavnu televizijsku i/ili radijsku obavijest o poznatoj temi.

]

Učenik može:

- razumjeti jednostavan tekst o poznatim temama (npr. o športu, slobodnom vremenu, školi itd.)
- izdvojiti osnovne podatke iz pisanoga teksta o poznatoj temi (npr. recepti, raspored sati, red vožnje, oglasi, jelovnici, prospekti itd.)
- razumjeti podatke na zemljopisnoj karti i planu grada
- razumjeti slijed događaja i ulogu lica u priči o poznatoj temi
- razumjeti pismo, e-poštu, kratke poruke, ako ih je napisao / napisala vršnjak/vršnjakinja
- pronaći podatke koji mu trebaju u dvojezičnom rječniku ili priručniku.

; CJ CF 9B>9

; cj cfbU`]bhYfU_VYU

Učenik može:

- tražiti i dati podatke (npr. o športskom događaju, slobodnom vremenu, javnom prometu, smještaju nekog spomenika, ulice, o cijeni nekog proizvoda itd.)
- razgovarati s nekim o poznatim temama ako može sam izabrati sadržaje (u trgovini, na pošti, u restoranu, turističkoj agenciji)
- izraziti svoje mišljenje o poznatim sadržajima (što voli, što ne voli)
- tražiti objašnjenje onoga što ne razumije

- ispričati se i prihvatiti ispriku, zahvaliti i prihvatiti zahvalu, pozvati nekoga i prihvatiti poziv
- odigrati kratku ulogu u dramatizaciji koja se odnosi na poznate situacije (npr. u restoranu, u trgovini itd.)
- postavljati pitanja o događajima koji su se već dogodili ili će se dogoditi i odgovarati na njih
- nešto ponuditi, prihvatiti ili odbiti ponudu, izraziti slaganje i neslaganje, radost ili žaljenje.

; cj cfbU'dfcXi _WU

Učenik može:

- na jednostavan način opisati sebe, svoju obitelj, prijatelje i znance
- opisati raspored svojih dnevnih aktivnosti
- na jednostavan način opisati osobe, životinje, predmete i prostor u kojemu se nalaze
- ukratko opisati događaje iz osobnog iskustva (izlet, posjet muzeju, posjet rodbini, rođendansku proslavu i sl.)
- ukratko iznijeti svoje planove za budućnost
- ukratko navesti sadržaj pjesme ili stihova.

D=G5B >9

Učenik može:

- napisati odgovarajuće odgovore u upitniku koji se odnosi na njegovo osobno iskustvo
- napisati pozivnicu ili čestitku
- sastaviti kratak tekst o poznatim sadržajima
- napisati kratak tekst za pjesmu ili stih služeći se poznatim riječima
- napisati jednostavno osobno pismo, razglednicu, stranicu dnevnika, svoj životopis i sl.
- povezati rečenice izrazima i, ali, jer, zatim i dr.

Napomena: gramatičke strukture i leksički elementi potrebni za postizanje gore navedene razine komunikacijskih vještina navedeni su u prilogu.

1. " ("%" ("Ghfi _hi fU`]gd]hU`bU`fUn]b]`5&

Ovdje se detaljno opisuju pojedine sastavnice ispita iz Njemačkoga jezika, daje nacrt ispita te objašnjava način njegove provedbe i vrjednovanja.

G@ ü5B>9

7]`^

Ispitati sposobnost razumijevanja slušanoga teksta na razini A2.

Obrazovni ishodi

Prema zajedničkom europskom okviru za jezike, na razini A2 učenici mogu slušati i razumjeti:

- sadržaj jednostavnih tekstova (pjesme, oglasi, upute)
- kratke dijaloge o poznatim sadržajima kada se govori polako i razgovijetno
- kratke podatke o osobnom iskustvu svojih prijatelja
- kratku priču o poznatoj temi ako se govori polako i razgovijetno
- jednostavan opis osobe, mjesta ili aktivnosti
- jednostavnu televizijsku i/ili radijsku obavijest o poznatoj temi.

H]dcj]`nUXUHJ_U`

Zatvorenoga tipa

- zadatci pridruživanja
- zadatci višestrukoga izbora

Zadatak	Obrazovni ishodi	Tip zadatka	Broj stavki	Broj bodova
1.	globalno razumjeti slušani tekst od 150 do 180 riječi; pamtili i prepoznavati temeljne informacije, srž poruke	pridruživanje	4	4
2.	razumjeti tekst do 80 riječi i prepoznati određene/ specifične informacije u pročitanoj tekstu; odabrati tražene informacije te razlikovati točno od netočno	višestruki izbor	5	5

Tekstovi su:

- autentični, izgovara ih jedan ili više izvornih govornika standardnim njemačkim jezikom
- tematski bliski ciljanoj dobnoj skupini učenika
- u jezičnom smislu primjereni opisanoj razini, no mogu sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži na toj razini ukoliko te riječi i izrazi nisu ključni za razumijevanje teksta i uspješno rješavanje zadataka
- s obzirom na kognitivne sposobnosti ciljane skupine učenika, odgovarajuće dužine i jezične težine
- kvalitetno snimljeni, odnosno posjeduju dobru akustičku kvalitetu.

Tekstne vrste

Tekstne vrste čine razni oblici monoloških i dijaloških tekstova kao što su: upute, priče, pjesme, telefonski razgovori, kratki biografski prikazi itd.

Postupak provedbe ovoga dijela ispita

Rješavanje ove sastavnice ispita traje do 15 minuta.

Svaki tekst učenici slušaju dva puta.

Tekstovi su snimljeni na CD-u. Snimak uključuje:

- opće upute na hrvatskom jeziku (koliko će se puta slušati svaki tekst, što učenik treba napraviti i kada)
- upute na njemačkom jeziku za rješavanje svakog pojedinoga zadatka
- tekstove snimljene dva puta
- stanke za čitanje teksta zadatka i za rješavanje/provjeru zadatka.

U svakom zadatku naveden je primjer za rješavanje zadatka.

Vrjednovanje

Vrjednovanje svih odgovora provodi se na temelju ključa za odgovore i uputa za bodovanje zadataka.

=H5B >9

7] ^

Ispitati sposobnost razumijevanja pročitanaog teksta na razini A2.

Budući da čitanje s razumijevanjem podrazumijeva shvaćanje leksičkog, morfološkoga, sintaktičkoga i pragmatičkoga sustava pisanoga teksta, cilj je ove sastavnice ispita provjeriti raspolaže li učenik potrebnim znanjima i sposobnostima iz navedenih područja na receptivnoj i produktivnoj razini.

Obrazovni ishodi

Prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za strane jezike, na razini A2 učenici mogu čitati i razumjeti sljedeće tipove tekstova:

- kratke i jednostavne tekstove o poznatim temama napisane jednostavnim jezikom
- jednostavne poruke i kratka osobna pisma, e-poštu
- jednostavne jelovnike u restoranima, recepte, raspored sati, red vožnje, oglase, prospekte
- podatke na zemljopisnoj karti i planu grada
- podatke u dvojezičnom rječniku ili priručniku
- oznake i obavijesti na javnim mjestima.

Tekstovi su:

- autentični (ili u maloj mjeri promijenjeni), što znači da su preuzeti iz raznih autentičnih izvora (časopisi, knjige itd.)
- tematski bliski dobi, iskustvima i interesima učenika
- u jezičnom smislu primjereni opisanoj razini: mogu sadržavati riječi i izraze čije se poznavanje ne traži nužno na toj razini, ali su prisutni u tekstu zbog njegove autentičnosti.

H]dcj] nUXUKU_U

Svi su zadatci zatvorenoga tipa, i to:

- zadatci pridruživanja
- zadatci višestrukoga izbora
- zadatci dopunjavanja.

Zadatak	Obrazovni ishodi	Tip zadatka	Broj stavki	Broj bodova
1.	razumjeti tekst od 150 do 200 riječi i prepoznati određene/specifične informacije u pročitanoj tekstu; odabrati tražene informacije u ponuđenom nizu te razlikovati točno od netočnog	višestruki izbor	6	6
2.	globalno razumjeti tekst od 150 do 200 riječi i prepoznati temeljne informacije, srž poruke; povezati tražene tekstualne sadržaje ili im pridružiti tražene osobine	pridruživanje	6	6
3.	razumjeti dijalog od 80 do 100 riječi, prepoznati i odabrati prikladne leksičke i gramatičke strukture na temelju ponuđenoga konteksta	dopunjavanje	5	5

Postupak provedbe ovoga dijela ispita

Učenici rješavaju ovu sastavnicu ispita nakon dijela razumijevanja teksta slušanjem.

U svakom je zadatku naveden primjer za rješavanje zadatka. Nakon što su pročitali upute za rješavanje pojedinih zadataka i proučili riješeni primjer, učenici pristupaju rješavanju zadatka.

Učenici zadatke ne moraju rješavati redom.

Vrjednovanje

Vrjednovanje svih odgovora provodi se na temelju ključa za odgovore i uputa za bodovanje zadataka. Ako pojedino pitanje ima nekoliko rješenja, sva će rješenja biti navedena u ključu za odgovore.

D=G5B >9

7] ^

Ispitati sposobnost prikladnoga i točnoga izražavanja te uporabe jezičnih znanja i vještina u pisanom obliku na razini A2.

Obrazovni ishodi

Prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za strane jezike, na razini A2 učenici mogu:

- napisati odgovarajuće odgovore u upitniku koji se odnosi na njihova osobna iskustva
- napisati pozivnicu ili čestitku
- sastaviti kratak tekst o poznatim sadržajima (ljudi, mjesta, školovanje itd.)
- napisati kratak tekst za pjesmu ili stih služeći se poznatim riječima ili prozni tekst fikcionalnog sadržaja
- napisati jednostavno osobno pismo, razglednicu, stranicu dnevnika, svoj životopis
- povezati rečenice izrazima i, ali, jer, zatim itd.

H]dcj] nUXUHJ_U

- zadatci dopunjavanja
- sastavljanje kratkoga teksta

Zadatak	Obrazovni ishodi	Tip zadatka	Broj stavki	Broj bodova
1.	popuniti obrasce traženim podacima	dopunjavanje	5	5
2.	napisati kratko pismo, sms-poruku ili e-mail osobne naravi od 35 do 45 riječi prema predlošku tekstualnoga tipa ili uz sadržajne smjernice	sastavljanje kratkoga teksta	10	10

Postupak provedbe ovoga dijela ispita

Učenici rješavaju ovaj dio ispita nakon dijela posvećenoga razumijevanju slušanoga teksta i čitanja s razumijevanjem. Učenici imaju mogućnost prvo koncipirati tekst na posebnom listu papira, koji će nakon toga prepisati u za to predviđeno mjesto u testu. Uporaba rječnika nije dopuštena.

Vrjednovanje

Vrjednovanje odgovora provodi se na temelju pripremljene analitičke ljestvice za ocjenjivanje koja uključuje nekoliko kriterija:

1. sadržaj/ostvarenost komunikacijske poruke
2. gramatička točnost i pravopis
3. uporaba leksika
4. broj riječi
5. elementi tekstne vrste.

B U W h] g d] H U

Ukupan je broj bodova u testu 41. Prva sastavnica ispita (slušanje s razumijevanjem) nosi 9 bodova, druga (čitanje s razumijevanjem) nosi 17 bodova, treća sastavnica (pisanje) nosi 15 bodova. U sljedećoj tablici daje se detaljan opis zadataka za svaku od tri sastavnice ispita.

NUXUH_ br.	Sastavnica testa	Obrazovni ishodi	H]d`nUXUH_U	6fc^ stavki	6fc^ bodova
1.	slušanje	globalno razumjeti slušani tekst od 150 do 180 riječi; pamtili i prepoznavati temeljne informacije, srž poruke	pridruživanje	4	4
2.	slušanje	razumjeti tekst do 80 riječi i prepoznati određene specifične informacije u pročitanoj tekstu	višestruki izbor	5	5
3.	čitanje	razumjeti tekst od 150 do 200 riječi i prepoznati određene/ specifične informacije u pročitanoj tekstu	višestruki izbor	6	6
4.	čitanje	globalno razumjeti tekst od 150 do 200 riječi i prepoznati temeljne informacije; povezati tekstualne sadržaje	pridruživanje/ povezivanje	6	6
5.	čitanje	razumjeti dijalog od 80 do 100 riječi, odabrati prikladne leksičke i gramatičke strukture na temelju ponuđenoga konteksta	dopunjavanje	5	5
6.	pisanje	popuniti obrasce traženim podacima	dopunjavanje/ kratki odgovori	5	5
7.	pisanje	napisati kratko pismo, sms poruku ili e-mail s 35 – 45 riječi prema predlošku tekstualnoga tipa ili uz sadržajne smjernice	sastavljanje kratkoga teksta	10	10

I _i dbc `VcXcj U. (%)

Prilog 1.

Tablica 2. Zajednički referentni stupnjevi – tablica za samoprocjenu

		A1	A2	B1
R A Z U M I J E V A N J E	Slušanje	Mogu razumjeti poznate riječi i osnovne fraze koje se odnose na mene, moju obitelj i neposrednu konkretnu okolinu ako sugovornik govori polako i razgovijetno.	Mogu razumjeti fraze i najčešće korištene riječi iz područja od neposrednog osobnog interesa (npr. jednostavne podatke o sebi i obitelji, informacije vezane za kupovanje, neposrednu okolinu, posao). Mogu shvatiti osnovno značenje kratkih, jasnih i jednostavnih poruka i javnih obavijesti.	Mogu razumjeti glavne misli jasnog standardnog razgovora o poznatim temama s kojima se redovito susrećem na poslu, u školi, u slobodno vrijeme itd. Mogu razumjeti glavne poruke mnogih radijskih i televizijskih programa o tekućim događajima ili temama od osobnog i profesionalnog interesa ako su iskazane relativno polako i razumljivo.
	Čitanje	Mogu prepoznati poznata imena, riječi i vrlo jednostavne rečenice, npr. na oglasima postavljenim na javnim mjestima, plakatima ili u katalozima.	Mogu čitati vrlo kratke, jednostavne tekstove. Mogu pronaći određenu, predvidivu informaciju u jednostavnim, svakodnevnim pisanim materijalima kao što su oglasi, prospekti, jelovnici i vozni redovi, te mogu razumjeti kratka, jednostavna osobna pisma.	Mogu razumjeti tekstove koji su uglavnom pisani običnim jezikom ili jezikom moje struke. Mogu razumjeti opis događaja, osjećaja i želja u osobnim pismima.
G O V O R	Govorna interakcija	Mogu voditi jednostavan razgovor uz uvjet da je sugovornik spreman sporije ponoviti ili preformulirati svoje rečenice, te da mi je spreman pomoći da izrazim ono što želim reći. Mogu postavljati i odgovarati na jednostavna pitanja o dobro poznatim temama ili da bih zadovoljio svoje neposredne potrebe.	Mogu komunicirati u jednostavnim i uobičajenim situacijama koje zahtijevaju jednostavnu i neposrednu razmjenu informacija o poznatim temama i aktivnostima. Mogu sudjelovati u vrlo kratkim razgovorima premda obično ne razumijem dovoljno da bih sam podržavao razgovor.	Mogu se snalaziti u većini situacija koje se mogu pojaviti tijekom putovanja kroz područje na kojemu se taj jezik govori. Mogu se bez pripreme uključiti u razgovor o temama koje su mi poznate, koje su od osobnog interesa ili se odnose na svakodnevni život (npr. na obitelj, hobi, posao, putovanja i tekuće događaje).
	Govorna produkcija	Mogu koristiti jednostavne fraze i rečenice da bih opisao gdje živim i osobe koje poznajem.	Mogu koristiti niz fraza i rečenica da bih jednostavnim jezikom opisao svoju obitelj i druge ljude, svoje životne uvjete, svoje obrazovanje te svoje sadašnje ili prethodno radno mjesto.	Mogu jednostavno povezivati rečenice kako bih opisao doživljaje i događaje, svoje snove, nade i težnje. Mogu ukratko obrazložiti i objasniti svoja stajališta i planove. Mogu ispričati priču ili prepričati sadržaj knjige ili filma, te opisati svoje reakcije.
P I S A N J E	Pisanje	Mogu napisati kratku, jednostavnu razglednicu, npr. poslati pozdrave s ljetovanja. Mogu ispuniti formulare osobnim podacima, npr. unijeti svoje ime, državljanstvo i adresu u hotelsku prijavnicu.	Mogu pisati kratke, jednostavne bilješke i poruke. Mogu napisati vrlo jednostavno osobno pismo, npr. pismo zahvale.	Mogu napisati jednostavan vezani tekst o poznatoj temi ili temi od osobnog interesa. Mogu napisati osobno pismo opisujući svoje doživljaje i dojmove.

Prilog 2.

; fUa UH] _c [fUX]j c`dfYXj] Ybc`bUghUj b]a`dfc[fUa ca`nU`cga]`fUnfYX`
osnovne škole

- `a Yb]W. `jedinina i množina imenica s neodređenim i određenim članom u svim rodovima i padežima, n-deklinacija
- `Ub. `uporaba neodređenoga, određenoga i nultoga člana, uporaba člana uz imena zemalja i geografskih pojmova
- Df]X`Yj]. `stupnjevanje pridjeva, opisni pridjevi u sva tri stupnja komparacije, sklonidba pridjeva (sva tri tipa deklinacije pridjeva)
- NUa `Yb]W. `deklinacija osobnih, posvojnih i pokaznih zamjenica, povratne zamjenice; usustavljivanje povratnih zamjenica, deklinacija neodređenih zamjenica jemand, niemand, neodređena zamjenica man, deklinacija upitne zamjenice: wer, was; welcher/e/es, was für ein/e, deklinacija pokazne zamjenice dieser/e/es
- ; `U[c`. `prezent, preterit, perfekt pravilnih i nepravilnih, jednostavnih i složenih te povratnih glagola; prezent i preterit modalnih glagola (jesni, niječni i upitni oblik), futur, rekcija nekih učestalih glagola, zapovjedni način (2. lice jednine i množine imperativa te uljudno obraćanje sa Sie)
- 6fc`Yj]. `glavni i redni brojevi
- Df]`YX`cn]. `usustavljivanje prijedloga s genitivom, dativom, akuzativom; s dativom i akuzativom
- Df]`cn]. `stupnjevanje priloga (usustavljivanje), prilozi u sva tri stupnja komparacije, neki prilozi mjesta, vremena, načina i uzroka, zamjениčki prilozi, upitni prilozi: wie, wo, wann, wie viel, wie viele, worauf, wofür
- BY[UWY. `usustavljivanje negacije: nicht, nein, kein/e

Leksička područja

- osobni podatci o sebi i o poznatim osobama (prijatelji, šira obitelj, poznate osobe iz svijeta umjetnosti i znanosti)
- problemi mladih, kultura i supkultura mladih (moda i modni trendovi, stil odijevanja, uvjerenja, oblici prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja, glazba)
- predrasude i stereotipi u multikulturalnom okruženju i izvan njega, obrazovanje za budućnost, sustavi školovanja, važnost učenja stranih jezika, uloga višejezičnosti u Europi
- zaštita okoliša, briga o zdravlju, civilno društvo, otkrivanje novoga i nepoznatoga
- blagdani, običaji i njegovanje tradicije
- svijet mašte i svakodnevice u književnim, glazbenim, likovnim i filmskim djelima

Rečnične strukture

- nezavisno složene rečenice s veznicima: *i bXž'UVYfž'cXYfž'XYbb''''*
- zavisno složene rečenice uz veznike: *k Yjž'XUggž'k Ybb'j'U'g*
- odnosne rečenice
- indirektne upitne rečenice
- upitne rečenice s upitnim zamjenicama *k Y'W'Yf#Y#Yg, k Ug'Z' f'Y]b#Y* u svim padežima
- inverzne upitne rečenice
- izjavne i upitne rečenice s modalnim glagolima

Na razini prepoznavanja

- konjunktiv preterita glagola *haben* i *sein* i modalnih glagola
- prezent i preterit pasiva
- kondicional (würde Infinitiv)

' "("&"Df]a ^Yf]`nUXUH_U

="< x F J 9F GH9< 9B

5l : ; 569%

Hör aufmerksam zu.

Welche Aussage (1-6) passt zu welcher Person?

Aussage (0) ist ein **6Y]gd]Y`**.

Nk Y] Aussagen gehören zu **keiner** Person.

K Yf`gU[h'k Ug3

a) Marco	<u>0</u>	0) Ich bin bald 15.
b) Peter	<u>6</u>	1) Meine Mutti ist nicht oft zu Hause.
c) Inge	<u>1</u>	2) Ich möchte Journalistin werden.
d) Karla	<u>4</u>	3) Mein Lieblingsfach ist Chemie.
e) Lara	<u>2</u>	4) Im Sommer habe ich eine Reise gemacht.
		5) Meine Mutti ist Zahnärztin von Beruf.
		6) Ich treibe gern Sport.

Ni _i bZrgd` } bY

Ich bin **A UfVz`** In zwei Wochen feiere ich meinen fünfzehnten Geburtstag. Ich gehe gern in die Schule. Mein Lieblingsfach ist Geschichte. Ich möchte Lehrer werden.

Ich bin **Peter**. Ich turne gern. Dreimal in der Woche habe ich Training. Ich spiele Basketball in einem Club. Ich möchte ein NBA- Sportler werden.

Ich bin **=b[Y`** Ich habe gute Noten. Mein Lieblingsfach ist Biologie. Meine Mutti ist Ärztin und arbeitet im Krankenhaus. Sie arbeitet viel und ich bin oft alleine zu Hause. Ich möchte auch Ärztin werden.

Ich bin **? Uf`U`** Im Sommer war ich in Frankreich. Ich besichtigte viele Städte und natürlich auch Paris. Die Stadt hat mir sehr gefallen, besonders der Eiffelturm. Ich möchte Architektin werden.

Ich bin **@UfU`** Ich lese und schreibe gern. In der Schule bin ich auch in der literarischen Gruppe. Das macht mir Spaß. Ich möchte für eine bekannte Zeitung schreiben.

=="@9G9J 9F GH9< 9B

5I : ; 569`&

Lies aufmerksam die Aussagen über die Schulfächer.

Ordne jedem Text den richtigen Namen des Schulfaches zu.

Schreibe die Zahlen (1-9) **in die rechte Spalte** wie im Beispiel.

Drei Schulfächer gehören zu keiner Aussage.

K Y`WY`GW i `Zj WYf`g]bX`XUg3

a)	Wir arbeiten am Computer. Wir lernen über verschiedene Programme. Wir suchen Informationen im Internet. Manchmal dürfen wir auch am Computer spielen.	0
b)	Wir lernen, schreiben und diskutieren. Oft üben wir Grammatik und schreiben Aufsätze zu verschiedenen Themen. Einmal im Monat reden wir über die Lektüre.	5
c)	Wir singen, spielen verschiedene Instrumente und hören Lieder. In unserem Klassenzimmer gibt es ein Klavier und eine Stereoanlage. Manchmal gehen wir mit unserer Lehrerin in Konzerte.	7
d)	Wir brauchen Papiere, Farbstifte, Scheren und Klebstoff. Manchmal gehen wir in den Schulgarten, oder in die Natur und malen. Die schönsten Bilder hängen an der Wand im Klassenzimmer.	6
e)	Unser Lehrer erzählt uns, wie es früher war. Wir lesen über berühmte Personen und Zivilisationen aus der Vergangenheit. Manchmal gehen wir mit dem Lehrer ins Museum und schauen uns alte Fotos und Erfindungen an.	3
f)	Wir lernen über Menschen, Tiere und Pflanzen. In der Klasse sind viele Plakate mit verschiedenen Vogelarten und Blumensorten. Manchmal gehen wir mit unserer Lehrerin in den botanischen Garten oder in den Zoo.	4
g)	Im Klassenzimmer ist ein Globus und eine Landkarte. Wir lernen über Länder, Städte, Meere, Flüsse und Gebirge. Wir lernen auch über Naturkatastrophen in der ganzen Welt.	2

0	=bZcfa UH]_
1	7\ Ya]Y
2	; Yc[fUd\]Y
3	; YgW]W hY
4	6]c`c[]Y
5	?fcUh]gW
6	?i bgh

7	A i g]_
8	D\ ng]_
9	K Yf_ Yb

51 : ; 569'

9f[] bnY die Sätze mit den K " fhYfb aus dem Kästchen wie im Beispiel.

Drei Wörter bleiben übrig. (0) ist ein Beispiel für dich.

\ UfhY	k Ufh	VY]	U i g	V]gh	V]b	bUVX
						\ Ugh	ni				

A: Hallo Ivan, geht es dir heute nicht gut? Du siehst schlecht aus . ~~fB&L~~

B: Es geht mir nicht so gut. Ich habe eine schlechte Note in Mathe bekommen.

A: Wieso, hast du denn nicht gelernt? ~~fP&L~~

B: Ich hatte ~~fB&L~~ gestern keine Zeit. Ich musste auf meinen Bruder aufpassen, meine Eltern arbeiteten den ganzen Tag.

A: Warum hast du dann am Abend nichts für die Schule gemacht?

B: Ich war zu müde, meine Eltern sind sehr spät nach ~~fI &L~~ Hause gekommen.

A: Hast du noch ferngesehen?

B: Nein, ich bin ~~fK &L~~ sofort eingeschlafen

A: Wenn du Lust hast, können wir am Wochenende zusammen lernen.

B: Prima! Kannst du am Samstag zu ~~fD &L~~ mir kommen?

A: Na klar!

===="G7 < F 9=69B

5I : ; 569`(`

Du möchtest an einem **Sprachkurs** in Berlin teilnehmen.

: ~``Y das Formular mit deinen Angaben **aus** wie im Beispiel.

Vorname und Familienname: _____ (1)

Alter: _____ (2)

Land: _____ (3)

Sprache: _____ (4)

Hobby: _____ (5)

In welchem Monat? _____ im August _____ (0)

Df]a ^Yf]`a c[i]\ `cX[cj cfU:

1) Vorname und Familienname:	Marko Marković
2) Alter:	14, 14 Jahre
3) Land:	Kroatien
4) Sprache:	Deutsch
5) Hobby:	Basketball; Tennis, Tanzen

J F >98BCJ 5B >9`C8; CJ CF 5`I `N585H?I `D=G5B >5

U navedenom zadatku svako pojedino pitanje nosi **po jedan bod**.

Svaki odgovor sadržajem mora odgovarati pitanju i biti razumljiv. Za formalne pogreške, gramatičke ili pravopisne, oduzima se pola boda. Pola se boda **cXi n]a U** također ako su odgovori **bUd]gUb]`j Y`_]a `h]g_Ub]a `g`cj]a U** jer time učenik izbjegava mogućnosti pogrešaka. U duljim, razumljivim i smislenim odgovorima zbog manjih formalnih pogrešaka ne oduzimaju se bodovi.

=n` bUj YXYbc[U` dfc]n`Uh]` XU` gY` gj U_]` cX` dYh` cX[cj cfU` j f`YXbi `Y` bU` g`YXY]`bU]b.

a) odgovor je sadržajno primjeren i razumljiv: **\$ž) VcXcj U**

b) odgovor je formalno, tj. gramatički i pravopisno točan: **\$ž) VcXcj U**

Hc`]nbcg]`i`_i`dbc`YXUb`VcX`"

Primjer vrjednovanja odgovora:

Pitanje broj	CX[cj cf`i` Yb_U	6cXcj]	Obrazloženje načina bodovanja
1.	A Uf]b_cj] `ej Ub	0,5 bodova	Pola se boda oduzelo jer je učenik prezime napisao prije imena.
2.	%&``>U\ fY	1 bod	
3.	Croatien	0,5 bodova	Pola se boda oduzelo zbog pravopisne pogreške.
4.	8Yi hgVW	1 bod	
5.	Tenis	0,5 bodova	Pola se boda oduzelo zbog pravopisne pogreške.

Pisanje kratkoga teksta

Zadatak pisanja kratke poruke nosi **10 bodova** i ocjenjuje se prema priloženoj ljestvici koja uključuje sljedeće kriterije vrjednovanja:

%&`gUXfyU`#cgj UfYbcgh`_ca i b]_UM]g_Y`dcfi`_Y

&` [fUa Uh]`_U`hc`bcgh]`dfUj cd]g`

'`Ł`upofb]b] l`ks]k]b`

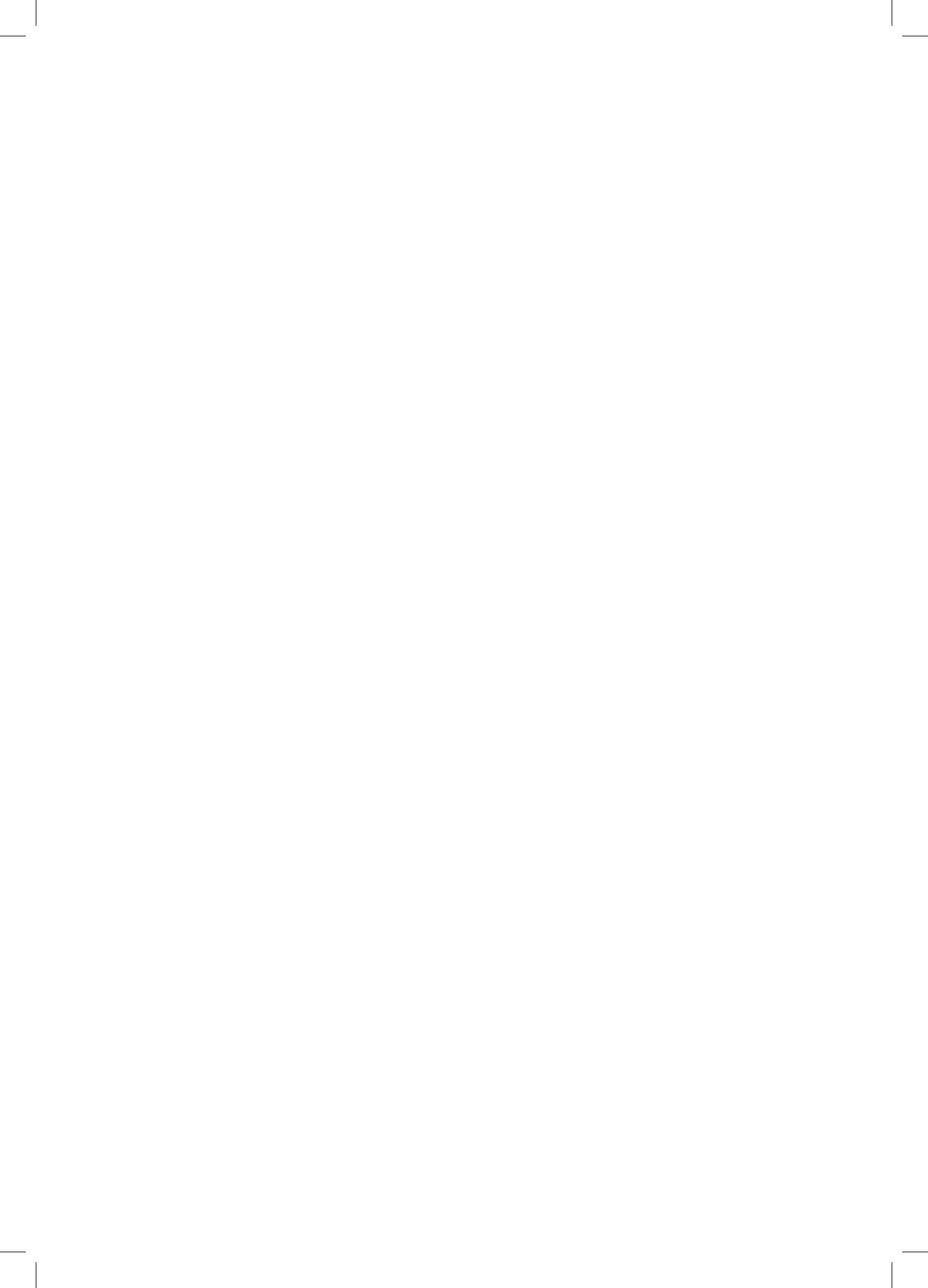
(`Ł`Vfc`^f]`^Y`]

)`Ł`Y`Ya`Ybh]`hY`_grbY`j`fgh`"

Od učenika se očekuje da poštuje pravila pisanja zadane tekstne vrste, da odgovore u potpunosti na poruku (na sva pitanja) te da poruka čitatelju bude jasna i razumljiva. Broj riječi ne uključuje osobna imena i brojeve.

Tablica 1.

GUXfyU^#cgj UfYbcgh_ca i b]UVYg_Y'dcfi _Y	6fc^ bodova
Odgovori na sva četiri pitanja prikladni su i opširni. Komunikacijska je poruka ostvarena.	3
U tekstu je odgovoreno na dva ili tri pitanja, odgovori su prikladni i jasni. Komunikacijska je poruka većim dijelom ostvarena.	2
U tekstu je odgovoreno samo na jedno pitanje. Komunikacijska je poruka ostvarena vrlo manjkavo.	1
Nema teksta ili je tekst sasvim nečitljiv/nerazumljiv. Sadržaj teksta ne odnosi se ni u jednom svojem dijelu na postavljeni zadatak. Nema odgovora ni na jedno pitanje. Komunikacijska poruka nije ostvarena.	0
; fUa Uh] _U'hc bcgh]'dfUj cd]g	
Sigurna uporaba različitih gramatičkih struktura, te pravopisa i interpunkcije. Samo poneka pogriješka koja nimalo ne otežava razumljivost.	3
Nesigurnost u uporabi gramatičkih struktura. Više gramatičkih, pravopisnih i/ili interpunkcijskih pogriješaka koje mjestimice otežavaju razumljivost.	2
Puno pogriješaka koje većim dijelom otežavaju razumljivost, ali je sadržaj teksta gledano u cjelini još razumljiv.	1
Brojne gramatičke, pravopisne i/ili interpunkcijske pogriješke ozbiljno ometaju razumijevanje sadržaja teksta, tekst je gotovo u potpunosti nerazumljiv.	0
Uporaba leksika	
Uz neke pogriješke koje ne ometaju razumijevanje učenik može upotrijebiti osnovne riječi i izraze koji su primjereni sadržaju. Primjeren raspon vokabulara.	2
Učenik može djelomično upotrijebiti osnovne riječi i izraze koji odgovaraju zadanoj situaciji. Slab raspon vokabulara.	1
Učenik ne može ispravno upotrijebiti osnovne riječi i izraze koji odgovaraju zadanoj situaciji. Vrlo manjkav i neprikladan vokabular.	0
6fc^f]Y]	
Tekst sadrži 35 – 45 riječi ili nešto više od traženoga broja.	1
Tekst sadrži 20 – 35 riječi.	0,5
Tekst sadrži manje od 20 riječi.	0
9Ya Ybh] hY_ghbY j fghY	
Učenik pravilno oblikuje traženu vrstu teksta i na prikladan način započinje i završava tekst.	1
Učenik pravilno oblikuje traženu vrstu teksta i djelomično dobro započinje i završava tekst.	0,5
Učenik ne može dobro započeti i završiti tekst/ne može oblikovati traženu vrstu teksta.	0

' '): F 5B 7I G? = '>9N=?

3.5.1. Struktura ispita

Vanjsko vrjednovanje iz Francuskoga jezika u školskoj godini 2007./2008. sastoji se od pisanoga ispita kojim se vrjednuju komunikacijske jezične kompetencije i ovladanost francuskim jezikom na razini 5& prema ZEROJ-u, kao i prema HNOS-u i PIP-u na završetku osmoga razreda.

Ispit se sastoji od triju dijelova kojima se provjeravaju sljedeće vještine.

- g`i yUb^Y`g`fUni a]^j Ub^Ya
-]HUb^Y`g`fUni a]^j Ub^Ya
- d]gUbc`]nfUyUj Ub^Y"

Zbog tehničkih razloga i radi što bolje organizacije ispita preporučuje se najprije provjeravati vještinu slušanja s razumijevanjem te nakon kratke stanke ostale navedene vještine.

Zbog objektivnih razloga ovim vrjednovanjem nije moguće provjeriti vještinu govorenja, no valja naglasiti da u nastavi i nadalje treba sustavno razvijati, njegovati i usavršavati tu vještinu jer je konačan cilj razvijanja komunikacijskih jezičnih aktivnosti naučiti služiti se jezikom u stvarnim situacijama iz svakodnevnoga života.

Elementi uporabe jezika **ne** vrjednuju se u posebnome dijelu ispita jer su oni uključeni u zadatke drugih jezičnih vještina. Ipak, valja naglasiti da se o uporabi jezika posebice vodi računa pri vrjednovanju vještina govorenja i pisanoga izražavanja.

3.5.1.1. Postupak vrjednovanja

Ovim se ispitom sve tri navedene jezične vještine provjeravaju u jedinstvenom testu u pisanom obliku na razini A2.

Dijelovi pojedinih vještina boduju se na sljedeći način:

- slušanje s razumijevanjem – **10** bodova (približno 20% udjela u ukupnom rezultatu ispita)
- čitanje s razumijevanjem – **15** bodova (približno 40% udjela u ukupnom rezultatu ispita)
- pisano izražavanje – **15** bodova (približno 40% udjela u ukupnom rezultatu ispita).

Učenik koji ispravno riješi test može dobiti, računajući bodove svih jezičnih vještina, ukupno **40** bodova.

' ') "%&" Ghfi _hi fU]gd]hU`bU`fUn]b]`5&

G@ ü5B>9`G`F 5NI A =>9J 5B>9A

G`i ýUb^Y`g`fUni a]^Yj Ub^Ya `bU`fUn]b]`5&

Slušanje s razumijevanjem receptivna je jezična vještina koja vrjednuje sposobnost učenika da slušanjem prima i razumije govornu poruku jednog ili više govornika. Na ovoj se razini od učenika **ne** očekuje da razumije sve riječi i izraze koje čuje, već da razumije osnovno značenje i da može izdvojiti glavne misli iz slušanoga teksta pod uvjetom da se govori standardnim jezikom, polako, jasno i artikulirano.

Od učenika se očekuje da može shvatiti glavnu misao i razumjeti one pojedinosti u slušanom tekstu/govoru/razgovoru koje se traže u zadacima čak i ako **ne poznaje sve** riječi i izraze koje čuje.

7]`^

Cilj je zadataka pri provjeravanju vještine slušanja s razumijevanjem ispitati i vrjednovati u kojoj je mjeri učenik ovladao vještinom slušanja dokumenata na francuskom jeziku kao prvom stranom jeziku na završetku osmoga razreda. Od učenika se očekuje da razumije opći sadržaj slušanoga teksta, da uoči, razluči i zapiše osnovne informacije.

Obrazovni ishodi

Prema HNOS-u i deskriptorima ZEROJ-a na razini A2 u vještini slušanja s razumijevanjem učenik može:

- €# razumjeti razredni govor (davanje i izvršavanje uputa, naloga, traženje informacija i sl.)
- €# razumjeti uobičajene izraze i riječi te jednostavne rečenice iz područja od neposrednog osobnog interesa (jednostavne podatke o sebi, obitelji, svojoj neposrednoj okolini, školi i sl.)
- €# shvatiti osnovno značenje kratkih, jasnih i jednostavnih poruka, upozorenja te javnih obavijesti
- €# razumjeti kratak dijalog/razgovor
- €# razumjeti jednostavne upute, primjerice: kako stići od jednoga do drugoga mjesta, pješice ili javnim prijevozom, upute za uporabu kućanskih aparata i sl.
- €# razumjeti kratke, jednostavne snimljene dokumente o poznatim temama i sadržajima prema nastavnom programu
- €# razumjeti i razlučiti bitne informacije iz kratkih, snimljenih odlomaka, radijskih i televizijskih emisija vezanih uz svakodnevni život, ako govornici govore polako i razgovijetno na standardnom jeziku
- €# razumjeti glavne misli i sadržaj razgovora izvornih govornika, vezanoga uz poznate teme, ako se taj razgovor vodi polako i ako sugovornici jasno izgovaraju
- €# razumjeti kratke emisije namijenjene mladima, vremensku prognozu
- €# razumjeti bit poruke i najave u kratkim snimljenim tekstovima o poznatim temama uz uvjet da se govori jasno i polako
- €# razumjeti jednostavne reklame.

NUXUHŴnU'dfcj ŴfUj UbŴj ŴyhjbY'g'i ýUb^U

Na ovoj razini učenici bi trebali slušati četiri do pet kratkih snimljenih tekstova u trajanju do 30 minuta, no zbog ograničenoga vremena na ovom ispitu učenici će slušati samo dva teksta u trajanju do 15 minuta. Svaki se tekst sluša dva puta. Već tijekom prvoga slušanja učenici mogu rješavati zadatke kojima se provjerava razumijevanje. Tekstovi za slušanje moraju biti izgovoreni standardnim jezikom, polako, jasno i razgovijetno.

Provjeravanje vještine slušanja s razumijevanjem provodi se prema ovim etapama:

1. učenik najprije pročita naputak i zadatke koje treba rješavati
2. prvi put sluša snimljeni tekst i može istovremeno rješavati zadatke
3. učenik rješava zadatke
4. drugi put sluša tekst i nastavlja rješavati zadatke
5. učenik dovršava rješavanje zadataka.

Za razvijanje jezične kompetencije slušanja s razumijevanjem učenik treba slušati snimljenih ili izgovorenih tekstova (kao što su javne obavijesti, razgovori, radijske i televizijske emisije, reklame i sl.).

Pri uvježbavanju vještine slušanja s razumijevanjem u nastavi stranih jezika učenika treba sustavno navikavati da vodi računa o sljedećim čimbenicima:

- ☞ Tko govori?
- ☞ Koliko ima sugovornika i tko su oni?
- ☞ O čemu se govori?
- ☞ Gdje se odigrava radnja? Ima li kakvih šumova s pomoću kojih bi se moglo odrediti mjesto radnje?
- ☞ Kada se radnja odvija i koliko dugo traje?

Na taj se način kod učenika razvija navika da vodi računa da učenici tijekom slušanja ne prate istovremeno tekst u transkripciji.

J fghY`hY_ghcj U.

Na ovoj razini može se provjeravati razumijevanje slušanjem sljedećih vrsta tekstova:

- # razgovor između izvornih govornika u uobičajenim i predvidivim situacijama iz svakodnevnoga života, (npr. u knjižnici, prodavaonici, pošti, turističkoj agenciji, kod liječnika i sl.)
- # debatiranje o uobičajenim temama iz svakodnevnoga života (npr. kako provesti večer ili vikend, kojim prijevoznim sredstvom putovati, što jesti, što kupiti za poklon i sl.)
- # kratki i jednostavni oglasi, obavijesti i upute
- # poruke na telefonskoj sekretarici
- # telefonski razgovori u uobičajenim, predvidivim situacijama (npr. rezervirati kartu za kino, kazalište, rezervirati mjesto u nekom prijevoznom sredstvu, pitati za neku informaciju i sl.)
- # jednostavne reklame
- # kratki dijalozi i monolozi kao što su pisma čitatelja, odgovori na pisma čitatelja, jednostavne ispovijesti o ljubavi, o nerazumijevanju okoline i sl.

Vrste zadataka za provjeravanje vještine slušanja s fUni a]^Yj Ub^Ya

Razumijevanje slušanih tekstova na ovoj razini provjerava se sljedećim tipovima zadataka:

NUXUHW`nUj cfYbc[U`h]dU

- ###zadatci višestrukoga izbora (E 7A)
- ###zadatci točno/netočno (J # Ł

NUXUHW`chj cfYbc[U`h]dU

- # zadatci dopunjavanja (hYI hYg``UW`bU]fYg)
- # zadatci kratkih odgovora otvorenoga tipa (QROC-questions à réponses ouvertes courtes).

⇒H5B >9'G'F 5NI A ⇒9J 5B >9A

][hUb^Y'g'fUni a][^Yj Ub^Ya 'bU'fUn][b]'5&

Čitanje s razumijevanjem receptivna je vještina kojom se vrjednuju sposobnosti učenika u čitanju i u razumijevanju izvornih tekstova u predviđenom vremenu. Odabrani tekstovi **ne** moraju nužno biti izvorni, ali je važno da budu primjereni situacijama u kojima će se učenik naći.

Učenika posebice treba pripremati i osposobljavati da može odabrati i primijeniti odgovarajuće strategije pri ciljanome čitanju (npr. čitanje za dobivanje informacija, uputa, savjeta, preporuka i sl.). Od učenika se očekuje da shvati glavnu misao te da razumije one pojedinosti u tekstu koje se traže u zadatku čak i ako **bY'fUni a][^Y'gj Y** riječi i izraze, pod uvjetom da te riječi **ne** ometaju razumijevanje sadržaja i uspješno rješavanje zadataka.

7J^

Cilj je zadataka pri provjeravanju vještine čitanja s razumijevanjem ispitati i vrjednovati ovladanost ovom vještinom na francuskom jeziku kao prvom stranom jeziku na završetku osmoga razreda. Od učenika se očekuje da odgovori na pitanja koja se odnose na kratke tekstove čiji se sadržaj odnosi na situacije iz svakodnevnoga života. Učenik treba biti sposoban razumjeti, pronaći, odabrati i zapisati bitne informacije koje se traže u zadatku.

Obrazovni ishodi

Na ovoj razini učenik može:

- ≠ razumjeti razredni govor (davanje i izvršavanje uputa, naloga i sl.)
- ≠ razumjeti kratke tekstove koji se odnose na poznate teme pisane uobičajenim svakodnevnim leksikom
- ≠ razumjeti jednostavne upute, narudžbe, potvrde i sl. u vezi s poznatim temama
- ≠ razumjeti kratka osobna pisma, poruke, razglednice, sms poruke, e-mailove i sl.
- ≠ pronaći i izdvojiti željene informacije u jednostavnim pisanim materijalima poput jednostavnih oglasa, prospekata, jelovnika, kataloga, voznih redova, pisama, brošura, posebice popraćenih ilustracijama, kao i kratkih novinskih članaka koji opisuju svakodnevne događaje, događaje iz crne kronike *fZU]hg'Xj] Yfgk* i sl.
- ≠ razumjeti oznake i obavijesti na javnim mjestima poput restorana, željezničkih postaja ili u školi, na cesti/ulici (npr. upute, putokazi, upozorenja o opasnosti i sl.)

- # razumjeti jednostavne upute za uporabu aparata s kojima se susreće u svakodnevnome životu (npr. telefonske govornice i automati)
- # razumjeti kratke pisane upute, primjerice kako doći od jednoga do drugoga mjesta i sl.
- # razumjeti kratke priče i pripovijetke.

NUXUHŴnU'dfcj ^YfUj Ub^Yj ^YyhjBY` JHUb^U'g'fUni a J^Yj Ub^Ya`

Čitanje s razumijevanjem na ovoj razini sastoji se u pravilu od četiri do pet tekstova. Jedan se tekst može sastojati od više kratkih dijelova (npr. nekoliko oglasa, kratkih monologa i sl.).

Zbog skraćenoga trajanja ovog ispita (50 minuta za provjeravanje tri vještine) učenici rješavaju zadatke samo na trima tekstovima. Razumijevanje tekstova provjerava se s ukupno **15 pitanja**.

Vrste tekstova

Sve su aktivnosti vezane uz jednostavne tekstove. Tekstovi za čitanje s razumijevanjem trebaju biti primjereni dobi i interesima učenika, a poželjno ih je pronaći u autentičnim izvorima. Tekstovi se razlikuju prema vrstama (deskriptivni, narativni, davanje savjeta, uputa i sl.). Tekstovi **ne** moraju nužno biti izvorni već primjereni situacijama u kojima će se naći učenik.

Tekstovi za čitanje su:

- # časopisi za mlade, stripovi i sl.
- # brošure, prospekti, letci, reklamni materijali, plakati, mali oglasi
- # udžbenici, rječnici i sl.
- # priručnici, recepti, jelovnici
- # natpisi i javne obavijesti
- # natpisi na tržnici, na policama samoposluživanja i trgovina
- # tekstovi na ambalaži i naljepnice na proizvodima
- # kratke upute za uporabu nekoga kućanskog aparata
- # osobna pisma, osobni dnevници, razglednice, pozivnice, zahvalnice, pisma čitatelja
- # e-pošta, sms poruke, formulari i upitnici, kratki životopisi
- # jednostavne obavijesti s interneta
- # bilješke i poruke
- # ulaznice, vozni redovi
- # vremenska prognoza
- # kratke priče i pripovijetke.

J fghY`nUXUHJ_U`nU`dfcj `YfUj Ub`Y`j `Yyh]bY`]HUb`U`g` fUni a]`Yj Ub`Ya

Razumijevanje pisanih tekstova na ovoj razini provjerava se sljedećim tipovima zadataka:

NUXUH`Y`nUhj cfYbc[U`h]dU

- # ~~###~~zadatci višestrukog izbora (E 7A)
- # ~~###~~zadatci točno/netočno (J # Ł
- # ~~###~~zadatci povezivanja i sređivanja (YI YfVWg`X`B]p]f]e`a`b]h)
- # ~~###~~zadatci svrstavanja (*exercices de classement*)

NUXUH`Y`chj cfYbc[U`h]dU

- # ~~###~~zadatci dopunjavanja (*hYI hYg`UVW bU]fYg*)
- # ~~###~~zadatci kratkih odgovora otvorenoga tipa (QROC-questions à reponses ouvertes courtes).

D=G5BC `=NF 5p5J 5B >9`

D]gUbc]nfUyUj Ub`Y`bU`fUn]b]`5&

Vještina pisanoga izražavanja ponajprije je produktivna jezična vještina, no ona isto tako podrazumijeva i razumijevanje različitih vrsta tekstova kojima se u svakodnevnome životu prenose informacije do čitatelja, s ciljem ostvarenja konkretnoga zadatka.

Primjerice, učenik je dobio razglednicu kojom ga prijatelj poziva da zajedno provedu vikend kod njegove bake na selu. Njegov je zadatak odgovoriti na tu razglednicu, javiti prijatelju da ne može doći, ispričati se i objasniti razlog zbog kojega ne može doći. (35 – 45 riječi)

Takvo funkcionalno pisano izražavanje odgovor je na neki unutarnji ili vanjski poticaj. Za provjeravanje te vještine nužno je stvoriti komunikacijske situacije slične situacijama iz stvarnoga života, u kojima je točno određeno tko piše, komu piše, s kojim ciljem, kada i gdje. Svi ti parametri uvjetuju vrstu i sadržaj teksta, kao i stil i jezik kojim je tekst napisan.

7] ^

Cilj zadataka pri provjeravanju vještine pisanoga izražavanja jest ispitati i vrjednovati ovladanost vještinom pisanoga izražavanja na francuskom jeziku kao prvom stranom jeziku na završetku osmoga razreda uzimajući u obzir deskriptore razine A2 prema ZEROJ-u te u skladu s HNOS-om i PIP-om.

Obrazovni ishodi

Prema HNOS-u, PIP-u i ZEROJ-u, na razini A2 učenik može:

- napisati kratku i jednostavnu bilješku ili poruku kojom će zahvaliti, ispričati se, čestitati, pozvati na neki događaj, odbiti/prihvatiti prijedlog ili poziv, dogovoriti sastanak, informirati se
- napisati jednostavno kratko osobno pismo, razglednicu, e-mail ili zabilješku u dnevniku **dfYa U` nUXUbca` dfYX`cy_i** pridržavajući se uputa za pisanje (način pisanja, zadani broj riječi) i odrednice koje ga usmjeravaju
- odgovoriti na poruku, osobno pismo, razglednicu ili e-mail
- ukratko opisati neko osobno iskustvo ili događaj na poznatu temu prema uputama i uz pomoć predloška, primjerice obitelj, škola, prijatelji, slobodno vrijeme, putovanja, izleti, život u gradu/na selu
- ukratko opisati i/ili predstaviti neko mjesto, grad, regiju, državu i predmete i prostore iz neposredne okoline
- ukratko opisati svoje planove za budućnost: kako će provesti vikend, školske praznike, kako će organizirati proslavu rođendana i sl.
- ≠# dopuniti tekst riječima koje nedostaju
- ≠# poredati izmiješane rečenice, dijaloge i kratke tekstove u smislenu cjelinu
- napisati kratku vremensku prognozu
- sastaviti jednostavan mali oglas i odgovoriti (javiti se) na mali oglas
- napisati traženi tekst povezanim rečenicama pravilno upotrebljavajući jednostavne veznike i vezne riječi (npr. *Yhž`a U]gž`dUfW`ei Yž`ci ž`XcbW` XDUVcfXž`di]gž`Ybgi]hYž`U`cfgž`YbÙbŁ*)
- pisati uredno i čitljivo.

NUXUHŷnU`dfcj `YfUj Ub`Y`j `Yyh]bY`d]gUb^U

Ovim ispitom vještina pisanoga izražavanja provjerava se dvama zadatcima tako da učenik:

- ≠ na temelju zadanoga teksta popunjava obrazac
- ≠ piše razglednicu, piše ili odgovora na pozivnicu, čestitku, e-mail, kratko osobno pismo i sl.

Učenik se treba **hc bc** pridržavati naputka. U ovome zadatku pisane provjere učenik može osvojiti **5 bodova za popunjavanje obrasca i 10 bodova za esejsko pisanje**.

U naputku svakoga zadatka učenik dobiva detaljne **upute za pisanje** – vrsta teksta, broj riječi, opis komunikacijske situacije i sl. te **gUXfjU`bY`cXfYXb]W** koje treba ugraditi u tekst, a ponekad i **dfYX`cyU_** na koji treba reagirati, primjerice e-mail na koji treba odgovoriti. Kao predložak može poslužiti cjelovit tekst, dio teksta, mogu se dati samo natuknice, fotografije, crteži, poznati simboli i sl.

Na razini A2 za ovaj je dio ispita predviđeno () `a]bi **HUŽ** no zbog skraćenoga vremena učenik će **df]V`]ybc`]a UH]`bU`fUgdc`U[Ub`^ `Xc`&\$`a]bi HU"**

Sastavci se vrjednuju prema detaljno razrađenim kriterijima vrjednovanja.

Radi što boljeg ovladavanja vještinom pisanja na stranom jeziku u nastavi se preporučuje:

- upotreba dodatnih autentičnih dokumenata koji nisu nužno prilagođeni radu u nastavi
- rad na različitim vrstama tekstova
- jasno definiranje svih parametara konkretne komunikacijske situacije: *h_c`d]yY`_ca i ž`g`_c`]a `WY`Ya ž`_UXU`J`[X`Y*
- pisanje vođenih sastavaka uz predočene modele, temeljite upute i smjernice koje mogu biti u tekstualnom, slikovnom ili grafičkom obliku.
- prije početka pisanja dobro promotriti i analizirati tekstove koji služe kao predlošci
- postupno usvajati osnovne ustaljene obrasce za pisanje i izradbu različitih vrsta tekstova
- prije početka pisanja jasno definirati temu, pošiljatelja i primatelja teksta (tko komu piše tekst) i svrhu pisanja teksta (zašto pošiljatelj piše primatelju)

- prije početka pisanja odabrati niz odgovarajućih izraza, leksičkih i gramatičkih struktura vezanih uz zadanu temu, uvježbati ih i ponoviti
- napisati više inačica istoga teksta nastojeći ga svaki put poboljšati.

Vrste tekstova

- obrasci, prijavnice, upisnice, upitnici, jednostavni životopis
- razglednice, čestitke, osobna pisma, zabilješke u dnevniku, e-mail
- različita pisma, poruke i obavijesti osobne naravi (sms poruka, pozivnice, zahvalnice, ispričnice i sl.)
- pisma čitatelja i odgovori na pisma, jednostavni novinski članci
- oglasi, reklamni letci, prospekti, ulaznice
- poster, plakati
- jelovnici, jednostavni kuharski recepti
- vozni redovi, jednostavni programi kulturnih događanja, raspored sati
- jednostavne vremenske prognoze
- jednostavni prilagođeni književni tekstovi

? f]hYf]q'nU'cXfY]j Ub^Y'Vfc^U'f]^Y]i j ^Yyh]b]'d]gUb^U'g'
fUni a]^j Ub^Ya

Pod jednom riječi smatra se cjelina koja se nalazi u praznome prostoru između dvije bjeline.

Primjerice. ... a cb'Ua] = 2 riječi

..... `Ba] = 1 riječ

c'est-à-dire = 1 riječ

Složeni broj ei UhfY!j]b[HX]l = 1 riječ

parce que = 2 riječi

· · >Bj'Z]hi b'j cnU[Y' { `E'fU b[Yf. = 6 riječi

· · 9`Y'U'fYbhY!g]l 'Ubg'" = 4 riječi

· · NU[fYVž`Y') 'a U]'&\$\$, '= 5 riječi

' ')"&"H]dc`c[]^U`nUXUH_U

N585H7 = N5HU CF 9BC; 5 H=D5

Prednosti su uporabe zadataka zatvorenoga tipa veća objektivnost vrjednovanja i lakše ispravljanje jer postoji točno određeni odgovor, a nedostaci su što sputavaju kreativnost učenika.

NUXUHj]yYghfi _c[U`nVcfU

Zadaci višestrukoga izbora čine **uvodni** dio koji treba pročitati i na temelju kojega treba odabrati jedan točan odgovor od barem četiri ponuđena (a, b, c, d).

Ovim se tipom zadataka može provjeravati globalno i detaljno razumijevanje kod slušanja i čitanja s razumijevanjem kao i uporaba jezika.

Df]a ^Yf`%"

Quel temps fait-il?

- a) Le ciel est gris.
- b) Il est tard.
- c) Il fait beau.
- d) Le ciel est bleu.

Učenik treba zaokružiti točan odgovor **v**. Ovim se zadatkom provjerava razumijevanje određenoga podatka.

Df]a ^Yf`&"

Synonyme de `Ua]g'est:

- a) des cousins
- b) des copains
- c) des collégiens
- d) des étudiants.

Učenik treba zaokružiti točan odgovor **b**). Ovim se zadatkom provjerava poznavanje leksika.

Df]a ^yf' "

Hier pendant les cours de maths Jeanne était triste car elle:

- a) va recevoir une mauvaise note
- b) reçoit une mauvaise note
- c) recevra une mauvaise note
- d) a reçu une mauvaise note.

Učenik treba zaokružiti točan odgovor **d**). Ovim se zadatkom provjerava poznavanje uporabe jezika (uporaba perfekta).

Df]a ^yf' ("

Pozorno poslušajte dijalog i izaberite ispravnu tvrdnju Vrai (V), Faux (F) ili informacija nije navedena u tekstu (?) te točan odgovor označite križićem u odgovarajući kvadrat.

@D] Ybh 'L'agence de voyage, Bonjour!

A cb]ei Y. 'Bonjour monsieur, je voudrais passer mes vacances dans un pays exotique, loin de la France.

@D] Ybh 'Je vous propose la Chine, l'Afrique du Sud ou l'Extreme-Orient.

A cb]ei Y 'U'Wc]g] 'XY' j]g]hYf' ^Y'7Ua VcX[Y"

1.	V	:	?
			I

Ovim se zadatkom provjerava razumijevanje određene pojedinosti iz slušanoga teksta.

NUXUHWYdcj Yn]j Ub^U`]gfY]j Ub^U

U zadatcima povezivanja i sređivanja podatci se nižu u dvije skupine (obično dva stupca) te učenik treba pravilno odabrati izraz, pitanje, odgovor, dio rečenice ili cijelu rečenicu i povezati ih prema određenome načelu koje u zadatku treba točno navesti: primjerice prema smislu, prema uzročno-posljedičnoj povezanosti, prema pripadnosti (lik – djelo, autor – djelo, termin – definicija, početak rečenice – svršetak rečenice, pitanje – odgovor i sl.).

Df]a ^Yf`%"

Poveži izraze suprotnoga značenja i ispod broja upiši u tabelu odgovarajuće slovo.

Une personne aux:

1. cheveux raides	a) courts
2. cheveux longs	b) bruns
3. cheveux blonds	c) frisés

1.	2.	3.
c	a	b

Učenik treba povezati izraze suprotnoga značenja. Rješenje je: **1. c ; 2. a ; 3. b.** Ovim se zadatkom provjerava razumijevanje leksika.

Df]a ^Yf`&"

Poveži radnje i mjesta u smislenu cjelinu i ispod broja upiši u tabelu odgovarajuće slovo. Pazi! U desnome stupcu ima više navedenih čestica nego što je potrebno.

1. J'achète de la glace	a) à la radio
2. Marie étudie	b) au musée
3. Je demande de l'argent	c) au marché
4. J'écoute de la musique	d) à la pâtisserie
5. Maman achète des légumes et des fruits	e) au collège
	f) à mes parents
	g) dans le cabinet médical

1.	2.	3.	4.	5.
d	e	z	a	c

Rješenje je: "Xž" & "Yž" "Z" ("Už") "W" Ovim se zadatkom provjerava razumijevanje leksika.

NUXUHWj jYghfi _\ _ca V]bUVU

U tim je zadatcima navedeno nekoliko tvrdnji. Treba zaokružiti sve točne tvrdnje. Točne tvrdnje mogu biti sve, nekoliko njih, samo jedna ili nijedna.

Ovakvim se tipom zadataka ispituje razumijevanje pročitanoa teksta ili rečenice.

Df]a ^Yf`%"

Pozorno pročitajte rečenicu i zaokružite točne odgovore.

5`E`Vc`Y`E`„j Y`gY`gYfhXYg.

- a) livres de classe.
- b) HJ]`Y!WUncbg"
- c) ghmìcg`ZYi hfYg"
- d) livres d'or.
- e) ghmìcg`V]`Y"
- f) livres de bord.

Učenik treba zaokružiti točne odgovore a, Vž`WY"Odgovor pod d znači knjiga dojmova u muzejuž'a pod `Z`brodski dnevnik koji piše kapetan broda. Ovakvim se tipom zadataka provjerava razumijevanje sadržaja pročitanoa teksta ili rečenice i poznavanje vokabulara, tj. u ovome slučaju kojim se predmetima služi učenik.

NUXUHŴgfY j Ub^U#fYXUb^U

U ovim zadatcima traži se da se elementi ponuđenoga niza poredaju prema nekom načelu (kronološkom, prema intenzitetu, redosljed, veličini, obliku i sl.).

Ovakav tip zadatka ispituje učenikovo razumijevanje vokabulara, primjenu na osnovi određenoga kriterija te pokazuje snalaženje i samostalnost učenika.

Df]a ^yf`%'

Poredaj kronološki ovaj niz koji sadrži pojedina razdoblja čovjekova života od **broja 1 do broja 5** i upiši slova od **a** do **e** u tabelu.

- a) troisième âge
- b) âge adulte
- c) naissance
- d) adolescence
- e) enfance

1.	2.	3.	4.	5.
c	e	d	b	a

Ovim se zadatkom provjerava poznavanje vokabulara i opće kompetencije. Točan odgovor je **"VZ" "YZ" "XZ" ("VZ") "U"**

DfJa ^yf &"

Ovaj je tekst izvadak iz jednog uobičajenoga razgovora vođenog na tržnici. Rečenice su u razgovoru izmiješane. Poredaj ih tako da dobiješ logičnu cjelinu i napiši na praznu crtu na desnoj strani slova kako to zahtijeva redosljed.

- A) 3,80€
- B) Eh oui... ce n'est pas la saison. Il n'ya plus de tomates fraîches au mois de décembre. Il faut manger des légumes d'hiver, des pommes de terre par exemple
- C) Bonjour, Madame. Vous désirez?
- D) Ah, elles sont chères...
- E) Bonjour! Je voudrais des tomates, s'il vous plaît. Elles sont combien?
- F) Je vous mets deux kilos?
- G) C'est tout pour aujourd'hui? Et avec cela?
- H) Oh non, non, un kilo ça suffit.
- I) Je vous dois combien pour tout ça?
- J) Non, je voudrais aussi un kilo de pommes, cinq bananes et deux kilos d'oranges.
- K) Ça fait 7,95€ mais pour vous ça fera 7,50€.

Rješenje: C, E, A, D, B, F, H, G, J, I, K

Ovim se zadatkom provjera razumijevanje dijaloga i primjena u konkretnoj situaciji.

NUXUHWY`ja]bUVWY

U ovom tipu zadatka učenik mora, u nizu ponuđenih riječi, pronaći i eliminirati uljeza, tj. izbaciti onu riječ koja prema nekom kriteriju ne pripada nizu ostalih ponuđenih riječi.

Df]a ^Yf`%"

Podcrtaj izraz koji ne odgovara ponuđenome nizu.

tarte aux pommes, tarte aux cerises, tarte aux poires, tarte aux poireaux,
tarte aux prunes, tarte aux abricots

Učenik treba izbaciti izraz tarte aux poireaux jer je to pita od povrća dok ostali izrazi u nizu označavaju kolač od različitoga voća.

Df]a ^Yf`&"

tarte aux pommes, tarte aux cerises, tarte aux poires, tarte au citron, tarte
aux prunes, tarte aux abricots

Učenik treba izbaciti izraz tarte au citron jer je to jedina gramatička struktura u ovome nizu u kojoj se nalazi **Ui`fi`^YXb]b]k**, dok se u ostalim izrazima nalazi **Ui`I`fi`a`bcy]b]**.

N585H7='CHJ CF 9BC; 5`H=D5

Zadatci otvorenoga tipa od učenika zahtijevaju da dopiše traženi podatak. U ovim pitanjima učenik treba nadopuniti rečenicu, dati odgovor, dopisati podatak na određeno mjesto ili citirati dio teksta koji potvrđuje određenu tvrdnju i sl.

NUXUHΨXcdi b^Uj Ub^U

U zadatku treba upisati podatak koji nedostaje ili dovršiti nedovršenu rečenicu ili dio rečenice.

Df]a ^Yf`%'

1. Marie et Pierre Curie ont obtenu _____ Nobel.
2. Le siège du Conseil de l'Europe et du Parlement européen se trouve _____ Strasbourg.
3. Louis _____ a découvert la vaccine contre la rage.
4. Elle a gagné. Elle a remporté le premier _____.

Rješenje: prix, à, Pasteur, prix

Traženi odgovor u ovakvim zadacima najčešće je vrlo kratak. Razina znanja je prisjećanje, ali i razumijevanje i zaključivanje na osnovi konteksta. Tako učenik dopunjavanjem stvara cjelovitu sintezu određenoga teksta.

Df]a ^Yf`&"

Pozorno pročitaj tekst, zaokruži točan odgovor i potvrdi ga citatom iz teksta.

Chère Sarah,

Mon frère et moi, nous te remercions beaucoup de nous avoir invités à la fête de ton anniversaire jeudi prochain. Nous regrettons vivement, mais ce jour-là nous serons à Luxembourg. Ce sont des vacances de Pâques que nous avons prévues depuis longtemps et nous ne pouvons pas annuler notre vol.

Točno (V) – Netočno (F)

Il s'agit d'une lettre d'excuses.

Justification: Bci g'fY[fYHcbg'VYUi Vci dž'a U]g'W'^ci f!`{ 'bci g'gYfcbg'{' @ I Ya Vci f["

Učenik mora zaokružiti odgovor – V i upisati rečenicu kojom će potkrijepiti svoju tvrdnju.

NUXUH~~W~~_fUh_] \ 'cX[cj cfU

U ovim se zadacima traži pisani odgovor koji može biti jedna riječ, izraz, dio rečenice ili cijela rečenica.

Df]a ^Yf.

7ca a Ybh'g~~U~~ddY`Y'HU'gcYi f3`' 5BB9"

NUXUH~~W~~gj fghUj Ub^U

U ovakvim se zadacima očekuje da na temelju razumijevanja sadržaja teksta učenici svrstaju i upišu tražene podatke u tablicu, tj. prenose podatke iz teksta u tablicu ili na osnovi podataka u tablici pišu tekst.

Df]a ^Yf`%"

Gospodin Spada je spriječen i zamolio je da mu popuniš obrazac za upis u sportski klub «Les meilleurs».

Je m'appelle Luigi Spada. Je suis Italien. J'habite 24, rue de Voltaire. J'enseigne à Rome à l'école primaire. Je parle l'italien, l'anglais et je comprends un peu l'allemand.

BCA.	GdUXU
DFvBCA.	Luigi
B5H=CB5@Hv.]hU`YbbY
58F 9GG9.	&(ž'fi Y'XY'J c`Uh]fY
J =@@9`XY`8CA =7=@9.	Fca Y
@5B; I 9G'D5F @v9G.	`E]hU`Yb#`B]b[`U]g

Konkretno, u ovome zadatku učenik je na temelju sadržaja teksta ispunio tražene podatke u tablici.

NUXUHVYgY^g_c[U'h]dU

Zadaci esejskoga tipa pripadaju zadatcima otvorenoga tipa. Izdvojeni su jer čine posebni, najslabiji dio ispita. Ovim se zadatcima ispituju više razine znanja. Oni zahtijevaju od učenika sposobnost primjene znanja i vještina u novoj situaciji (tekstu), izražavanje mišljenja, iskazivanje kreativnosti, mašte, samostalnost te pismenost. Učenik mora napisati smislen tekst koji sadržava uvod, središnji dio i zaključak. Svaki zadatak sadrži predložak i tehničke upute za pisanje, zadan je oblik teksta i propisana je njegova dužina. Zadane su i sadržajne odrednice koje usmjeravaju učenika pri pisanju.

Df]a ^Yf`%"

Dcn]j b]W]f]b]j]h]cb]t`

@]g`Uhh]bh]j Ya Ybh`]b]j]h]cb]t`ei Y`A Uf]Y`U`f]W]h]Y`{`gcb`Ua`j`D]YffY`"

v]W]g`i`U`f]f]dcb]g]Y`XY`U`dUfh]XY`D]YffY`"

!`D]YffY`b]Y`d]Yi`h`dUg]j`Yb]f`{`U`Z`h]Y`"

!`= `df]g]Ybh]Y`g]Yg`Yi`W]g]Yg`Yh]Xcbb]Y`XYg`f]U]gcb]g`"

v]W]g`i`b`h]Yi`h]Y`XY`")`{`(`) `a`chg]ž`m]V]t]a`df]g`U`g][`b]U]h]f]Y`Y]h`Y]g`Z]c]f]a`i`Y]g`X]t]U]W]V]Y]`Y]h]X]Y`V]t]b][`f`"

Cher Pierre,

Je t'invite à mon 14e anniversaire samedi 16 avril de 18 h { 21 h

Mon adresse est 17, rue Victor Hugo – Paris.

Je compte sur toi!

À bientôt,

Marie

Merci de me répondre. Voici mon adresse mail:

marieduval@yahoo.fr

' ')" "'Df]a ^Yf]`nUXUHJ_U

%"X]c. 'G@ ü5B>9'G'F 5NI A =>9J 5B>9A

1. zadatak

Prije slušanja pročitaj pitanja da znaš na što trebaš obratiti pažnju tijekom slušanja.

Pažljivo poslušaj tekst.

Zaokruži točan odgovor ili dopuni rečenicu podatkom koji nedostaje.

Samo je **jedan** odgovor točan!

\$"'='`mU`WŁa V]Yb`XY`dYfgcbbYg3

a) deux personnes

· **VŁ`hfc]g`dYfgcbbYg**

c) quatre personnes

d) cinq personnes

%"C- `gY`hfc] j YbhWg [Ybg.

a) dans une cave à vin

b) dans un restaurant

c) dans un café

d) dans une cantine.

&"@U`ZYa a Y`U`Wc]g]`.

a) du poisson avec des pommes de terre

b) du poisson avec des frites

c) du poisson avec des légumes

d) du poisson avec du riz.

' " @ D ca a Y U W c] g] .

- a) un steak avec du riz.
- b) un steak avec des légumes
- c) un steak avec des frites
- d) un steak avec des spaghettis.

(" " 5 i ` X Y g g Y f h] ` g ` d f Y b b Y b h .

- a) un gâteau à la vanille
- b) un gâteau à la crème
- c) un gâteau d'anniversaire
- d) un gâteau au chocolat.

) " " = ` g ` V c] j Y b h

- a) de l'eau
- b) du vin
- c) du jus de fruit
- d) de l'eau gazeuse.

H f U b g W] d h] c b ` .

J c] l ` c Z Z .

A c b g] Y i f ` Y h A U X U a Y ` 6 Y ` ` U b [Y f ` X % Y b h X U b g i b ` d Y h] h f Y g h U i f U b h '

- Bonsoir, vous avez choisi?
- Oui, nous prendrons deux menus à 15 euros. Ma femme a choisi du poisson avec des légumes et moi un steak.
- Et votre steak?
- Bien cuit, s'il vous plaît.
- Qu'est-ce que vous désirez comme accompagnement avec votre plat?
- Je voudrais des frites. Est-ce possible?
- Pas de problème. Et pour le dessert?
- Deux gâteaux au chocolat, s'il vous plaît.
- Et comme boissons?
- Donnez-nous deux verres de Bordeaux.

Rješenje:

1.	2.	3.	4.	5.
b	c	c	d	b

&"X]c. · =H5B>9'G'F 5NI A =>9J 5B>9A

1.zadatak

Poredaj rečenice u logičan slijed kako bi dobio/la smisljeni dijalog.

5

D'accord, mademoiselle. Quelle taille faites-vous?
Je ne sais pas exactement. Ma taille est le 34 ou le 36.
Tenez, voici les deux robes, essayez-les !

6

Quarante-cinq euros?
Je la prends, merci beaucoup.
Au revoir, madame. Au revoir, mademoiselle.
Au revoir, madame.

7

Bonjour, madame.
Bonjour, madame, bonjour, mademoiselle. Vous désirez?
Je cherche une longue robe noire.

D

Amélie et sa maman sont devant un magasin de vêtements.
Qu'est-ce que tu voudrais pour ton anniversaire ?
Une longue robe noire.
D'accord, ma petite, entrons dans le magasin.

9

Merci, je vais les essayer. Le 36 me va parfaitement. La robe me plaît beaucoup. Elle coûte combien?

Ça fait 45 €.

Rješenje:

Df]a ^yf. \$"	1.	2.	3.	4.
D	7	5	9	6

2.zadatak

Dopuni rečenice odgovarajućim riječima kao što je u primjeru.

Pazi, **tri** su riječi viška.

scolaire	manière	récent	depuis	pouvoir	adolescent
adultes	écran	comparent	oublier	communs	

@Yg'UXcg'ÃUWf'cgÄ

Les jeunes français de 15 à 24 ans regardent régulièrement les séries télé toute l'année **scolaire**. Ils passent presque trois heures par jour devant la télévision pour suivre les aventures de leurs idoles du petit _____

Ce phénomène existe _____ (2.) longtemps aux États-Unis et en Angleterre. En France, cette passion pour les séries est assez _____. Les thèmes _____ de ces séries sont l'amour et l'amitié. Devant la télévision les uns ont besoin de rêver pour _____ (5.) leur quotidien et les autres, au contraire, sont plus réalistes. Les personnages adorés ressemblent à n'importe quel _____ (* qui découvre la vie et l'amour. De cette _____ (7.) les jeunes s'identifient à leur personnage préféré. Les moins de 15 ans imitent leurs héros et vivent leurs aventures.

Rješenje:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
écran	depuis	récent	communs	oublier	adolescent	manière

' "X]c'. 'D=G5BC '=NF 5p5J 5B>9'

1. zadatak

DUÿ^]j c' d'fc]HU^hY_gh]' dcdi b]' cVfUnUWfUÿYb]a 'dcXUW]a U'_Uc' yhc' ^Y' i' d'f]a ^Yfi "

Claude M'Barali connu sous le nom de MC Solaar, le fameux rappeur est né le 5 mars 1969 à Dakar au Sénégal. Il est timide, discret et généreux. Il est engagé auprès d'Amnesty international, des Restos du coeur et de Solidarité Sida. Il aime lire, la musique, les voyages et observer le monde. Il déteste l'injustice et la guerre. Il a débuté comme animateur sur «Radio» Nova et puis il a fait plusieurs albums. Il a gagné deux prix du Meilleur Artiste.

0. BU]ggUbW	le 5 mars 1969
1. Nom et prénom	M'Barali Claude
2. Nom d'artiste	MC Solaar
3. Pays d'origine	Sénégal
4. Mépris pour	l'injustice et la guerre
5. Débuts	animateur sur la Radio Nova

Za provjeravanje vještine pisanoga izražavanja u ovome zadatku učenici trebaju na osnovi kratkoga teksta koji su prethodno pročitali upisati tražene podatke u obrazac.

Obrazac ima pet rubrika. Svaka rubrika donosi 1 bod pa u ovom zadatku učenik može dobiti najviše 5 bodova. Netočni i nepotpuni odgovori ne kažnjavaju se.

Učenik dobiva bod samo ako je podatke točno napisao.

2. zadatak

Na praznicima si. Napiši razglednicu svojem dobrom prijatelju ili prijateljici. Pismo treba sadržavati odgovore na navedena pitanja!

Napiši pismo od 35 do 60 riječi

Hi! dUggYg hYg j UWBWg XEhf Ui VcfX XY U a Yf XUbgi bY Vc cb]Y XY j UWBWg vW]gi bY WfhY dcghU Y { hYg [fUbXg dUfYbhg vW]gi b hY hY XY) { () a chgž mVca df]g U g] bUhi fY Yh Yg Zcfa i Yg XWY] Yh XY Vcb [f " 8Ubg hU WfhY dcghU Y] ZJi h'a Ybh]cbbYf Yg Xf hU] g'gi]j Ubhg.

☞ où tu passes tes vacances

☞ Uj YWēi] YhW ei Y hi ZJ]g fhYg UVMj]hf gē

☞ X]g Ui gg] ei Y hYa dg] ZJ]h''

☞ avec qui tu sors le soir.

**HUV`JW`nU`VcXcj Ub`Y`j`Yyh]bY`d]gUbc[`]nfUyUj Ub`U`i`nUXUW]a U`
esejskoga tipa**

5" `? CA I B =? 57 =>G? 5 `? CA D9H9B7 =>5.	
%`Df]XfyUj Ub`Y`nUXUbY`Xi`y]bY`hY`ghU`	6cXcj]
Učenik je napisao od 35 do 45 riječi.	1
Učenik je napisao od 25 do 34 ili od 46 do 55 riječi.	\$ž
Učenik je napisao manje od 25 ili više od 55 riječi.	0
&``CV_]`hY`ghU`hY`dfUj`]Ub`dc`YHU`_]`nUj`fyYHU`hY`ghU`	
Učenik se pridržava propisanog oblika teksta te pravilno započinje i završava pismo.	1
Učenik se X`Y`ca] bc pridržava propisanog oblika teksta, ali nedostaje početak i/ili završetak pisma.	\$ž
Učenik se ne pridržava propisanog oblika teksta jer ne rabi odgovarajuće formule za početak i završetak pisma.	0
` ``DfYbcyYb`Y`]bZcfa UVYU`	
Učenik prenosi sve tražene/očekivane informacije prema zadanim natuknicama.	3
Učenik prenosi dvije tražene/očekivane informacije prema zadanim natuknicama.	2
Učenik prenosi jednu traženu/očekivanu informaciju prema zadanim natuknicama.	1
Učenik ne prenosi tražene/očekivane informacije prema zadanim natuknicama.	0
6" `>9N= B5 `? CA D9H9B7 =>5.	
%`DfUj`]bU`i`dcfUVU`f`Y`b_]U`]dfUj`cd]gU`	
Učenik rabi riječi i izraze koji gi`df]a`YfYb] zadanoj situaciji iako čini neznatne pravopisne pogreške.	2
Učenik rabi riječi i izraze koji X`Y`ca] bc odgovaraju zadanoj situaciji, no sadržaj je razumljiv unatoč nekim pravopisnim pogreškama.	1
Učenik rabi riječi i izraze koji ne odgovaraju zadanoj situaciji i čini takve pravopisne pogreške da je razumijevanje sadržaja onemogućeno.	0
&``DfUj`]bU`i`dcfUVU`a`cfZcg]bHU`h`_]`ghf]`_h`fU`	
Učenik rabi df]a`YfYbY` morfosintaktičke strukture i oblike koji odgovaraju zadanoj situaciji, radi još uvijek neke pogreške, no one ne ometaju razumijevanje sadržaja teksta.	2
Učenik X`Y`ca] bc rabi primjerene gramatičke strukture i oblike radeći pri tome pogreške zbog kojih je razumijevanje sadržaja otežano.	1
Učenik rabi bYdf]a`YfYbY` gramatičke strukture i oblike te griješi u tolikoj mjeri da je razumijevanje sadržaja teksta onemogućeno.	0
` ``Dcj`Ynj]`Ub`Y`X]`Y`cj`U`hY`ghU`i`ga`]g`Ybi`WY`]bi`df]a`YfYbca` i`dcfUVca`j`Ynb_]U`]df]cýb]`cnbU`U`a`YghU`]j`fYa`YbU`	
Učenik povezuje dijelove teksta u smislenu cjelinu, radeći više od jednoga veznika i više od jedne priložne oznake mjesta i/ili vremena.	1
Učenik djelomično povezuje dijelove teksta u smislenu cjelinu, radeći barem jedan veznik i jednu priložnu oznaku mjesta i/ili vremena.	\$ž
Učenik ne povezuje dijelove teksta u smislenu cjelinu jer ne rabi ni jedan veznik niti priložnu oznaku.	0
I`?`I`D5B`6FC`>6C8CJ`5.	
10	

' '* ': =N=? 5'

3.6.1. Uvod

Nastavni program Fizike temelji se na suvremenim znanstvenim spoznajama o prirodi. Program uključuje temeljne sadržaje kojima učenici trebaju ovladati da bi razumjeli pojave u prirodi i primijenili ih u svakodnevnom životu.

Nastava je Fizike u korelaciji s ostalim prirodosnanstvenim predmetima (Kemijom, Biologijom, Geografijom) i s Matematikom, što učenicima omogućuje stvaranje cjelovite predodžbe prirode.

Program se osniva na iskustvenom učenju (problemska i istraživačka nastava) čime se učenike nastoji zainteresirati i potaknuti na dublje proučavanje fizike.

Program se sastoji od obveznih nastavnih tema. U pojedinoj temi navode se ključni pojmovi i obrazovna postignuća koja učenici trebaju usvojiti.

' '* "&"Cd]WY^j]bUghUj Y:]n_Yi `cgbcj bc^y_c`]

Nastava Fizike treba učenicima omogućiti:

- € razumijevanje fizikalnih pojava
- € osnovno poznavanje metoda i tehnika fizikalnoga istraživanja prirode
- € primjenu fizikalnih spoznaja u svakodnevnom životu, tehnici i proizvodnji
- € razvijanje sposobnosti znanstvenoga mišljenja i samostalnoga rješavanja problema.

3.6.3. Posebni ciljevi – obrazovni ishodi

U jedinstvenom nacionalnom ispitu iz Fizike, Kemije i Biologije, ispitom iz Fizike ispitivat će se obrazovni ishodi navedeni u tablici:

: =N=? 5 ! ' + " F 5NF 98

B5GH5J B9'H9A 9	C 6F 5NCJ B='=G< C 8=
% " I j cX i ' Ūn L i	<ul style="list-style-type: none"> ≠ opisati čime se bavi fizika • objasniti pojam pokusa (eksperimenta) navodeći primjere
& " C h j ' Y] a U	<ul style="list-style-type: none"> • opisati i razlikovati čvrsta tijela, tekućine i plinove na primjerima • opisati prijelaze čvrstih tijela u tekućine, tekućina u plinove, te obratno
' " A YfYb Y ' Xi ' j b Y	<ul style="list-style-type: none"> • opisati pojam fizičke veličine i mjerenja (fizička veličina kao umnožak brojčane vrijednosti i mjerne jedinice) • mjeriti duljinu metrom • izražavati duljinu različitim mjernim jedinicama • razlikovati značenja za kilo, deci, centi i mili
(" A YfYb Y ' d ' c y h b Y ' d ' c \ Y] ' c V i ' a U h j ' Y U	<ul style="list-style-type: none"> • mjeriti ploštine geometrijskih ploha i obujme (geometrijskih i drugih) tijela • izražavati ploštinu i obujam različitim mjernim jedinicama
) " A YfYb Y ' a U g Y ' tijela	<ul style="list-style-type: none"> • opisati kroz primjere masu kao mjeru tromosti tijela • navesti nepromjenjivost (stalnost) mase neovisno o položaju tijela bilo gdje u svemiru • procijeniti i izmjeriti vagom mase nekih tijela • izraziti mase tijela različitim mjernim jedinicama
* " ; i g h c U ' h j U f]	<ul style="list-style-type: none"> • opisati gustoću tvari; razlikovati gustoću tvari od gustoće tijela • objasniti vezu gustoće tekućine i čvrstih tvari s plivanjem tijela (voda, ulje) • određivati gustoće različitih tijela i izraziti ih različitim mjernim jedinicama
+ " ; f U U ' h j U f]	<ul style="list-style-type: none"> • navesti i objasniti primjere za čestičnu građu tvari i postojanje međuprostora između čestica
8. Sila	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati i opisati međudjelovanja i učinke sile u prirodi • opisati način na koji djeluje sila teža, električna i magnetska sila – na daljinu i dodirrom • nacrtati i objasniti silu kao vektor

- "9 Ugh] bU'g]U]' a ^fYb^Y g]Y	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti razmjernost produženja opruge i sile koja djeluje na nju • nacrtati grafički prikaz ovisnosti produženja o sili – pravac iz ishodišta koordinatnog sustava • izmjeriti silu dinamometrom
%\$"G]U'HYU	<ul style="list-style-type: none"> • opisati i razlikovati silu težu (kojom Zemlja djeluje na tijelo) i težinu (kojom tijelo djeluje na podlogu ili ovjes) • primijeniti znanje o sili teži i težini u jednostavnim problemskim zadacima
%%"HfYb^Y	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati silu trenja na primjerima iz života • objasniti utjecaj sile trenja na gibanje tijela • povezati faktore trenja s kakvoćom dodirnih ploha (podloge i tijela na podlozi) • izmjeriti i izračunati silu trenja
%&"HYy]yHY]' fUj bchYU'h]YU	<ul style="list-style-type: none"> • opisati težišnicu, težište i ravnotežu tijela, protumačiti težište kao hvatište sile teže • primijeniti znanje na praktičnim primjerima
% "Dc`i [U]'df]a ^YbY' poluge	<ul style="list-style-type: none"> • opisati krak sile kao udaljenost sile od oslonca • objasniti uporabu poluge • primijeniti znanje na jednostavnim zadacima
%{ "H'U_	<ul style="list-style-type: none"> • opisati tlak na primjerima • primijeniti znanje na jednostavnim zadacima
15. Rad	<ul style="list-style-type: none"> • opisati kroz primjere rad sile • objasniti ovisnost rada o sili i putu na kojem sila djeluje • primijeniti znanje na primjerima i u zadacima
%* "'9bYf[]U	<ul style="list-style-type: none"> • opisati oblike energije kroz primjere • objasniti energiju pomoću kinetičke energije • objasniti pretvorbe energije na primjerima – izračunati energiju i rad
%+ "; fUj]HUVg_U' energija	<ul style="list-style-type: none"> • opisati gravitacijsku energiju • povezati gravitacijsku energiju s radom na različitim primjerima pretvorbe energije • izračunati vrijednost gravitacijske energije u jednostavnim primjerima
% "9 Ugh] bU'YbYf[]U	<ul style="list-style-type: none"> • opisati elastičnu energiju na primjerima • objasniti elastičnu i gravitacijsku energiju kao oblike potencijalne energije
19. Snaga	<ul style="list-style-type: none"> • opisati snagu na primjerima iz života • izmjeriti vrijeme obavljenoga rada • primijeniti znanje na primjerima i zadacima
20. Unutarnja energija	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati i opisati unutarnju energiju, toplinu i temperaturu • objasniti promjenu unutarnje energije tijela zbog prijelaza topline između tijela i okoline

<p>&%" Hcd`]bg_c`ý]fYb`Y` tijela</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati promjenu obujma različitih tvari s promjenom temperature • objasniti ovisnost obujma tijela o temperaturi te povezati s gustoćom tijela • protumačiti anomaliju vode
<p>&&"A`YfYb`Y` Hya`dYfUhi`fY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • izmjeriti temperaturu termometrom i izraziti je u °C i u K
<p>23. Prijelaz topline</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti i opisati primjere prijelaza topline vođenjem, strujanjem i zračenjem
<p>&("A`YfYb`Y`hcd`]bY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati specifični toplinski kapacitet kao svojstvo tvari • objasniti njegov značaj na primjerima iz života
<p>&) "'Dfca`YbU` unutarnje energije fUXca`]'hcd`]bca</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti primjere iz života o pretvorbi rada i topline u unutarnju energiju • objasniti zakon očuvanja energije na različitim primjerima

: =N=? 5 ! ' , " F 5NF 98

B5GH5J B9'H9A 9	C6F 5NCJ B='=G< C8=
1. Strujni krug i b^Y[cj]^Y^Ya Ybh	<ul style="list-style-type: none"> • sastaviti strujni krug s osnovnim elementima • nacrati shematski strujni krug grafičkim simbolima • objasniti ulogu svakog elementa strujnoga kruga
&"^9Y_hf] b]j cX]]]' izolatori	<ul style="list-style-type: none"> • navesti i razlikovati vodiče i izolatore • složiti strujni krug kojim će se ispitati je li tvar (tijelo) vodič ili izolator
3. Spajanje trošila u ghfi ^bca Y^_fi [i	<ul style="list-style-type: none"> • sastaviti strujni krug • nacrati shemu strujnoga kruga sa serijski ili paralelno spojenim trošilima • objasniti praktičnu primjenu različito spojenih trošila
("I]bV^Y^Y_hf] bY^ struje	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati i navesti uređaje (bez načina rada) u kojima se primjenjuju različiti učinci električne struje
) "'A U[bYh]' a U[bYhg_c X^Y^cj Ub^Y^ Y^Y_hf] bY^ghfi ^Y	<ul style="list-style-type: none"> • opisati magnetsko djelovanje (magnetski učinak) struje i primjena elektromagneta
* "'9Y_hf] b]' naboji i njihovo a Y i X^Y^cj Ub^Y	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti na primjerima postojanje električnih naboja • navesti vrste naboja i njihovo međudjelovanje
+ "'9Y_hfcb]ž' pokretni ioni i Y^Y_hf] bU^ghfi ^U	<ul style="list-style-type: none"> • opisati električnu struju kao usmjereno gibanje nositelja naboja • objasniti primjere kada su nositelji električne struje elektroni (u metalima), a kada ioni (u tekućinama i plinovima)
, "'A ^YfYb^Y^Y_hf] bY^ struje	<ul style="list-style-type: none"> • spajati ampermetar u strujni krug i izmjeriti električnu struju
- "'9Y_hf] b]'bUdcb	<ul style="list-style-type: none"> • opisati električni napon kao energiju po jediničnome naboju koja se iz električnog izvora prenosi strujnim krugom • spajati voltmetar u strujni krug i mjeriti električni napon na trošilu
%\$"'9Y_hfca U[bYhg_U^ indukcija	<ul style="list-style-type: none"> • opisati pojavu induciranja električnoga napona u zavojnici gibanjem magneta kroz zavojnicu ili zavojnice u odnosu na magnet
11. Rad i snaga Y^Y_hf] bY^ghfi ^Y	<ul style="list-style-type: none"> • opisati rad i snagu električne struje; primijeniti izraze za rad i snagu električne struje na praktičnim primjerima
%&"^9Y_hf] b]'chdcf	<ul style="list-style-type: none"> • opisati električni otpor različitih trošila kao svojstvo vodiča • odrediti električni otpor kao količnik električnoga napona i struje

<p>% "C\ a cj 'nU_cb</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati i obrazložiti Ohmov zakon: električna struja je razmjerna električnom naponu – količnik napona na trošilu i električne struje kroz trošilo stalan je • nacrtati grafički prikaz ovisnosti električne struje o naponu za različite otpore
<p>%& ";]Vub^Y']Vfn]bU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • usporediti i odrediti srednje brzine gibanja nekih tijela
<p>15. Jednoliko i nejednoliko gibanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati stalnu brzinu (jednoliko gibanje) i srednju brzinu (nejednoliko gibanje); nacrtati grafički prikaz ovisnosti puta o vremenu i brzine o vremenu
<p>%* "'Dfca ^YbU'Vfn]bY'] akceleracija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati akceleraciju i navesti njezinu mjernu jedinicu • odrediti akceleraciju u primjerima iz života
<p>17. Jednoliko ubrzano gibanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati jednoliko ubrzano gibanje kao gibanje sa stalnom akceleracijom • objasniti slobodni pad kao primjer jednoliko ubrzanoga gibanja • nacrtati grafički prikaz ovisnosti brzine o vremenu
<p>18. Sila i gibanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti kvalitativno temeljni zakon gibanja: ako je rezultanta sila različita od nule, ona tijelu daje akceleraciju (tijelo se giba ubrzano)

3.6.4. Struktura ispita

Ispit iz Fizike, Kemije i Biologije obuhvaća nastavne sadržaje Fizike u redovnoj nastavi 7. razreda i dio nastavnih sadržaja 8. razreda.

Ispit iz Fizike provodi se u pisanom obliku. U ispitu ne će biti izvođenja pokusa, ali će biti zadataka koji se odnose na eksperimentalni rad.

Ispit iz Fizike traje 30 minuta.

Udjeli ispitnih cjelina u ispitu

Udio ispitnih cjelina u ispitu iz Fizike prikazan je u tablici.

Postotni udio pojedine ispitne cjeline odnosi se na postotak ukupnoga broja bodova.

Bodovni udjeli određeni su na temelju zastupljenosti pojedinih cjelina u obrazovnim postignućima.

1. TIJELA I TVARI	20%
2. MEĐUDJELOVANJE I SILA	15%
3. ENERGIJA	20%
4. UNUTARNJA ENERGIJA	10%
5. ELEKTRIČNA STRUJA	20%
6. GIBANJE I SILA	15%

3.6.5. Pribor

Učenici rabe pribor za pisanje i brisanje. Odgovore pišu običnom olovkom, a odgovore koje žele mijenjati mogu izbrisati gumicom.

1. * * "Df]a ^yf]nUXUH_U

1. Uza svaku oznaku fizičke veličine u lijevom stupcu napiši slovo koje se nalazi ispred pripadajuće mjerne jedinice u desnom stupcu. Svi podatci iz desnog stupca ne moraju biti iskorišteni.

m _____

V _____

$:$ _____

P _____

a) m^2

b) m^3

c) kg

d) W

e) N

2. Ako staklena kocka duljine brida 5 cm ima gustoću $2\,500\text{ kg/m}^3$, koliko iznosi gustoća staklene kocke dva puta duljeg brida? Zaokruži točnu tvrdnju.

a) $5\,000\text{ kg/m}^3$,

b) $1\,250\text{ kg/m}^3$,

c) $7\,500\text{ kg/m}^3$,

d) $2\,500\text{ kg/m}^3$

3. Pretvori:

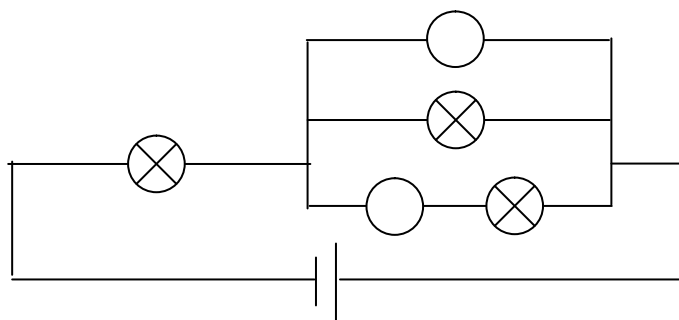
$2\text{ m} =$ _____ cm ,

$2\text{ m}^2 =$ _____ cm^2 ,

$2\text{ m}^3 =$ _____ cm^3 ,

$2\text{ L} =$ _____ dm^3 .

4. U kružice upiši oznaku odgovarajućeg mjernoga instrumenta.

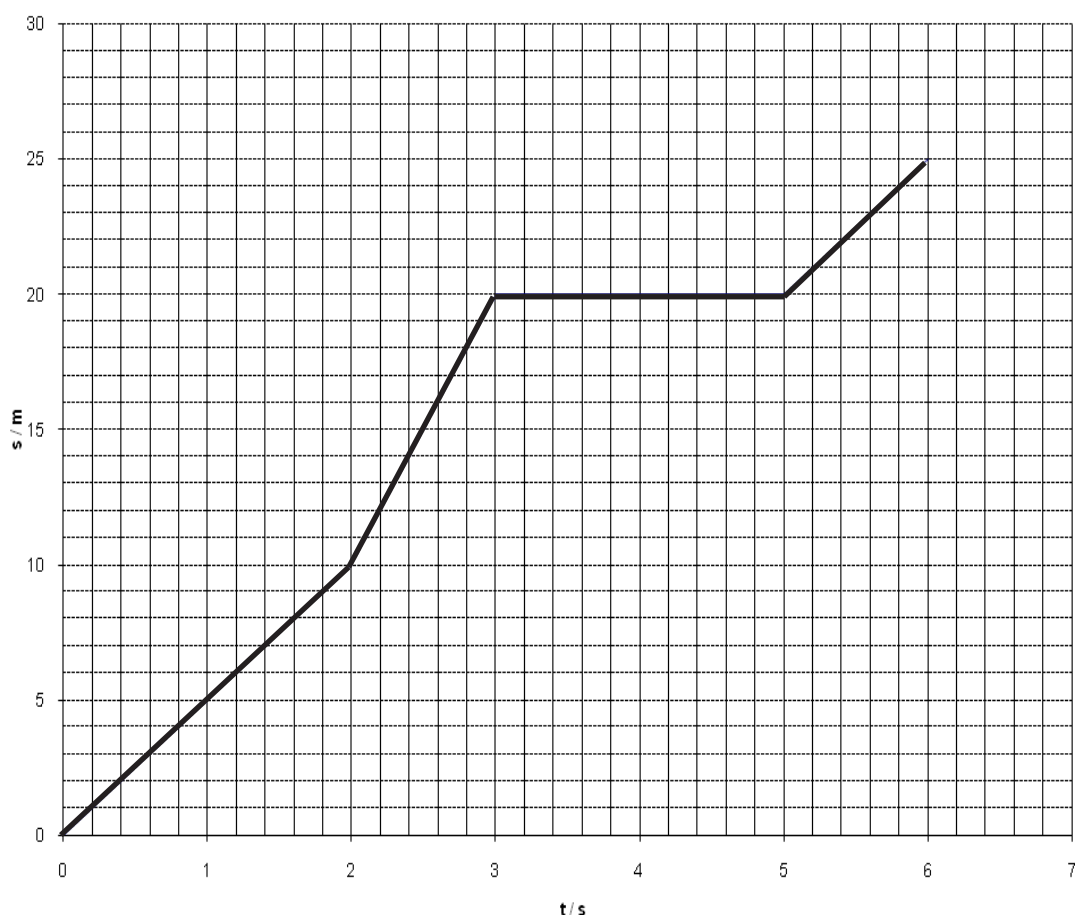
5. Električna grijalica ima snagu 440 W, a priključena je na napon gradske mreže. Kolika struja protječe kroz grijalicu?

- a) 2 V
- b) 2 A
- c) 220 V
- d) 220 A

6. Na temelju grafičkoga prikaza gibanja učenika biciklom, napiši koliki ukupni put on prijeđe.

Učenik prijeđe put od _____.

Grafički prikaz gibanja učenika biciklom

1. Od sljedećih tvrdnji točna je samo jedna. Zaokružite slovo ispred točne tvrdnje.

1. Od sljedećih tvrdnji točna je samo jedna. Zaokružite slovo ispred točne tvrdnje.

- a) Voda ima manju gustoću od ulja zato jer je prozirnija od ulja.
- b) Ulje ima manju gustoću od vode zato jer pliva na vodi.
- c) Ulje ima veću gustoću od vode zato jer pliva na vodi.
- d) Voda i ulje imaju jednaku gustoću.

2. Homogenu smjesu vode i soli moguće je načiniti zbog toga jer:

- a) sol i voda imaju jednaku gustoću
- b) čestice soli ulaze u međuprostore između čestica vode
- c) sol ima veću gustoću od vode
- d) sol i voda su prozirni.

3. Važnu ulogu u čvrstoći kostiju imaju različiti kemijski elementi. Najvažniji je onaj koji ima protonski broj 20, a to je:

- a) kalij
- b) natrij
- c) kalcij
- d) fosfor.

4. Voda se širi zagrijavanjem iznad $+4\text{ }^{\circ}\text{C}$ i hlađenjem ispod $+4\text{ }^{\circ}\text{C}$. To neobično ponašanje vode omogućuje život na Zemlji i naziva se _____ vode.

' "+"6=C@C; =>5

3.7.1. Uvod

Ispitni katalog iz Biologije pripremljen je prema Nastavnom planu i programu iz Biologije sedmoga i osmoga razreda osnovne škole koji se temelji na odrednicama HNOS-a.

Svrha je ispitnoga kataloga da se učenici/učenice osmoga razreda, njihovi učitelji/učiteljice Biologije i roditelji što kvalitetnije informiraju i pripreme za ispit koji obuhvaća sadržaje Biologije sedmoga i osmoga razreda.

' "+"&"Cd]W^Yj]bUghUj Y'6]c`c[]Y'i `cgbcj bc^y_c`]

- ## Usvojiti znanstveno utemeljene spoznaje o odnosima, povezanosti i raznolikosti živoga svijeta i čovjeka
- ## Usvojiti postojeće spoznaje o evolucijskom razvoju živih organizama i povezati ih s razvojem Zemlje i bioraznolikošću
- ## Upoznati temeljna načela građe i funkcije organizama te njihova nasljeđivanja
- ## Primijeniti stečena znanja o građi i funkciji organizama u svakodnevnom životu
- ## Razvijati stav o odgovornosti za vlastito zdravlje
- ## Razvijati poštovanje fenomena života i poticati interes za njegovo istraživanje
- ## Razvijati pozitivne stavove o očuvanju prirode i interes za zaštitu prirode
- ## Razvijati sposobnost promatranja i opisivanja pojava i odnosa te razvijati logičko zaključivanje i kritičko mišljenje
- ## Razvijati vještine samostalnoga izvođenja praktičnih radova, pokusa i terenskih istraživanja
- ## Razvijati socijalne vještine i suradnički odnos u radu

3.7.3. Posebni ciljevi – obrazovni ishodi

+" F 5NF 98	
HYa U	Obrazovni ishodi
% " Dc ^Uj Uyij cHU'bu' NYa ^A	<ul style="list-style-type: none"> navesti anorganske molekule iz kojih su nastali organski spojevi navesti geološka doba i organizme koji prevladavaju u njima navesti uvjete za nastanak kemijskih spojeva na Zemlji navesti važnost nukleinskih kiselina navesti važnost fosila u spoznavanju evolucije na Zemlji
	<ul style="list-style-type: none"> objasniti kemijsku evoluciju objasniti pojavu i razvoj života na Zemlji povezati znanstveno utemeljene pretpostavke i tijek kemijske evolucije razlikovati kemijsku i biološku evoluciju analizirati zašto su u vodi bili povoljniji uvjeti za nastanak živih bića nego na kopnu opisati važnost fosila u spoznavanju nekadašnjega života na Zemlji
2. Raznolikost yij c[U gj J^YHU	<ul style="list-style-type: none"> navesti da je nagli razvoj života na kopnu povezan s povećanom količinom kisika u zraku razvrstati primjere organizama po carstvima
	<ul style="list-style-type: none"> objasniti razliku između aerobnih i anaerobnih organizama razlikovati način ishrane autotrofnih i heterotrofnih organizama objasniti ulogu aerobnih organizama
i " BU^YXbcghuj b]A' cv]WY yij cHU'bu'NYa ^A	<ul style="list-style-type: none"> navesti bolesti uzrokovane bakterijama (TBC, tetanus, tifus, kuga, kolera, difterija, sifilis, gonoreja, botulizam) navesti bolesti uzrokovane virusima (gripa, vodene kozice, boginje, dječja paraliza) opisati građu virusa prepoznati mikroskopsku građu virusne čestice navesti primjere osnovnih mjera zaštite od zaraze
	<ul style="list-style-type: none"> objasniti način života virusa opisati načine zaštite od bolesti zaključiti da je AIDS virusna bolest zaključiti da se bakterijske bolesti liječe antibioticima
4. Stanica s ^nI fca	<ul style="list-style-type: none"> navesti važnost mitohondrija za stanično disanje prepoznati važnost ribosoma u sintezi bjelančevina prepoznati važnost stanične membrane navesti razliku između stanične stijenke i stanične membrane opisati građu biljne i životinjske stanice
	<ul style="list-style-type: none"> povezati kloroplaste s fotosintezom i životom na Zemlji razlikovati autotrofne i heterotrofne stanice razlikovati stanične dijelove i njihove funkcije

) "GHUB] bY diobe	<ul style="list-style-type: none"> • navesti važnost broja kromosoma za pojedinu vrstu organizama • navesti važnost mejoze za spolno razmnožavanje • navesti broj kromosoma u tjelesnim i spolnim stanicama • navesti da staničnoj diobi prethodi udvostručavanje DNA • zaključiti da se mitoza odvija u tjelesnim stanicama
	<ul style="list-style-type: none"> • usporediti broj kromosoma u stanicama nastalih mitozom i mejozom • zaključiti zašto je nužna redukcijska dioba
* "DFUY]J cH]b^Y	<ul style="list-style-type: none"> • navesti najpoznatije predstavnike praživotinja nametnika (tripanosoma, trihomonas, srdoboljna ameba, plazmodij) • navesti ulogu trepetljika kod papučice • opisati praživotinje kao jednostanične organizme s jezgrom
	<ul style="list-style-type: none"> • obrazložiti zašto euglena ima osobine slične biljkama i životinjama • povezati građu bakterijske stanice i euglene • zaključiti po čemu se euglena razlikuje od ostalih jednostaničnih heterotrofnih organizama
+ "5 [Y	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti jednostanične i mnogostanične alge • opisati građu mnogostanične alge • razlikovati alge s obzirom na pigment
	<ul style="list-style-type: none"> • obrazložiti značaj jednostaničnih algi u izmjeni tvari • povezati značaj algi i života na Zemlji • razlikovati jednostanične i mnogostanične alge • analizirati razvoj algi iz prabičaša
" ; ^T] Y	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti korisne gljive • nabrojiti štetne gljive • objasniti da su gljive heterotrofni organizmi • opisati građu tijela gljiva • prepoznati lišaj kao simbiozu algi i gljiva
	<ul style="list-style-type: none"> • opisati građu lišaja • navesti da su plijesni uzročnici kvarenja hrane • objasniti ulogu gljiva i algi u lišaju • povezati lišajeve s onečišćenjem zraka • razlikovati parazitske i saprofitske gljive prema načinu ishrane
- "Gdi yj Y T] yufb^UW	<ul style="list-style-type: none"> • navesti životinje koje spadaju u skupinu žarnjaka • istaknuti usložnjavanje građe i funkcionalnost stanica u spužvi • prepoznati što je regeneracija
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti da su spužve sjedilačke životinje • objasniti pojam simetričnosti kod spužvi • opisati regeneraciju spužvi • povezati usložnjavanje građe tijela spužvi i žarnjaka s evolutivnim procesom

10. Plošnjaci	<ul style="list-style-type: none"> • navesti evolucijski napredak u tjelesnoj građi plošnjaka • navesti zajednička obilježja plošnjaka • navesti životinje koje ubrajamo u plošnjake
10. Plošnjaci	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti razvojni ciklus metilja i trakavice • opisati način zaraze metiljima i trakavicama • opisati prilagodbe nametničkom načinu života • povezati disanje plošnjaka s načinom života
11. CVI	<ul style="list-style-type: none"> • navesti prilagodbe bijele gliste na nametnički život • nabrojiti domaće zavožite trihine • nabrojiti oblike nametnike (dječja glista, bijela glistica i zavožita trihina) • navesti evolucijski napredak u građi oblića
11. CVI	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti mogućnost pojave trihineloze • objasniti razvojni ciklus oblića • objasniti što je kutikula i navesti ulogu kutikule • opisati načine zaštite od zaraze oblicima (vetrinarski pregled, visoka temperatura, osobna higijena)
12. AYI	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti najpoznatije mekušce • razvrstati najpoznatije mekušce ovisno o staništu • navesti zajednička obilježja mekušaca
12. AYI	<ul style="list-style-type: none"> • povezati zajedničke osobine mekušaca • razlikovati skupine mekušaca • analizirati razlike u brojnosti populacija mekušaca
13. ?ciH Uj W	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti skupine životinja koje spadaju u kolutičavce • navesti evolucijski napredak u građi tijela
13. ?ciH Uj W	<ul style="list-style-type: none"> • opisati značaj gujavice za kakvoću tla • opisati osobitosti kolutičave građe tijela
14. ?i _W]cgHJ] Ub_cbcyW	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati neke otrovne člankonošce (ose, pčele, stršljenovi, mravi, pauci, škopioni) • nabrojiti dijelove tijela kukaca • nabrojiti najpoznatije paučnjake • navesti čovjeku štetne i korisne kukce • navesti ulogu uzdušnica
14. ?i _W]cgHJ] Ub_cbcyW	<ul style="list-style-type: none"> • opisati građu člankovitoga tijela • opisati preobrazbu kukca • povezati prilagodbe kukaca sa životnim uvjetima
15. % " "écx^l Uy]l	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti predstavnike bodljikaša • navesti gdje se odvija oplodnja bodljikaša • prepoznati zrakastu simetriju bodljikaša na osnovi broja pet
15. % " "écx^l Uy]l	<ul style="list-style-type: none"> • povezati građu tijela ježinca s načinom života • opisati vodožilni sustav • povezati dvobočnu simetriju tijela ličinke bodljikaša s građom tijela predaka bodljikaša • povezati način oplodnje s brojem potomaka

16. Svitkovci	<ul style="list-style-type: none"> nabrojiti skupine kralježnjaka navesti što je svitak prepoznati opći plan građe tijela kralježnjaka (glava, trup, udovi)
	<ul style="list-style-type: none"> objasniti evolucijski napredak u građi tijela svitkovaca (kralježnica kao unutarnji potporaj tijela) opisati osobitosti građe svitkovaca (kopljača, kralježnjaci) razlikovati skupine kralježnjaka i njihove predstavnike
17. Ribe	<ul style="list-style-type: none"> imenovati najpoznatije morske i slatkovodne ribe izdvojiti prilagodbe organizama za život u vodi: oblik tijela, škrge, peraje, plivači mjehur usporediti građu riba hrskavičnjača i koštunjača
	<ul style="list-style-type: none"> objasniti sličnost rasporeda kostiju prsne peraje resoperke i udova kopnenih kralježnjaka protumačiti važnost dvodihalica za razvoj prema kopnenim kralježnjacima objasniti razlike u građi ribe hrskavičnjače i ribe koštunjače
% "J cXcnYa W	<ul style="list-style-type: none"> imenovati nekoliko repaša i bezrepaca navesti prilagodbe žabe za život u vlažnom okolišu navesti vodozemce kao zakonom zaštićene životinje (čovječja ribica, daždevnjak, vodenjak i dr.)
	<ul style="list-style-type: none"> objasniti na koje načine vodozemci izlučuju otpadne tvari iz organizma usporediti građu punoglavca i ribe usporediti prilagodbe vodozemaca na život u vodi i na kopnu
% "; a Uncj J	<ul style="list-style-type: none"> imenovati predstavnike pojedinih skupina gmazova navesti evolucijski napredak u građi unutrašnjih organa prepoznati predstavnike pojedinih skupina gmazova
	<ul style="list-style-type: none"> opisati postupke pružanja prve pomoći u slučaju ugriza otrovnice opisati prilagodbe gmazova za život na kopnu (disanje, kretanje, pokrov tijela) povezati način razmnožavanja (unutarnja oplodnja, jaja, nema brige za potomstvo) s uvjetima života na kopnu povezati razvoj i smještaj osjetila na tijelu gmazova s uvjetima i načinom života
20. Ptice	<ul style="list-style-type: none"> imenovati najpoznatije stanarice i selice imenovati najpoznatije zaštićene ptice u RH navesti što je mitarenje prepoznati sličnosti u građi tijela ptica i gmazova
	<ul style="list-style-type: none"> objasniti pojam stalne temperature tijela povezati potrebu očuvanja staništa s očuvanjem i zaštitom ptica opisati brigu za mlade povezati mogućnost letenja s građom tijela zaključiti da brojnost potomaka u ptica ovisi o brizi za mladunčad

21. Sisavci	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati najpoznatije sisavce prilagođene životu u zraku, u vodi i tlu • nabrojiti staništa na Zemlji koja su nastanili sisavci • navesti čime je prekriveno tijelo sisavaca • navesti što je linjanje • navesti ulogu posteljice • prepoznati dijelove kostura sisavaca (kralježnica, kosti glave, oplećja i kukovlja, kosti udova)
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti ulogu posteljice i pupčane vrpce tijekom razvitka ploda • objasniti po čemu su sisavci najrazvijeniji kralježnjaci (građa mozga, potpuno pregrađeno srce, velika površina pluća, stalna tjelesna temperatura, pokrov tijela, posteljica, pupčana vrpca, briga za mlade) • protumačiti održavanje stalne temperature tijela kao važne prilagodbe uvjetima života • razlikovati i razvrstati sisavce u osnovne skupine (jednootvori, tobolčari i plodvaši) • razvrstati prave sisavce prema srodstvenim odnosima, načinu prehrane i kretanju
22. Mahovine	<ul style="list-style-type: none"> • navesti spore mahovina kao nespodne rasplodne stanice • navesti što su psilofiti • razvrstati organe mahovina na spolne i nespodne organe
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti nužnost vode za razmnožavanje mahovina • objasniti podrijetlo mahovina • opisati građu jetrenjarki (zdenčara) i pravih mahovina (vlasak) • opisati staništa mahovina
23. Paprati	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati osnovne skupine papratnjača • prepoznati predstavnike paprati (osladi, bujad, jelanak) • navesti jajnu stanicu i spermatozoide kao spolne stanice (gamete)
	<ul style="list-style-type: none"> • opisati građu papratnjača • usporediti staništa papratnjača i mahovina • razlikovati skupine papratnjača (crvotočine, preslice, paprati) • usporediti građu mahovina i paprati u odnosu na ostale stablašice
24. Gološjemenjača	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati predstavnike gološjemenjača • navesti osnovne karakteristike gološjemenjača po kojima se one razlikuju od drugih biljaka • prepoznati četinjače kao najučestaliju skupinu gološjemenjača • razlikovati skupine stablašica i njihove predstavnike
	<ul style="list-style-type: none"> • opisati načine rasprostranjivanja sjemenaka gološjemenjača • opisati razmnožavanje gološjemenjača (npr. četinjača – smreke) • istaknuti posebna obilježja ginka i cikasa • opisati utjecaj građe sjemenke (okriljene i neokriljene sjemenke) na rasprostranjivanje • zaključiti koje su prilagodbe razvile gološjemenjače za život na kopnu • zaključiti zašto su drevne divovske papratnjače izumrle

<p style="text-align: center;">& " " ? f]rcgYa YbU Y</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati spolni (cvijet) i nespolne (korijen, stabljika, list) dijelove biljke • navesti dijelove cvijeta • navesti najčešće načine oprašivanja (kukci, druge životinje, vjetar, voda) • navesti prepoznatljiva obilježja dvosupnica i jednosupnica (broj supki, tip korijena, žilje u listu, žilje u stabljici, cvijeće) • navesti prilagodbe plodova i sjemenaka za rasprostranjivanje
	<ul style="list-style-type: none"> • opisati prilagodbe koje su kritosjemenjačama omogućile najveću rasprostranjenost na Zemlji • na primjeru razlikovati dvosupnice od jednosupnica • zaključiti da je plodnica najveći evolucijski napredak kod biljaka • zaključiti da se iz oplođene jajne stanice razvija klica, a iz sjemenog zametka sjemenka (supka, supke) • usporediti dvosupnice i jednosupnice
<p style="text-align: center;">& * " " 9j c i WYU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti čimbenike koji utječu na prirodni odabir među jedinkama iste vrste • navesti hrvatsku sibireju, velebitsku degeniju i omoriku kao endemično reliktnu biljku • navesti primjer križanaca (mazga, mula, cvjetača...) • navesti primjere endema (endemična gušterica – Palagruža, Jabuka, čovječja ribica) • navesti uzroke mutacija (kemikalije, temperatura, zračenje...) • razlikovati pasmine od vrsta
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti čimbenike na temelju kojih se zaključuje o zajedničkom podrijetlu • razlikovati štetne, korisne i neutralne mutacije • usporediti utjecaj mutacija i modifikacija na promjenjivost i evoluciju • zaključiti da je raznolikost posljedica promjenjivosti vrsta • zaključiti da mutacije u spolnim stanicama imaju veći utjecaj na promjenjivost i evoluciju nego mutacije koje se događaju u tjelesnim stanicama • zaključiti da neutralne mutacije nemaju utjecaj na biološku raznolikost

HYa U	Obrazovni ishodi
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">%"F cXJW" qJ] dchca W</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analizirati kromosomsku strukturu spermija i jajne stanice na slikovnom materijalu (kariogramu) • imenovati spolne žlijezde • navesti da su rezultat nespalnoga razmnožavanja klonovi • navesti razliku između tjelesnih i spolnih stanica u broju i sastavu kromosoma (44xx, 44xy, 22x, 22y) • opisati gene kao nositelje nasljednih osobina • razlikovati označavanje dominantnih i recesivnih gena • razlikovati spolno od nespalnoga razmnožavanja
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti da slični organizmi ne moraju biti i nužno srodni • opisati nasljeđivanje spola • povezati vrstu nespalnoga razmnožavanja s vrstom organizma (spore – gljive, mahovine, dioba – jednostanični organizmi, pupanje – hidra, kvaščeve gljivice, vegetativnim organima – afrička ljubica, begonija, jagode i dr.) • usporediti broj stanica prije i nakon mejoze muške i ženske tjelesne stanice • zaključiti da spolne stanice imaju polovičan broj kromosoma u odnosu na tjelesne • zaključiti da se mejoza odvija u spolnim žlijezdama • zaključiti da svaka zdrava tjelesna stanica u ljudskom organizmu ima identičan broj kromosoma
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">&"8B5:a c`Y_i `U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti nekoliko čimbenika koji mogu uzrokovati mutacije • navesti da DNA sadrži gene koji su nositelji nasljednih svojstava u svih živih bića • navesti primjer genetskih bolesti (Downov sindrom, hemofilija, albinizam) • navesti razliku između mutacija i modifikacija • navesti što je genom • usporediti građu DNA i RNA (dvolančana i jednolančana molekula)
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti ulogu DNA, RNA i bjelančevina u nasljeđivanju • obrazložiti zašto u jednom organizmu sve stanice imaju isti zapis ili genom • zaključiti da mutacije mogu nastati u tjelesnim i spolnim stanicama, a modifikacije samo u tjelesnim stanicama • zaključiti da se DNA nalazi u jezgri stanice, a tijekom staničnih dioba u citoplazmi • zaključiti da su ribosomi stanična tjelešca zadužena za sintezu bjelančevina

<p>1. "1"; fU U]Z b_VWU"1 Xg_c[U cf[Ub]na U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati dijelove životinjske stanice (jezgra, citoplazma, membrana, mreža kanalića, mitohondriji, ribosomi) • imenovati organe na modelu ili slici čovječjeg tijela • nabrojiti vrste tkiva (pokrovno, potporno, mišićno i živčano) • opisati usložavanje građe ljudskoga organizma (stanice, tkiva, organi, organski sustavi) • razlikovati kemijske elemente koji u različitoj zastupljenosti izgrađuju stanice ljudskoga tijela (C,H,O,N, Ca, Fe,...)
<p>("; fU U]i `c[U spolnih organa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • istaknuti zdravstveno značenje vode za piće te povezati važnost nadoknade vode i soli izgubljene znojenjem • zaključiti da je ljudsko tijelo građeno od različitih atoma koji izgrađuju molekule bjelančevina, masti, ugljikohidrata, vitamina, minerala i vode • zaključiti da je ugljik glavni element u građi organskih tvari u ljudskim stanicama
<p>"NU Y Y]fuhj jHU X^YHJU df]Y'fc Yb^U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati pojmove: polucija i ovulacija • navesti vanjske i unutarnje spolne organe žene i muškarca • navesti zadaće muških i ženskih spolnih hormona • navesti glavne zadaće jajnika i sjemenika
<p>*"CX'fc Yb^U Xc'ga fhj</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obrazložiti zašto spolnu zrelost treba pratiti odgovorno spolno ponašanje • opisati građu spolnih stanica • povezati građu s ulogom muških i ženskih spolnih organa • povezati menstrualni ciklus s plodnim i neplodnim danima • razlikovati plodne od neplodnih dana u svrhu praćenja zdravlja žene
	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti znakove trudnoće: izostanak mjesečnice, tjelesne promjene • navesti da se oplodnja odvija u jajovodu • razlikovati jednojajčane od dvojajčanih blizanaca
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti izmjenu plinova, hranjivih i otpadnih tvari kroz pupčanu vrpču i posteljicu • objasniti nastajanje jednojajčanih i dvojajčanih blizanaca • obrazložiti potrebu odgovornoga ponašanja u trudnoći • opisati razvoj ploda prije rođenja • zaključiti da su porođaj i stvaranje mlijeka u mliječnim žlijezdama uvjetovani hormonima
	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti obilježja djetinjstva, puberteta, mladenaštva, zrele dobi i starosti • navesti okvirno trajanje pojedinih životnih razdoblja
	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati značajke pojedinih razdoblja u životu čovjeka • usporediti tjelesno, spolno s psihičkim sazrijevanjem • povezati životne navike i način života s mogućom duljinom životnoga vijeka

7. Odgovorno spolno ponašanje	<ul style="list-style-type: none"> • istaknuti metode i načine, odnosno sredstva kontracepcije • nabrojiti prirodne metode sprječavanja začeća i sredstva kontracepcije • navesti spolno prenosive bolesti i njihove uzročnike (kandida, trihomonas, klamidija, gonoreja, kapavac, sifilis, HPV, herpes spolnih organa, HIV, hepatitis B)
, "?? cgh]]j Yny' a Y i . _cgh]a U	<ul style="list-style-type: none"> • zaključiti da način liječenja spolno prenosive bolesti ovisi o vrsti uzročnika • ocijeniti važnost prevencije u prenošenju spolno prenosivih bolesti • zaključiti zašto pojačano treba održavati higijenu spolnih organa tijekom menstruacije i polucija • povezati spolno prenosive bolesti s njihovim uzročnicima, sprječavanjem zaraze i mogućnošću liječenja
- "A]y]]	<ul style="list-style-type: none"> • navesti dijelove kostura • navesti kemijski sastav koštane tvari • navesti najčešće uzroke rahitisa i osteoporoze • navesti uloge kostura u ljudskom tijelu • nabrojiti kemijske elemente važne za izgradnju kostiju
%\$"]p]j UbU' gHub]wU] . y]j UW	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti da je kralježnica osnova cijeloga kostura • objasniti ulogu vitamina D i kalcija u okoštavanju te prevenciji rahitisa i osteoporoze • opisati osnovne postupke pri uganuću, iščašenju i prijelomu kosti • zaključiti da maseni udio mineralnih tvari ovisi o udjelu bjelančevina i vode u kostima • povezati važnost kalcija u prehrani sa sastavom koštane tvari • usporediti kostur čovjeka s kosturima ostalih kralježnjaka • zaključiti zašto kosti starijih ljudi teže zarastaju nakon prijeloma • predvidjeti pružanje prve pomoći pri prijelomu, uganuću i iščašenju • povezati način života sa zdravljem kosti • zaključiti o posljedicama nepravilnoga držanja tijela pri mirovanju i kretanju • usporediti građu muške i ženske zdjelice
	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti vrste mišićnoga tkiva • objasniti kako nastaje stanje mišićnoga umora • opisati građu poprečnoprugastoga mišića (mišićni snopići, mišićna vlakna, mišićne stanice) • opisati rad mišića u paru/skupini na primjeru udova
	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti dijelove živčane stanice • navesti osobine živčane stanice i živca (podražljivost i provodljivost) • navesti sinapsu kao specifičnu vezu između živčanih stanica • navesti vrste živčanih vlakana • prepoznati i imenovati osnovne dijelove živčane stanice
	<ul style="list-style-type: none"> • opisati građu živca • povezati građu i uloge živčane stanice (kratki i dugi ogranci) • razlikovati osjetilna od pokretačkih živčanih vlakana • razlikovati podražljivost od provodljivosti živčane stanice • razlikovati zadaće pojedinih dijelova živčane stanice

<p>11. Osjetilni organi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti što je refleks • nabrojiti zarazne (meningitis, dječja paraliza) i nezarazne bolesti (moždana kap, epilepsija te duševne bolesti) živčanog sustava • navesti razlike između bakterijskoga i virusnoga meningitisa • navesti zadaće tjelesnog i autonomnoga živčanog sustava • navesti zadaće velikoga mozga, maloga mozga i produžene moždine
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti rad simpatikusa i parasimpatikusa • opisati tijek refleksne reakcije • objasniti zašto se osobe bez svijesti stavljaju u bočni položaj • opisati građu mozga (velikoga, malog i produžene moždine) • razlikovati nezarazne, zarazne i psihičke (duševne) bolesti živčanog sustava
<p>12. Ovisnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti glavne štetne sastojke duhanskoga dima (nikotin, katran, ugljikov monoksid) • nabrojiti kratkotrajne i dugotrajne posljedice ovisnosti na zdravlje
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti pojmove nikotinizam, alkoholizam, narkomanija • povezati bolesti (rak pluća i rak grla, te cirozu jetre i hepatits B i C) s razvojem ovisnosti o nikotinu, odnosno alkoholu i drogi • opisati djelovanje alkohola na živčani sustav
<p>13. Osjetilo vida</p>	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati dijelove oka • navesti nedostatke vida (kratkovidnost, dalekovidnost, upala očne sluznice, siva mrena, daltonizam, slabovidnost, sljepoća)
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti kako se oko prilagođava količini svjetlosti te udaljenosti objekta promatranja • opisati nastanak slike u oku i mozgu • razlikovati kratkovidnost i dalekovidnost kao nedostatke vida • razlikovati žutu i slijepu pjegu • zaključiti kako oko vidi plastičnu (trodimenzionalnu) sliku
<p>14. Osjetila osjet sluha i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati dijelove uha (vanjsko, srednje i unutarnje) • navesti mane i bolesti sluha (gluhoća, naglušnost, gluhoću, gluhoću) • istaknuti da je uho organ sluha i ravnoteže
	<ul style="list-style-type: none"> • opisati građu, odnosno funkcije pojedinih dijelova uha • opisati kako djeluju bukobrani (zidovi za zaštitu od buke) • opisati kako nastaje sluh • zaključiti zašto zvukovi visoke frekvencije oštećuju sluh • usporediti naglušnost, gluhoću i gluhoću
<p>15. Ostala osjetila</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti mnogobrojnost osjeta • razvrstati područja okusa na jeziku
	<ul style="list-style-type: none"> • opisati značenje osjeta u preživljavanju, kvaliteti življenja i međusobnom sporazumijevanju • povezati smještaj i brojnost osjetilnih tjelešaca u koži s njihovom ulogom • zaključiti da je čovjek osjetljiviji na hladnoću nego na toplinu • zaključiti da se jedino osjetilo boli ne može prilagoditi vanjskim podražajima • povezati raspored i brojnost pojedinih vrsta osjetilnih tjelešaca u koži s cjelokupnim funkcijama organizma

<p style="text-align: center;">%& " " < cfa cbg_U fYU i U W W U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati hormone (tiroksin, adrenalin, inzulin, glukagon, hormon rasta, spolni hormoni) • navesti moguće posljedice šećerne bolesti na organizam ako se bolest pravilno ne liječi • navesti načine prevencije i liječenja hormonskih poremećaja i bolesti
	<ul style="list-style-type: none"> • povezati rad pojedinih žlijezda s unutarnjim izlučivanjem sa životnim razdobljem (npr. pubertet, porođaj, dojenje i dr.) • povezati žlijezdu s unutarnjim izlučivanjem s hormonom koji luči • razlikovati žlijezde s vanjskim i unutarnjim izlučivanjem • usporediti ulogu živčanoga sustava s ulogom žlijezda s unutarnjim izlučivanjem • zaključiti da je hipotalamus važni dio živčanoga sustava koji omogućava rad žlijezda s unutarnjim izlučivanjem
<p style="text-align: center;">%& " " ? f j c h c _</p>	<ul style="list-style-type: none"> • svrstati krv u vezivno tkivo • imenovati vrste krvnih žila • nabrojiti krvne grupe • navesti količinu krvi u tijelu
	<ul style="list-style-type: none"> • obrazložiti ulogu krvi • opisati građu krvnih žila i srca • povezati vrijednosti mjerenja krvnoga tlaka sa zdravljem • protumačiti ulogu krvi u obrani od zaraznih bolesti • zaključiti da radom srca upravlja autonomni živčani sustav bez utjecaja volje • povezati potrebu opreza pri dodiru s tuđom krvi (ljudskom i životinjskom) i mogućnošću zaraze bolestima koje se prenose krvlju • zaključiti kako nastaje bilo (puls) • prepoznati ulogu željeza i hemoglobina u prenošenju kisika • razlikovati krvnu plazmu i krvni serum • zaključiti kako zdrave životne navike utječu na zdravlje srca, krvnih žila i krvi • objasniti ulogu srčanih zalistaka • usporediti građu i funkcije krvnih stanica u tijelu • usporediti mali i veliki optok krvi (mali i veliki krvotok)
<p style="text-align: center;">% " N U y j i U . c f [U b j n a U c x bolesti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti mjesta na tijelu gdje su limfni čvorovi gusto smješteni • nabrojiti najčešće alergene (pelud, prašina, perje, dlaka, kikiriki, jagode, pelud ambrozije i dr.) • navesti što je imunost
	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati imunosti (stečena i umjetna) • zaključiti da su limfociti najvažnije krvne stanice u imunološkoj reakciji • razlikovati protutijelo (antitijelo) i antigen u imunološkoj reakciji

<p>19. Organi za disanje i glas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti neke bolesti dišnoga sustava (gripa, angina, upala pluća, TBC, rak pluća) • nabrojiti organe dišnoga sustava • navesti frekvenciju disanja • navesti što su glasnice • razvrstati bolesti dišnoga sustava na one uzrokovane bakterijama i one uzrokovane virusima
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti značaj biološke oksidacije • obrazložiti povezanost uloge dišnoga i krvožilnoga sustava • opisati građu i funkciju pojedinih dišnih organa • opisati izmjenu plinova u plućima • razlikovati zarazne od nezaraznih bolesti dišnoga sustava
<p>Užiti i probavnih organa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti i odrediti položaj probavnih organa i probavnih žlijezda u tijelu • navesti bolesti probavnoga sustava (karijes, granulom, gastritis, vried ili čir, upala slijepoga crijeva, hepatitis A, griža ili dizenterija, trovanje hranom, ciroza jetre) • navesti što je probava • navesti da se hranjive tvari po tijelu raznose krvnom plazmom
	<ul style="list-style-type: none"> • opisati prijelaz hranjivih tvari iz probavnoga u krvožilni sustav organa • povezati vrstu hranjivog sastojka s dijelom probavnoga sustava u kojem se odvija njegova razgradnja • zaključiti o utjecaju prehrane i loših prehrambenih navika na razvoj nezaraznih bolesti probavnih organa i žlijezda (rak, ciroza jetre)
<p>Užiti i zdrava prehrana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti da energija sadržana u hrani pripada kemijskoj vrsti energije • navesti poremećaje prehrane (pretilost, bulimija, anoreksija) • razlikovati hranu biljnoga i životinjskoga podrijetla • navesti mineralne soli važne za pravilan rast i razvoj organizma: Ca, P, Fe, Na, K, I, Mg, Zn • razlikovati najvažnije sastojke hrane • razlikovati vitamine A, B, C, D, E, K • usporediti tjelesnu masu s pojavom bolesti srca i krvnih žila, jetre, kostiju, dijabetesom...
	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti što se podrazumijeva pod pravilnom prehranom • povezati sintezu bjelančevina na ribosomima s molekulom DNA • razlikovati energetske, gradivnu i zaštitnu ulogu hranjivih tvari • zaključiti da energetske potrebe organizma ovise o dobi, spolu i aktivnostima osobe • zaključiti da se u mitohondrijima biološkom oksidacijom iz hranjivih tvari oslobađa energija, ugljikov dioksid i voda

<p>22. Sustav organa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti organe sustava za izlučivanje mokraćne • navesti da radom bubrega upravljaju hormoni hipofize i nadbubrežnih žlijezda • navesti osnovnu zadaću bubrega
	<ul style="list-style-type: none"> • istaknuti važnost uzimanja tekućine • objasniti ulogu bubrega u održavanju homeostaze • opisati građu bubrega (bubrežna kora, bubrežna srž, bubrežna tjelešca) • zaključiti da u izlučivanju osim bubrega i kože sudjeluju dišni i probavni sustav
<p>& " " ? c y U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • identificirati kožu kao organ s najvećom površinom u ljudskom tijelu • imenovati dijelove kože • navesti važnost kože za zdravlje organizma • prepoznati kožu kao osjetilni organ
	<ul style="list-style-type: none"> • opisati građu i zadaće kože • povezati važnost kože kao zaštitnog organa u izravnom dodiru s vanjskim svijetom s potrebom održavanja pravilne higijene i zaštite
<p>& (" DcXf] W h c · c j W _ U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti vrste čovjekolikih majmuna (gorila, orangutan, čimpanza) • navesti primjere nalaza neandertalaca u Hrvatskoj • navesti značajna obilježja pojedinih razvojnih oblika s razvojnoga stabla čovjeka • poredati evolucijske oblike na evolucijskom stablu čovjeka prema vremenu pojavljivanja
	<ul style="list-style-type: none"> • na razvojnom stablu čovjeka ili vremenskoj skali poredati pojavu razvojnih oblika ljudi • objasniti na koji su način prehrana i vrsta hrane tijekom evolucije utjecali na razvoj zubala hominida • objasniti zašto današnji majmuni nisu čovjekovi preci već samo srodnici • opisati razvojne oblike na razvojnom stablu čovjeka • usporediti zajedničke anatomske karakteristike primata, tj. čovjeka i čovjekolikih majmuna (palac položen nasuprot ostalim prstima, očima gledaju naprijed, najrazvijeniji veliki mozak i dr.)

3.7.4. Struktura ispita

Ispit iz Biologije kao dio vanjskoga vrjednovanja obrazovanja u školskoj godini 2007./2008. u pisanom je obliku.

Sadrži zadatke koji provjeravaju posebne obrazovne ciljeve nastave Biologije sedmoga i osmoga razreda osnovne škole (sedmi razred obuhvaća sve teme prema Nastavnom planu i programu iz 2006., a osmi razred od teme 1. do zaključno 21. teme).

Pojedini zadatak u ispitu ispituje jedan posebni cilj.

Ispit se sastoji od 15 zadataka i piše se 25 minuta. Zadatci ovoga ispita podijeljeni su u četiri skupine (Tab. 1.).

="g_i d]bU'

- sastoji se od zadataka višestrukoga izbora, tj. u svakom su zadatku ponuđena četiri odgovora, a samo je jedan odgovor točan. Učenici zaokružuju slovo ispred točnoga odgovora. Svaki točno riješen zadatak vrjednuje se jednim bodom.

=="g_i d]bU'

- sastoji se od zadataka višestrukoga izbora, tj. u svakom su zadatku ponuđena četiri odgovora, a samo je jedan odgovor točan. Da bi se zadatci uspješno riješili, učenici moraju pomno promatrati priloženu sliku (grafički prikaz), a zatim zaokružiti slovo ispred točnoga odgovora. Svaki točno riješen zadatak vrjednuje se jednim bodom.

=="g_i d]bU'

- sastoji se od zadataka povezivanja. Svakom pojmu iz lijevoga stupca treba pridružiti samo jedan pojam iz desnoga stupca tako da se odgovarajuće slovo ispred pojma u desnom stupcu stavi na odgovarajuću crtu ispred pojmova u lijevom stupcu. Sve točno povezivanje u jednom zadatku vrjednuje se s dva boda, dva točna povezivanja jednim bodom, a samo jedno ili nijedno točno povezivanje ne vrjednuje se.

⇒ "g_i d]bU'

- sastoji se od zadataka nadopunjavanja tj. zadataka kratkih odgovora. Zadatci se rješavaju tako da učenici na prazne crte upišu pojam koji nedostaje da bi tvrdnja bila točna. Svaki točno riješen zadatak vrjednuje se jednim bodom.

Tablica 1. Prikaz strukture ispita

TIP ZADATKA	VRSTA ZADATKA	BROJ ZADATAKA	UDIO U UKUPNOM BROJU BODOVA
Zatvoreni	Zadatci višestrukoga izbora	7	7
	Zadatci višestrukoga izbora sa slikom	2	2
	Zadatci povezivanja	3	6
Otvoreni	Zadatci kratkih odgovora	3	3
UKUPNO	4	15	18

3.7.5. Pribor

Učenici rabe pribor za pisanje i brisanje. Odgovore pišu običnom olovkom, a odgovore koje žele mijenjati mogu izbrisati gumicom.

Nejasno i nečitljivo napisani odgovori ne će se vrjednovati, kao ni odgovori koji nisu napisani hrvatskim standardnim jezikom i pismom.

1. " + "*" " " Df]a ^Yf] nUXUHJ_U

=" g_i d]bU nUXUHJ_U

U ovoj je skupini zadataka u svakom zadatku točan samo jedan odgovor. Pronađi točan odgovor i zaokruži slovo ispred točnog odgovora. Točno riješen zadatak vrjednuje se jednim bodom.

1. Dvojajni blizanci:

- a) imaju istu nasljednu osnovu
- b) razvijaju se oplodnjom jedne zrele jajne stanice
- c) razvijaju se oplodnjom jedne jajne stanice s više spermija
- d) razvijaju se oplodnjom dvije zrele jajne stanice.

točan odgovor: **d**

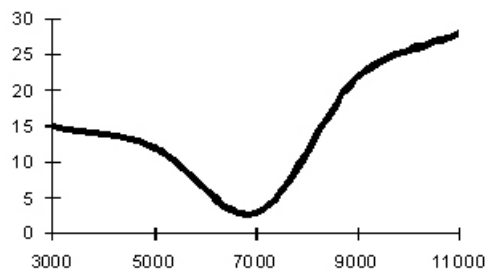
2. Plošnjaci su dvospolci jer:

- a) svaka jedinka ima muške ili ženske spolne organe
- b) svaka jedinka ima oba spolna organa
- c) postoje mužjaci i ženke
- d) ne može doći do oplodnje unutar istoga organizma.

točan odgovor: **a**

=" g_i d]bU nUXUHJ_U

Za uspješno rješavanje zadataka iz ove skupine potrebno je pomno promatrati priloženi grafički prikaz. U zadatku je točan samo jedan odgovor. Zaključite koji je odgovor točan i zaokružite slovo ispred točnoga odgovora. Točno riješen zadatak vrjednuje se jednim bodom.

Grafički prikaz odnosa veličine otvorene rane i broja leukocita u mililitru krvi

3. Pažljivo pogledaj grafički prikaz i odgovori na pitanje.
Pri kojem je broju leukocita u mililitru krvi rana najveća?

- a) 3000
- b) 5000
- c) 7000
- d) 11000

točan odgovor: **d**

===="g_i d]bU'nUXUHJ_U

Ovu skupinu zadataka čine zadatci povezivanja. Svakom pojmu iz lijevoga stupca pridruži samo jedan pojam iz desnoga stupca tako da odgovarajuće slovo ispred pojma u desnom stupcu napišeš na odgovarajuću crtu ispred pojma u lijevom stupcu.

Sve točno povezivanje vrjednuje se s dva boda, dva točna povezivanja jednim bodom, a jedno točno povezivanje ne vrjednuje se.

4. Skupinama mekušaca u lijevom stupcu pridruži odgovarajuću vrstu mekušca iz desnoga stupca.

_____ puževi	a) bačvaš
_____ školjkaši	b) periska
_____ glavonošci	c) hobotnica
	d) volak
	e) lignja
	f) kamenica

točan odgovor: **UžX** puževi
VžZ školjkaši
WY glavonošci

5. Vrstama organizama pridruži odgovarajući način disanja.

_____ bijela glistica	
_____ smeđa alga	a) aerobno disanje
_____ slon	b) aerobno disanje
_____ metilj	

točan odgovor: **a** bijela glistica
b smeđa alga
b slon
a metilj

⇒ "g_i d]bU'nUXUH_U

Ovu skupinu čine zadatci nadopunjavanja, tj. zadatci kratkih odgovora. Zadatke riješi tako da na praznu crtu upišeš pojam koji nedostaje da bi tvrdnja bila točna. Svaki točan odgovor vrjednuje se jednim bodom.

6. Rebra i prsna kost su povezane _____ .

točan odgovor: \ fg_Uj]Wta

⇒BH9F 8 =G7 =D@=B 5F B = 'N58 5H7 =

Da bi riješio/riješila zadatke ove skupine, moraš se prisjetiti sadržaja koje si učio/učila iz Biologije, Kemije i Fizike.

Zadatak riješi tako da izračunaš podatak koji se traži i točan odgovor napišeš na predviđenu crtu.

7. Sendvič sadrži 10 grama šećera, 20 grama masti, 30 grama bjelančevina, 5 grama minerala i 35 grama vode. Razmisli koja tvar razgradnjom oslobađa najviše energije i odgovori koliki je maseni udio te tvari u sendviču.

Maseni udio je _____.

točan odgovor: **50%**

' ", "'? 9A =>5

3.8.1. Uvod

Ispitni katalog iz Kemije pripremljen je prema Nastavnom planu i programu iz Kemije sedmoga i osmoga razreda osnovne škole koji se temelji na odrednicama HNOS-a.

Svrha ispitnoga kataloga je da se učenici/učenice osmoga razreda, njihovi učitelji/učiteljice Kemije i roditelji što kvalitetnije informiraju i pripreme za ispit koji obuhvaća sadržaje Kemije sedmoga i osmoga razreda.

' ", "&"Cd]`W^Yj]`bUghUj Y?Ya]^i `cgbcj bc^ý_c`]

Nastavak školovanja učenika koji su završili osnovnu školu ne zahtijeva od njih predznanje koje se sastoji od velikog broja činjenica i definicija pojmova. Zaista, dobro je i korisno raditi prema HNOS-u da bi učenici stekli određena znanja i razvili sposobnosti i vještine, ali sva ta znanja nije nužno vječno pamtiti.

1. Od znanja bitna su ona koja ga čine slobodnim građaninom koji zna kako i što izabrati među brojnim informacijama kojima je zasut i donijeti dobru odluku.
2. Najvažnija zadaća nastave Kemije, a posebno nastave Kemije u osnovnoj školi jest razviti interes učenika prema prirodnim znanostima i pokazati da su znanja iz područja kemije dio kulture.
3. Cilj je učenja kemije steći znanja o temeljnim kemijskim teorijama, prvenstveno atomskoj teoriji i njezinim popratnim konceptima, putovima kako se do nje dolazi i modelima kako bi na osnovi njih mogli opisati i razumjeti svojstva i promjene tvari.
4. Opći zadatci nastave Kemije ujedno su najvažnija baština učenika koji odlaze iz osnovne škole i dolaze u gimnaziju i strukovne škole:
 - ≠ razviti vještinu eksperimentiranja
 - ≠ razviti sposobnost opažanja promjena tijekom eksperimenta
 - ≠ razviti sposobnost usmenoga i pismenoga izražavanja o opaženim promjenama
 - ≠ razviti sposobnost zaključivanja o rezultatima eksperimenta
 - ≠ razviti sposobnost predviđanja kemijskih promjena u danim okolnostima.

5. Osim navedenih sposobnosti i vještina učenici bi trebali trajno znati, i to s razumijevanjem:
- ⚡ simbole kemijskih elemenata (desetak) i njihovo značenje
 - ⚡ čitati periodni sustav elemenata
 - ⚡ periodni sustav elemenata i valencije
 - ⚡ da se atomi kombiniraju (vežu) u omjerima (malih) cijelih brojeva
 - ⚡ da su sve tvari građene od atoma
 - ⚡ vrste formula i njihovo značenje
 - ⚡ primijeniti četiri računске operacije, osnovne pojmove geometrije – posebno stereometrije
 - ⚡ zakon sačuvanja mase
 - ⚡ zakon sačuvanja energije
 - ⚡ mjeriti masu, volumen i temperaturu.
6. Nužno je da su svi bar na stupnju konkretnih operacija (prema Piagetu). Iskustvo nas upozorava da onih koji su na stupnju formalnih operacija (razvijena sposobnost apstraktnog mišljenja) ima manje od 3 %. Bilo bi poželjno da je taj postotak znatno veći.
7. Sposobnost apstraktnoga mišljenja stječe se od jedanaeste do šesnaeste godine, a najveći dio populacije nikad je ne stekne. Zaista, učenje kemije otkrivanjem, problemska nastava i mali istraživački projekti vode učenika od konkretnoga do formalnog stupnja operacija i to je prva zadaća nastave Kemije u osnovnoj školi. Smatramo da je to nemoguće postići predavačkom nastavom kakva sada dominira u praksi.
8. Druga važna zadaća odnosi se na korisna znanja, poglavito za one koji ne nastavljaju obrazovanje u gimnaziji. To su prije svega znanja o vodi i zraku, spoznaja o svakodnevnim mogućim problemima i snalaženju u ponovno prijetećoj okolini.
9. Treća, ali i najvažnija zadaća odnosi se na vježbu u znanstvenoj metodi. Učenike treba odgajati da pošteno prikazuju rezultate svog rada, odnosno istraživanja. Etička načela ugrađena su u same temelje znanosti.

Kako dakle načiniti ispit za vrjednovanje znanja, sposobnosti i vještina osmoškolca. Prema Strategiji eksperimentalnoga vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika 8. razreda, ispit mora slijediti program i metodologiju rada prema HNOS-u. A to znači da je na početku svega pokus. Slijedi pitanje, pa potom odgovor, ili novi pokus i na kraju odgovor.

Vanjsko vrjednovanje poštuje činjenicu da se nastava prema HNOS-u temelji na korelacijsko-integracijskom, istraživačkom i problemskom načinu poučavanja (učenički istraživački miniprojekti, odnosno učenje otkrivanjem ili istraživanjem). Bez obzira na oblike vrjednovanja, osim znanja, testovima se vrjednuju sposobnosti i vještine stečene praktičnim radom.

Vrjednuje se kompetentnost u eksperimentiranju i donošenju zaključaka na temelju rezultata pokusa.

Ispit iz Kemije ima za cilj utvrditi u kojoj su mjeri učenici svladali očekivane obrazovne ishode u nastavi Kemije tijekom sedmoga razreda osnovne škole i prvog polugodišta osmoga razreda. Za svrhu ispita odabrano je ispitati usvojenost obrazovnih ishoda iz trideset i dvije nastavne teme koje su u planu i programu HNOS-a iz Kemije.

3.8.3. Posebni ciljevi – obrazovni ishodi

Slijedi pregled posebnih obrazovnih ishoda koje će ispit provjeravati u svakom području.

DcXfi ʹʹ]i X]c'i 'i_i dbca ' broju bodova	Obrazovni ishodi
%''ühc'dfci Uj U_Ya]'U' f&i Ł	<ul style="list-style-type: none"> • poznavati osnovni kemijski pribor i posuđe • poznavati znakove opasnosti i mjere zaštite pri radu u svakodnevnom životu • naučiti kako postupati pri izbijanju požara
&''A U_fcg_cdg_U'Ün]_U'bu' gj c^ghj U'hj Uf]'ff i Ł	<ul style="list-style-type: none"> • na temelju fizičkih svojstava razlikovati metale od nemetala
' ''A U_fcg_cdg_Y'Ün]_U'by']_Ya]'g_Y'dfca ʹybY'hj Uf]' ff i Ł	<ul style="list-style-type: none"> • na temelju pokusa razlikovati fizikalne i kemijske promjene tvari
(''J fghY'hj Uf]'f) i Ł	<ul style="list-style-type: none"> • na temelju pokusa razlikovati elementarne tvari i kemijske spojeve
)' ''Ga ʹYgY]'dcghi dVY fUnXj U'Ub'U'ga ʹYgU'ff i Ł	<ul style="list-style-type: none"> • na temelju pokusa razlikovati smjese tvari od čistih tvari (kemijskih spojeva i elementarnih tvari)
* ''Chcd]by'f) i Ł	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati pojmove: otopina, otapalo, nezasićena, zasićena i prezasićena otopina • pročitati podatke iz dijagrama topljivosti
+' ''=g_Un]j Ub ʹY'gUghUj U' ga ʹYgY'i XʹY'ja U'f%a Ł	<ul style="list-style-type: none"> • izračunati maseni i volumni udio sastojaka u smjesi • opisati pripremu otopine na temelju zadanoga masenoga ili volumnoga udjela sastojka u smjesi
, ''NfU_]['Uj b]'gUghc ʹVY nfU_U'f(i Ł	<ul style="list-style-type: none"> • poznavati osnovna fizikalna svojstva zraka • poznavati kemijski sastav zraka (N₂, O₂, Ar, CO₂ i H₂O) • poznavati dinamiku atmosfere • poznavati uvjete pri kojima može doći do požara i temeljne načine gašenja požara

- "J cXU'f(i t	<ul style="list-style-type: none"> • poznavati fizikalna svojstva vode • navesti najčešća onečišćenja vode
%"J cX]_ f&i t	<ul style="list-style-type: none"> • poznavati fizikalna i kemijska svojstva vodika i načine dobivanja • poznavati osnovne postupke pri radu s plinom i primijeniti mjere opreza i zaštite
%"5hca]]_Ya]^g_] Y'Ya Ybh] f&i t	<ul style="list-style-type: none"> • opisati građu atoma (subatomske čestice) • procijeniti odnos veličine atoma i makrosvijeta • poznavati imena i kemijske simbole desetak najvažnijih kemijskih elemenata • razlikovati kvantitativno i kvalitativno značenje kemijskih simbola • povezati redni broj elementa s protonskim brojem elementa
%"FY'Uhj bU'Uhca g_U' a UgU'fPa t	<ul style="list-style-type: none"> • upotrijebiti modele iz makrosvijeta za objašnjavanje odnosa masa različitih atoma • iskazati masu atoma u daltonima • pročitati relativnu atomsku masu iz periodnoga sustava elemenata
%"="cb]]]cbg_Y'ghfi _hi fY' fPa t	<ul style="list-style-type: none"> • obrazložiti nastajanje jednostavnih iona • razlikovati formulsku jedinku od molekule • razlikovati empirijsku i molekulsku formulu
%"A c`Y_i `Y fPa t	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati molekule elementarnih tvari od molekula kemijskih spojeva • razumjeti kvalitativno i kvantitativno značenje kemijske formule
%"J U'YbVYU]]_Ya]^g_Y' Zcfa i `Y'fPa t	<ul style="list-style-type: none"> • upotrijebiti tablicu periodnoga sustava elemenata za određivanje valencije atoma • odrediti valenciju elemenata iz formule spoja • izvesti formulu spoja iz valencija
%"FY'Uhj bU'a c`Y_i `g_U' a UgU'fPa t	<ul style="list-style-type: none"> • poznavati oznake za relativnu molekulsku masu • izračunati relativnu molekulsku masu spoja
%"?Ya]^g_Y'fYU_VY'Y' c i j Ub`Y'a UgY'f) i t	<ul style="list-style-type: none"> • protumačiti opažanja kod kemijske promjene na temelju stečenog znanja o atomima • opisati promjene jednadžbama kemijskih reakcija • primijeniti zakon o očuvanju mase • razlikovati pojmove reaktant i produkt kemijske reakcije
%"?Ya]^g_Y'fYU_VY'Y' YbYf[]'U'f) i t	<ul style="list-style-type: none"> • na temelju pokusa zaključiti da kemijske reakcije uvijek prate promjene energije
%"6fn]bU_ Ya]^g_Y' fYU_VY'Y'f) i t	<ul style="list-style-type: none"> • na temelju pokusa prosuditi kako na brzinu kemijske reakcije utječu: koncentracija reaktanata, promjena temperature i katalizator • navesti primjere primjene katalizatora u svakidašnjici

<p>&\$"?Ya]^g_]Y`Ya Ybh` i `dYf]cXbca `gi ghUj ca` Y`Ya YbUH`f) Ł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na temelju pokusa uočiti kemijsku sličnost elemenata iste skupine periodnoga sustava elemenata (alkalijski metali i halogeni elementi)
<p>&%`BYa YHU`]f) Ł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na temelju pokusa jednadžbama obrazložiti kemijske reakcije sumpora s kisikom te nastalih oksida s vodom • opisati postupak razrjeđivanja koncentrirane kiseline vodom • primijeniti indikatore kiselina i lužina • navesti neke od najvažnijih kiselina i njihove formule(HCl, HNO₃, H₂SO₃, H₂SO₄ i H₂CO₃)
<p>&&`"AYHU`]f) Ł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na temelju pokusa jednadžbama reakcija obrazložiti nastajanje oksida zemnoalkalijskih metala i reakcije tih oksida s vodom • razlikovati hidrokside i lužine • primijeniti indikatore kiselina i lužina • pokusima ukazati na uvjete korozije željeza i načine zaštite željeza
<p>&`"Gc`]f) Ł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na temelju pokusa jednadžbama obrazložiti reakcije magnezija, cinka i željeza s klorovodičnom i sumpornom kiselinom • na temelju pokusa opisati različite metode dobivanja soli • primijeniti znanje o ionima na svojstva soli (agregacijska stanja i topljivost) • opisati pokus koji pokazuje da neki kristali sadrže kristalizacijsku vodu
<p>&(`"A UgYb]i X]c`Y`Ya YbUH` i `gdc`^]`Zcfa i `U`gdc`U`fl Ł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • izračunati maseni udio elementa u spoju
<p>25. Ugljik i njegovi spojevi fP% Ł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati alotropske modifikacije ugljika i njihova svojstva
<p>&`*`"?fi yYb`Y`i [`^U`i` df]fcX`]fl Ł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na temelju pokusa objasniti: otapanje vapnenca u vodi uz utjecaj ugljikova dioksida, nastajanje siga i nastajanje kamena kotlovca • kvalitativno opisati kruženje ugljika u prirodi
<p>&+`": cg]`bU`[cf]j U`fl Ł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obrazložiti utjecaj spaljivanja fosilnih goriva, na okoliš (SO₂ i CO₂)
<p>&, "`?j U`]HUhj b]`gUgHUj` cf[Ubg_]`gdc`^j U`fl& Ł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznavati zajednička svojstva organskih spojeva (zapaljivost, talište i topljivost) i na temelju pokusa razlikovati tvari organskoga od tvari anorganskoga podrijetla • opisati pokuse dokazivanja: ugljika, dušika (urea), sumpora i halogenih elemenata u tvarima organskoga podrijetla • predvidjeti moguće opasnosti od nezgoda pri radu i uskladištenju tvari organskoga podrijetla

Navedeni postotci odražavaju ciljane udjele, no dopuštena su manja odstupanja.

3.8.4. Struktura ispita

Ispit iz Kemije sastavljen je prema važećem nastavnom planu i programu.

Ispit traje 30 minuta i sastoji se od 15 zadataka. Rješava se pisana zadaća.

Ispit sadrži tri vrste zadataka: zadatke višestrukoga izbora, zadatke kratkih odgovora i zadatke kratkih odgovora s potpitanjima.

Zadatci *kratkih odgovora* nude četiri moguća odgovora, od kojih učenik bira ispravan.

Zadatci *kratkih odgovora* za rješavanje zahtijevaju nekoliko povezanih koraka koje učenik treba prikazati.

Zadatci *kratkih odgovora s potpitanjima* također zahtijevaju da učenik prikaže postupak rješavanja, a sastoje se od više pitanja vezanih uz istu problemsku situaciju. Situacija može biti apstraktna ili izvedena iz svakodnevnoga života. Potpitanja ne moraju biti međusobno zavisna.

Detaljna struktura ispita prikazana je u tablici.

Dio	Opis zadatka	Broj bodova	Postotak ukupnog broja bodova
Prvi dio	zadatci višestrukoga izbora	10	47,6 %
Drugi dio	zadatci kratkih odgovora zadatci kratkih odgovora s potpitanjima	5	52,4 %

Navedeni postotci odražavaju ciljane udjele, s tolerancijom odstupanja ± 5 % od ukupnoga broja bodova.

3.8.5. Pribor

Učenici rabe pribor za pisanje i brisanje: običnu olovku i gumicu. Smiju rabiti i geometrijski pribor, ali on nije obavezan. Uz zadaću, učenici će dobiti na uporabu i periodni sustav elementa.

1. " , " * " " Df]a ^Yf] nUXUHU_U

5 " " NUXUHWj]yYghfi _c[U] nVcfU'g ^YXb]a 'hc b]a 'cX[cj cfca " " " Gj U_] 'hc Ub 'cX[cj cf 'bcg] ^YXUb 'VcX " " BYa U 'bY[Uh]j b] \ 'VcXcj U "

1. $\text{H}_2\text{O} (\text{l}) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{O} (\text{g})$ predstavlja:

- a) kemijsku promjenu u kojoj se oslobađa toplina
- b) kemijsku promjenu kojoj je potrebno dovoditi toplinu
- c) fizikalnu promjenu u kojoj se oslobađa toplina
- d) fizikalnu promjenu kojoj je potrebno dovoditi toplinu.

2. Dvije bijele kristalinične tvari, A i B, smrvljene su svaka u svom tarioniku. Nije bilo nikakve vidljive promjene. Zatim je tvar B prenesena u tarionik s tvari A i mrvljenje je nastavljeno. Pojavila se žuta boja. Koji je od sljedećih zaključaka ispravan?

- a) To nije kemijska promjena.
- b) Jedna od tvari bila je unutar kristala žuta pa je mrvljenjem sve požutjelo.
- c) Nastala je nova tvar žute boje.
- d) Do promjene boje došlo je jer sitnija zrna imaju drugačiju boju od krupnijih.

3. Kakvu boju poprima plavi vlažni lakmusov papir u tikvici u kojoj gori sumpor?

- a) plavu
- b) žutu
- c) crvenu
- d) zelenu

4. Neki ugljikovodik ima empirijsku formulu CH.

Njegova molekulska formula je:

- a) C_2H_4
- b) C_6H_6
- c) C_3H_8
- d) CH_4 .

5. Za otopinu u kojoj se **bY'a cÿY** otopiti više tvari pri određenoj temperaturi i laku kažemo da je:

- a) nezasićena
- b) prezasićena
- c) zasićena
- d) nasićena.

6. Reakcija neutralizacije je:

- a) reakcija metala i nemetala pri čemu nastaje sol
- b) reakcija kiseline i lužine pri čemu nastaje voda
- c) reakcija soli i vode pri čemu nastaje kiselina i lužina
- d) reakcija oksida metala i nemetala pri čemu nastaje voda i sol.

7. U epruveti se nalazi bezbojna otopina vodikova peroksida.

Ne primjećuju se nikakve promjene.

Nakon ubacivanja male količine **AbC₂** dolazi do pojave mjehurića.

Koja je uloga manganova dioksida u toj reakciji?

- a) katalizator
- b) indikator
- c) reagens
- d) produkt

8. Nabojni broj **aniona** u formulskoj jedinki : **Y₂O₃** je:

- a) +3
- b) -3
- c) +2
- d) -2

6" NUXUWYchj cfYbc[U'h]dU'g'_fUh_]a 'cX[cj cf]a U

U sljedećim zadacima odgovor **upiši** na praznu crtu.

Prikaži postupak rješavanja.

Boduje se i **postupak** i točan **odgovor**.

1. Masa ugljika u nekom ugljikovodiku tri puta je veća od mase vodika. Koja je empirijska formula spoja? _____ (1 bod)

2. Jedan metal s vodom momentalno reagira uz nastajanje bijeloga taloga i mjehurića. Kada se nastalim mjehurićima približi upaljena žigica čuje se mali prasak. Otopina iznad taloga oboji otopinu fenolftaleina ljubičasto. Taj metal gori ciglastocrvenim plamenom.

- a) Koji je to metal? _____
- b) Koji je plin nastao? _____
- c) Koji je spoj talog? _____
- d) Što sadrži otopina? _____

(4 boda)

3. Kolika će biti gustoća tvari ako uzorak mase 125 g istisne 25 mL vode u menzuri?

Dcgri dU_.

CX[cj cf.

Gustoća tvari: _____ g/mL

(2boda)

4. Natrij burno reagira s vodom.

Napiši odgovarajuću **YXbUXyVi ' _Ya]'g_Y'fYU_ WY.**

(1bod)

' "- "'DCJ =>9GH

' "- "%"Cd]W^Yj]bUghUj Y`Dcj]^Ygh]i `cgbcj bc^ý_c`]

Na temelju nastave Povijesti, na završetku osnovnoškolskoga obrazovanja učenici trebaju:

- € steći znanja i intelektualne vještine koje će im pomoći u razumijevanju suvremenoga svijeta
- € razviti interes za izučavanje prošlosti i zanimanje za sadašnjost, odnosno razviti povijesno mišljenje
- € rješavati problemske interdisciplinarne zadatke.

3.9.2. Posebni ciljevi – obrazovni ishodi

Na završetku svojega obrazovanja, na temelju nastave iz predmeta Povijest učenik dokazuje:

- € poznavanje najvažnijih događaja, pojava, procesa i značajnih obilježja razdoblja i društva koja proučava
- € poznavanje i razumijevanje ispitnih sadržaja iz opće i nacionalne povijesti navedenih u ispitnom katalogu
- € poznavanje najvažnijih znanstvenih i kulturnih dostignuća, gospodarskih i društvenih odnosa u povijesnim razdobljima
- € sposobnost pravilnoga razvrstavanja događaja, pojava, procesa i značajnih osoba u povijesnom vremenu i prostoru, te uspoređivanja sličnosti i razlika povijesnih događaja
- € pravilnu uporabu ključnih pojmova te njihovu primjenu pri pojašnjavanju povijesnih događaja, pojava i procesa
- € pravilnu uporabu povijesnih zemljovida, rad s lentom vremena te analizu pisanih i slikovnih izvora u pojašnjavanju povijesnih događaja i pojava
- € sposobnost korelacije i integracije povijesnih i geografskih sadržaja, te svih drugih međupredmetnih sadržaja
- € sposobnost samostalne uporabe, analize, interpretacije raznih vrsta za učenike prilagođenih povijesnih izvora
- € sposobnost uporabe povijesnih koncepata koji pomažu razumijevanju prošlosti (kronologija, uzročnost, promjena i kontinuitet, multiperspektivnost)
- € sposobnost objedinjavanja nastavnih sadržaja radi lakšega razumijevanja složenosti povijesnih događaja
- € sposobnost razumijevanja događaja iz perspektive vremena u kojem su se dogodili
- € sposobnost prepoznavanja i uspoređivanja civilizacijskih dostignuća
- € razumijevanje suvremenoga svijeta temeljeno na povijesnim spoznajama

€` razvijanje interesa za povijest uz stalno razvijanje sposobnosti međupredmetnoga povezivanja.

Pri određivanju obrazovnih ishoda obuhvaćeni su najvažniji povijesni događaji i pojave koji su imali dalekosežne posljedice u svjetskoj i hrvatskoj povijesti. Ispitnim testovima potrebno je provjeravati obrazovna postignuća, vodeći pritom računa:

- €# o#trajnim temeljnim znanjima
- €# o#sposobnostima (razumijevanju, primjeni, analizi, evaluaciji, sintezi, apstraktnom mišljenju, uočavanju promjena, predviđanju promjena u datim okolnostima)
- €# o#sposobnosti rješavanja problemskih interdisciplinarnih zadataka.

Uvažili smo:

- €# vertikalnu perspektivu – proučavanje povijesnih promjena tijekom vremena, razumijevanje uzročno-posljedičnih veza
- €# horizontalnu perspektivu – uspoređivanje kulturnih i civilizacijskih dostignuća i procesa te uočavanje povezanosti događaja iz nacionalne i europske povijesti.

Peti razred

H9A 5	C 6F 5NCJ B = ' =G< C 8 =
1. Što je povijest?	<ul style="list-style-type: none"> definirati pojam povijest klasificirati i prepoznati povijesne izvore navesti vremenska razdoblja snalaziti se na crti vremena razlikovati povijesne i geografske zemljovide
&"p]j ch`i X]i` prapovijesti	<ul style="list-style-type: none"> navesti i prepoznati najznačajnije karakteristike prapovijesnih razdoblja pokazati na zemljovidu prapovijesna nalazišta na tlu današnje Hrvatske * usporediti život ljudi u kameno i metalno doba
' "'7]j]]nUVY`dfj]\` d]gUa U`	<ul style="list-style-type: none"> imenovati i pokazati na zemljovidu velike civilizacije prvih pisama * usporediti pisma i građevine različitih civilizacija imenovati različita vjerovanja imenovati istaknute osobe i opisati njihovo značenje opisati život ljudi različitih društvenih slojeva
4. Uspon stare ; f _Y	<ul style="list-style-type: none"> na zemljovidu prepoznati egejske civilizacije * navesti uzroke i posljedice grčke kolonizacije imenovati grčke kolonije na Jadranu * objasniti uzroke i posljedice ratova značenje mita u životu Grka ** navesti građevine i objasniti njihovu namjenu
) "'5hYbg_U` XYa c_fUVYU	<ul style="list-style-type: none"> objasniti pojam demokracije imenovati istaknute osobe (političare, zakonodavce, znanstvenike, umjetnike) i navesti njihova postignuća opisati i usporediti svakodnevni život ljudi u Ateni i Sparti
* "'< Y`Yb]nUa	<ul style="list-style-type: none"> procijeniti ulogu Aleksandra Velikoga u povijesti na zemljovidu pokazati osvajanja Aleksandra Velikoga * objasniti pojam helenizam
+ "'Dc YhYF]a U	<ul style="list-style-type: none"> prepoznati narode Apeninskog poluotoka * uočiti razliku između legende i povijesnih činjenica (postanak grada Rima) ** prepoznati najvažnija dostignuća Etruščana objasniti uzroke i posljedice sukoba u rimskome društvu opisati svakodnevni život Rimljana opisati rimsko vjerovanje

8. Republika i 7Ufgj c	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti ustroj Rimske Republike • pokazati osvajanja Rimske Republike na zemljovidu * • navesti istaknute osobe u vremenu Rimske Republike i objasniti njihovu ulogu u povijesnim zbivanjima • navesti istaknute careve i objasniti njihovu ulogu u povijesnim zbivanjima • objasniti razlike između Republike i Carstva
9. Hrvatski prostor i Ubh _c XcVU	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati narode na području Ilirika * • imenovati i pokazati na zemljovidu nalazišta grčke i rimske kulture * • imenovati rimske pokrajine s gradovima na današnjem hrvatskom prostoru * • vrjednovati kulturni utjecaj Grka i Rimljana • romanizacija
10. Pojava _fý Ubghj U	<ul style="list-style-type: none"> • opisati pojavu i širenje kršćanstva • opisati simbole kršćanstva • objasniti odnos prema kršćanima
11. Seoba naroda	<ul style="list-style-type: none"> • pokazati na zemljovidu prodor novih naroda na područje Rimskoga Carstva* • objasniti uzroke i posljedice seobe naroda

Šesti razred

H9A 5	C 6F 5NCJ B = 'G< C 8 ='
<p>%'9i fcdU]' GfYXcnYa `^Y`bU_cb` seobe naroda</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti najvažnije franačke vladare iz dinastije Karoling • povezati ulogu pape i srednjovjekovnih vladara • prepoznati posebnost bizantske kulture i usporediti je s franačkom kulturom • procijeniti važnost povijesnih izvora ** • odrediti ulogu benediktinaca u širenju kršćanstva i kulture • opisati djelovanje braće Konstantina i Metoda • prepoznati pisma glagoljicu i ćirilicu • odrediti uzroke i posljedice Crkvenoga raskola *
<p>&": Yi XU'bc`Xfi`yĥ`c`</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti pojavu feudalnoga društva • odrediti odnos između seniora i vazala • analizirati vazalnu prisegu ** • opisati odnos kmeta i feudalca • odrediti ulogu Crkve u civilizacijskom razvoju Europe • usporediti život u gradu sa životom na selu u ranom srednjem vijeku **
<p>3. Uspon Hrvatske i`fUbc`g`fYXb`^Ya` vijeku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati doseljenje Hrvata i nastanak prvih kneževina * • pokazati na zemljovidu položaj hrvatskih kneževina i susjednih država * • navesti najvažnije hrvatske knezove i objasniti njihovu ulogu • opisati teritorijalno oblikovanje Hrvatskog Kraljevstva * • objasniti odnos hrvatskih kraljeva prema Crkvi • poredati najvažnije hrvatske kraljeve i objasniti njihovu ulogu • opisati najznačajnije događaje koji su doveli do stvaranja hrvatsko-ugarske državne zajednice • navesti i opisati predromaničke hrvatske spomenike ** • analizirati povijesne izvore **
<p>("9i fcdU]`]g`Ua`g`] gj`]^h`XcX]f`]]` suprotnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti proces ujedinjenja Arapa i povezati s nastankom islama * • prepoznati osnove islama i usporediti ih s drugim religijama • nabrojiti znanstvena dostignuća Arapa • navesti uzroke i posljedice križarskih ratova • navesti razloge putovanja Europljana (M. Polo)
<p>5. Uzlet srednjovjekovne 9i fcdY` fP%`Xc`%Z`"ghŁ`</p>	<ul style="list-style-type: none"> • povezati razvoj gospodarstva i srednjovjekovnog društva ** • opisati izgled srednjovjekovnih gradova ** • razlikovati građane po položaju i opisati svakodnevni život u srednjem vijeku ** • odrediti važnost obrazovanja i razvoja sveučilišta

<p>6. Hrvatska u XcVU'5fdUXcj] U'] 5bji j]bUW</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti najvažnije hrvatsko-ugarske kraljeve iz dinastije Arpadović i objasniti njihovu ulogu • navesti najvažnije hrvatske velikaške rodove * • navesti najvažnije hrvatsko-ugarske kraljeve iz dinastije Anžvinac i objasniti njihovu ulogu • navesti ključne događaje za hrvatski prostor u vremenu protudvorskoga pokreta i dinastičkih borbi u zajedničkoj državi Hrvata i Mađara • opisati razvoj srednjovjekovnoga Dubrovnika * • opisati prilike u srednjovjekovnoj Istri * • opisati postanak i razvoj bosanske države * • prepoznati najvažnije spomenke srednjovjekovne bosanske kulture ** • prepoznati i opisati građevine te pisane spomenike iz razdoblja romanike i gotike ** • analizirati povijesne izvore **
<p>+''<i a Ub]nUa]' renesansa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti pojmove humanizam i renesansa • navesti primjere djelovanja poznatih humanista, znanstvenika i renesansnih umjetnika • navesti istaknute hrvatske humaniste i renesansne umjetnike te njihova djela • analizirati povijesne izvore **
<p>8. Velika [Yc[fUZg_U'ch_f] U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti uzroke i posljedice prekomorskih otkrića • pokazati na zemljovidu smjerove putovanja najznačajnijih pomoraca *
<p>- ''Cga Ubg_c' 7Ufgj c'dfYa U' < fj Uhg_c^']'9i fcd]</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati prve osmanske prodore u Europu i Hrvatsku, najvažnije bitke i njihove posljedice * • analizirati odluke sabora u Cetinu i njihove posljedice ** • navesti uzroke stvaranja obrambenoga pojasa (Vojne granice) prema Osmanskom Carstvu *
<p>%\$''FYZcfa UVU'] ?Uhc`] _U'cVbcj U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti uzroke reformacije • prepoznati na zemljovidu vjersku podjelu Europe * • analizirati povijesne izvore (Lutherove teze) ** • objasniti reakcije Katoličke crkve i odrediti oblike protureformacijskog djelovanja (obnova)
<p>%%'9i fcdU'i 'XcVU' baroka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati promjene u gospodarstvu i društvu • objasniti i usporediti pojmove: apsolutistička monarhija i parlamentarna monarhija • prepoznati obilježja barokne umjetnosti i graditeljstva **
<p>12. Hrvatska u fUbca Y'bcj ca Y' vijeku (16. do 18. gh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti uzroke i posljedice Zrinsko-frankopanskoga otpora • pokazati na zemljovidu hrvatske krajeve oslobođene od osmanlijske vlasti * • imenovati istaknute hrvatske barokne umjetnike i znanstvenike te njihova djela • analizirati uzroke uspona i pada Dubrovačke Republike i stanje u Dalmaciji i Istri

GYXa]'fUnfYX

H9A 5	C 6F 5NCJ B='=G< C 8='
<p>1. Svijet i Hrvatska i 'cgj]h'a cXYfbc[U' doba</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti važnost prosvjetiteljskih ideja u društvenoj promjeni i u promjeni političkih sustava • objasniti pojam prosvijećeni apsolutizam • objasniti pojam Pragmatička sankcija • objasniti najvažnije reforme Marije Terezije i Josipa II. • objasniti uzroke i posljedice Američkog rata za neovisnost * • objasniti značenje Deklaracije neovisnosti ** • prepoznati i objasniti utjecaj prosvjetiteljskih ideja na obilježja moderne demokracije te znanost, umjetnost i svakodnevni život
<p>2. Oblikovanje a cXYfbc[U' društva – znanost]h'\ bc'c[]'Už' industrijska revolucija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti uzroke i posljedice Prve i Druge industrijske revolucije * • izdvojiti najvažnije izumitelje i izume Prve i Druge industrijske revolucije **
<p>' "'9i fcdU'cX' : fUbWg_Y' revolucije do 6Y _c[U'_cb[fYgU' f%+, - "'É '% %)'L</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti uzroke, tijek i posljedice Francuske revolucije • imenovati najznačajnije sudionike Francuske revolucije • objasniti važnost ideja Deklaracije o pravima čovjeka i građanina • analizirati Deklaraciju o pravima čovjeka i građanina ** • opisati dolazak Napoleona Bonaparte na vlast i njegova osvajanja * • na primjeru Ilirskih pokrajina opisati prilike u zemljama pod francuskom vlašću * • izdvojiti i nabrojiti dobre i loše strane Napoleonove vladavine kroz europski i hrvatski kontekst, te ocijeniti Napoleona kroz njegove postupke • opisati Bečki kongres i Svetu alijansu • Europa nakon Napoleona *
<p>4. Hrvatski narodni preporod i pojava a cXYfb]\ 'bUVU'i ' 9i fcd]</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati nastanak, te objasniti i procijeniti posljedice velikosrpske politike ** • objasniti društvene, kulturne, političke i gospodarske prilike u hrvatskim zemljama uoči preporoda * • imenovati najznačajnije preporoditelje i njihova djela, te objasniti njihovo djelovanje i posljedice njihova djelovanja u hrvatskim zemljama za vrijeme hrvatskoga narodnog preporoda ** • ocijeniti važnost preporoda u razvoju moderne hrvatske kulture i suvremenoga hrvatskoga jezika • objasniti pojam nacija

<p>5. Revolucija 1848. i '9i fcd]] '< fj Uhg_c^</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti uzroke, ciljeve i posljedice revolucije 1848. u Habsburškoj Monarhiji, te navesti glavna žarišta revolucije 1848. u Habsburškoj Monarhiji * • objasniti osnovne događaje u Hrvatskoj u proljeće 1848. • objasniti djelovanje bana Josipa Jelačića • analizirati Zahtijevanje naroda ** • usporediti staleški i zastupnički Sabor, te objasniti posljedice zasjedanja zastupničkoga Sabora
<p>*"8fi yhj cz_i 'hi fU']dfca ^ybY'i ' gj U_cXbYj bca ' y]j ch_i 'dfj c^ dc`cj]W%- "ghc`^Y U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati život radništva • objasniti pojam socijalizam • opisati ciljeve socijalista
<p>+ "9i fcdU'bu' j f\i bW' a c]. nastanak prvih a cXYfb] XfyUj Ui ' 9i fcd]</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati tijek ujedinjenja talijanskih i njemačkih državnica, te prilike u Francuskoj i Velikoj Britaniji * • objasniti pojam imperijalizam • objasniti nastanak humanitarnih organizacija – sestrinstvo i Crveni križ • objasniti Istočnu krizu i Berlinski kongres • austro-ugarska vlast u Bosni i Hercegovini
<p>8. Hrvatska u sklopu Habsburške AcbUf\]^Y fBi ghc!! [Ufg_YŁ'i ' drugoj polovici 19.]bU'dc Yh_i '&\$" ghc`^Y U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • usporediti programe najvažnijih političkih stranaka u hrvatskim zemljama i imenovati njihove predstavnike • usporediti Austro-ugarsku i Hrvatsko-ugarsku nagodbu * • prepoznati na zemljovidu političke posljedice Nagodbi za hrvatske zemlje * • objasniti modernizacijsko djelovanje Ivana Mažuranića • opisati osnivanje zagrebačkoga sveučilišta i objasniti njegovo značenje u hrvatskom nacionalnom kontekstu • navesti najvažnije kulturne, znanstvene i političke institucije u hrvatskim zemljama • objasniti banovanje Khuena Hedervarya
<p>9. Svijet u doba europske Xca]bUVY'i '%- " ghc`^Y i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti pojam kolonijalizam (povezati s imperijalizmom) * • opisati nastanak dvaju vojno-političkih saveza * • objasniti uzroke i posljedice građanskoga rata u SAD-u *
<p>%\$"8fi yhj cz' _i 'hi fU]dfca ^ybY' i 'gj U_cXbYj bca ' y]j ch_i 'Xfi [c^ plovici 19. i na dc Yh_i '&\$"ghc`^Y U</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti značenje Sueskoga kanala * • objasniti položaj žena u društvu • prepoznati obilježja moderne

**11. Svjetske krize i
Prvi svjetski rat**

- opisati uzroke i povod Prvoga svjetskoga rata *
- objasniti talijansko pristupanje Antanti – Londonski ugovor *
- navesti bojišta i odlučujuće bitke Prvoga svjetskoga rata i sve to pokazati na zemljovidu *
- opisati načine ratovanja i nova oružja; ocijeniti kakve je to posljedice imalo po život ljudi
- objasniti položaj hrvatskoga naroda u Prvom svjetskom ratu
- objasniti završetak Prvoga svjetskoga rata

Cga]'fUnfYX

H9A 5	C 6F 5NCJ B='=G< C8=
<p>1. Versajski poredak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ocijeniti ishode Prvog svjetskoga rata • utvrditi na zemljovidu promjene granica i nastanak novih država u Europi * • analizirati Wilsonovih „14 točaka“ te mirovne ugovore s poraženim državama ** • imenovati „veliku četvoricu“ • objasniti pojam Versajski poredak • opisati ciljeve i djelovanje Lige naroda
<p>&" 8Ya c_fUhg_] dfcWg]]na Y i dva rata</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti i odrediti na zemljovidu zemlje parlamentarne demokracije * • ocijeniti politiku SAD-a prema Europi • opisati društvene promjene između dva rata – uočiti i objasniti uzroke i posljedice Velike gospodarske krize
<p>' " HcU']Ufb] fYy]a]]na Y i 'Xj U' rata</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti navedene ključne pojmove • usporediti glavne značajke pojedinih totalitarnih režima • opisati uspon fašizma, nacizma i komunizma • analizirati povijesne izvore (objasniti utjecaj totalitarnih režima na život građana) ** • vrjednovati kulturu, umjetnost i sport u službi totalitarnih režima • usporediti život ljudi u totalitarnim režimima sa životom u zemljama parlamentarne demokracije **
<p>4. Hrvatska u prvoj Jugoslaviji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti tijek stvaranja Države SHS i Kraljevstva SHS • definirati Jadransko pitanje i njegove posljedice * • prikazati na zemljovidu teritorij i granice Države SHS i Kraljevstva SHS * • opisati položaj Hrvata u Kraljevini SHS • objasniti ulogu Stjepana Radića u rješavanju hrvatskoga pitanja • naglasiti važnost očuvanja nacionalnoga identiteta • navesti glavna obilježja šestosiječanjske diktature • objasniti razvoj komunističkoga i ustaškoga pokreta • objasniti uzroke nastanka Banovine Hrvatske * • navesti pristaše i protivnike sporazuma Cvetković – Maček
<p>) " NbUbcgh] kultura u prvoj polovici 20. st. u svijetu i u Hrvatskoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati najvažnije društvene i kulturne promjene u međuratnom razdoblju • navesti najznačajnija znanstvena dostignuća te imenovati znanstvenike i izumitelje **

6. Drugi svjetski rat	<ul style="list-style-type: none"> • obrazložiti navedene ključne pojmove • definirati uzroke, povod i posljedice rata * • nabrojiti najznačajnije bitke u Drugom svjetskom ratu i označiti ih na zemljovidu * • opisati uvjete nastanka NDH * • ocijeniti ustaški režim, politiku terora, rasne zakone i koncentracijske logore ** • obrazložiti značaj antifašističke borbe na prostoru Jugoslavije * • naglasiti ulogu ZAVNOH-a * • ocijeniti masovna pogubljenja civilnoga stanovništva na kraju rata (Bleiburg) **
7. Svijet u j f] ^Ya Y \ `UXbc[U` fUHJ] g`ca` `ca i b]gh] _c[U` sustava	<ul style="list-style-type: none"> • navesti posljedice Drugoga svjetskoga rata • opisati odnose između dviju supersila • opisati nastanak i ulogu UN • usporediti razlike između Istoka i Zapada * • analizirati i vrjednovati Opću deklaraciju o pravima čovjeka te uočiti važnost demokratskih vrjednota kao temelj poštivanja ljudskih prava ** • opisati kako je došlo do sloma komunizma u istočnoj Europi *
8. Procesi dekolonizacije svijeta	<ul style="list-style-type: none"> • procijeniti značaj dekolonizacije i pokreta nesvrstanih • opisati glavne probleme u razvoju bivših kolonija • analizirati Deklaraciju UN-a ** • ocijeniti apartheid
9. Hrvatska u drugoj Jugoslaviji	<ul style="list-style-type: none"> • opisati obilježja komunističkog režima u Jugoslaviji; određivanje granica i međunarodni položaj Jugoslavije prije i poslije 1948.g.; sukobi sa Staljinom – posljedice • obrazložiti uzroke i posljedice „Hrvatskoga proljeća“
10. Postanak i fUnj c^gUa cghU`bY` Hrvatske	<ul style="list-style-type: none"> • opisati političku i gospodarsku krizu u Jugoslaviji nakon smrti Tita • objasniti višestranačje i opisati prve višestranačke izbore u Hrvatskoj • opisati početak i tijek Domovinskoga rata, te njegove posljedice • imenovati i vremenski odrediti najznačajnije akcije hrvatske vojske (Bljesak i Oluja) * • opisati međunarodno priznanje Hrvatske • objasniti političke, gospodarske i svakodnevne promjene u suvremenom hrvatskom društvu
11. Hrvatska i svijet na pragu hfY Y[U`hgi `Y U	<ul style="list-style-type: none"> • obrazložiti znanstveni i tehnološki razvoj te navesti primjere ** • navesti primjere prepoznatljivih kulturnih i umjetničkih pravaca u drugoj pol. 20. st. ** • opisati probleme suvremenoga svijeta

@Y[YbXU. 'f`dcj]^Ygb]`nYa `^cj]X]/[Yc[fUZg_]`nYa `^cj]X]/`YbHU] fYa YbU

· 'f f`]i ghfUHj b]`a UHYf]`U]/`d]gUb]ž`a UHYf]`U`b]]`g]`_c] b]`dcj]^Ygb]]nj cf]

3.9.3. Struktura ispita

Ispit iz Povijesti u projektu vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika 8. razreda jest pisani ispit koji se sastoji od 20 pitanja iz Povijesti (dodatnih je 12 integracijskih pitanja s Geografijom).

Ispitivat će se nastavno gradivo iz **domaćin** i iz **svjetske povijesti**. Omjer ispitnih pitanja iznosi približno:

nacionalna povijest – 60 %

svjetska povijest – 40 %.

Ispit se sastoji od sljedećih ispitnih cjelina:

- uvod u povijest, prapovijest i stari vijek
- srednji vijek i novi vijek do 18. stoljeća
- novi vijek od 18. st. do kraja Prvoga svjetskoga rata
- suvremeno doba.

Oblik pitanja

- **Zadatci višestrukoga izbora**
Ponuđeni zadatci mogu uz tekst pitanja sadržavati i uvodni dio u obliku kraćega teksta, povijesnog izvora, skice, fotografije, crteža ili grafičkoga prikaza. Učenicima su ponuđena četiri odgovora od kojih je samo jedan točan.
- **Zadatci povezivanja**
Ponuđeni zadatci sadrže četiri čestice pitanja i pet čestica odgovora. Svakoj čestici pitanja pridružuje se samo jedna čestica odgovora.
- **Zadatci dopunjavanja**
Od učenika se zahtijeva da upiše riječ /riječi koje nedostaju.
- **Zadatci redanja**
Ponuđeni zadatci sadrže određene osobe, pojmove ili događaje koje treba kronološki poredati.

HfU^Ub^Y`]gd]HU

Ispit iz Povijesti piše se 30 minuta. Njime su obuhvaćene sve ispitne cjeline. Interdisciplinarni dio ispita piše se 15 minuta.

Vrjednovanje odgovora

Vrjednuju se točni odgovori. Svaka grupa zadataka donosi različiti broj bodova ovisno o težini i složenosti zadataka. **BYhc b]** odgovori **ne donose** negativne bodove.

3.9.4. Pribor

Učenici rješavaju test rabeći [fUÜhbi` (običnu) olovku i [i a]W`nU`Vf]gUb^Y.

' "-)" "'Df]a ^Yf]`nUXUH_U

U sljedećim zadacima samo je jedan od ponuđenih odgovora točan.

Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

1. Poznato prapovijesno nalazište koje je potkraj 19. st. istražio znanstvenik Dragutin Gorjanović Kramberger je:

- a) špilja Veternica na Medvednici
- b) špilja Vindija kod Varaždina
- c) špilja na Hušnjakovu brijegu u Krapini
- d) špilja Šandalja pokraj Pule.

hc Ub`cX[cj cf. C.

VcXcj]. 1

Jg\ cX].`na zemljovidu pokazati prapovijesna nalazišta na tlu današnje Hrvatske

2. Kojoj kulturi pripada materijalni povijesni izvor na slici?

- a) mletačkoj
- b) bosanskoj
- c) bizantskoj
- d) franačkoj

hc Ub`cX[cj cf. b

VcXcj]. 1

]g\ cX]. prepoznati najvažnije spomenike srednjovjekovne bosanske kulture

3. Koju od navedenih država nije zahvatila Velika gospodarska kriza (1929. – 1933.g.)?

- a) SAD
- b) SSSR
- c) Italiju
- d) Njemačku

hc Ub`cX[cj cf. b

VcXcj]. 1

]g\ cX. objasniti posljedice Velike gospodarske krize

U sljedećim zadacima broj iz desnoga stupca **upiši** na odgovarajuću crtu pokraj lijevoga stupca. U desnome je stupcu jedan broj viška.

4. Povežite istaknute osobe s njihovim ostvarenjima.

Marko Marulić _____	1) vratnice splitske katedrale
majstor Radovan _____	2) spjev Judita
Juraj Dalmatinac _____	3) portal trogirске katedrale
Andrija Buvina _____	4) Hrvojev misal
	5) šibenska katedrala

hc Ub`cX[cj cf. 2, 3, 5, 1

VcXcj]. 2

lg\ cX. prepoznati i opisati građevine te pisane spomenike iz razdoblja romanike i gotike; navesti istaknute hrvatske humaniste, te njihova djela

VcXcj Ub`Y. 2 boda za potpuno točan odgovor, 1 bod za polovicu točnoga odgovora, 0,5 boda za četvrtinu točnoga odgovora, 0 bodova za netočan odgovor

5. Povežite istaknute hrvatske osobe s pripadajućom političkom strankom.

Josip Juraj Strossmayer _____	1) Hrvatska pučka seljačka stranka
Levin Rauch _____	2) Stranka prava
Mihovil Pavlinović _____	3) Narodna stranka
Ante Starčević _____	4) Unionistička stranka
	5) Narodna stranka u Dalmaciji

hc Ub`cX[cj cf. 3, 4, 5, 2

VcXcj]. 2

lg\ cX. usporediti programe najvažnijih političkih stranaka u hrvatskim zemljama i imenovati njihove predstavnike

VcXcj Ub`Y. 2 boda za potpuno točan odgovor, 1 bod za polovicu točnoga odgovora, 0,5 boda za četvrtinu točnoga odgovora, 0 bodova za netočan odgovor

6. Povežite države staroga vijeka s njihovim vladarima.

Egipat	_____	1) Aleksandar Veliki
Asirija	_____	2) Hamurabi
Makedonija	_____	3) Darije Veliki
Perzija	_____	4) Keops
		5) Asurbanipal

tc Ub`cX[cj cf. 4, 5, 1, 3

VcXcj]. 2

]g\ cX. imenovati i pokazati na zemljovidu velike civilizacije; imenovati istaknute osobe i opisati njihovo značenje

VcXcj Ub`Y. 2 boda za potpuno točan odgovor, 1 bod za polovicu točnoga odgovora, 0,5 boda za četvrtinu točnoga odgovora, 0 bodova za netočan odgovor

U sljedećim zadacima **dopuni** rečenice **f]Y]a U** koje nedostaju.

7. Vladar starog Egipta zvao se _____.

hc Ub`cX[cj cf. faraon

VcXcj]. 1

]g\ cX. imenovati istaknute osobe i opisati njihovo značenje

8. Hrvatski sabor je 1847.g. proglasio _____ jezik službenim jezikom u Banskoj Hrvatskoj.

hc Ub`cX[cj cf. hrvatski

VcXcj]. 1

]g\ cX. objasniti posljedice djelovanja preporoditelja u Banskoj Hrvatskoj

9. Kralj Aleksandar Karađorđević je 1929.g. uveo šestosiječanjsku diktaturu i promijenio naziv države u _____.

hc Ub`cX[cj cf. Kraljevinu Jugoslaviju

VcXcj]. 1

]g\ cX. navesti glavna obilježja šestosiječanjske diktature

10. Grčka božica ljubavi i ljepote zvala se _____.

hc Ub`cX[cj cf. Afroditu

VcXcj]. 1

]g\ cX. značenje mitova u životu Grka

U sljedećim zadacima samo je **jedan** kronološki redoslijed **hc Ub.**

Upiši ga brojevima od 1 do 4 **na prazne crte** (1 – najranije, 4 - najkasnije).

11. DcfYXU^` fj Uhg_Yj `UXUfY`dfYa Uj fYa Ybi j `UXUb^U"

_____ Petar Krešimir IV.

_____ Dmitar Zvonimir

_____ Tomislav

_____ Stjepan Držislav

hc Ub`cX[cj cf. 3, 4, 1, 2

VcXcj]. 1

]g\ cX. poredati najvažnije hrvatske vladare i objasniti njihovu ulogu

12. Poredajte događaje iz svjetske povijesti razvijenoga srednjega i ranoga novoga vijeka.

_____ Katolička obnova

_____ križarski ratovi

_____ reformacija

_____ geografska otkrića

hc Ub'cX[cj cf. 4, 1, 3, 2

VcXcj]. 1

lg\ cX. navesti uzroke i posljedice križarskih ratova; navesti uzroke i posljedice prekomorskih otkrića; navesti uzroke reformacije; objasniti reakcije Katoličke crkve i odrediti oblike obnove

' "%\$"; 9C; F 5: =>5

' "%\$"%Cd]WYj]bUgHj Y; Yc[fUUYi `cgbcj bc^y_c`]

Na temelju nastave Geografije, na završetku osnovnoškolskoga obrazovanja učenici trebaju:

- # objasniti osnovna prirodno-geografska obilježja planeta Zemlje (oblik, veličinu i građu Zemlje, položaj Zemlje u Sunčevu sustavu i gibanja Zemlje te međusobnu povezanost prirodnih i društvenih elemenata)
- # poznavati načine predočavanja Zemljine površine i obilježja geografskih karata
- # razviti sposobnost orijentacije i uporabe geografskih karata
- # poznavati prirodno-geografska i društveno-gospodarska obilježja svijeta
- # razumjeti globalne procese i različitosti u suvremenom svijetu
- # razumjeti složenu regionalno-geografsku problematiku i procese ujedinjavanja Europe
- # analizirati prirodno-geografska i društveno-gospodarska obilježja Republike Hrvatske, složenost i važnost njezina položaja te ulogu u suvremenom svijetu
- # razumjeti složenu regionalno-geografsku problematiku Hrvatske s naglaskom na komplementarnost prirodnih regija
- # primijeniti stečena geografska znanja, sposobnosti i vještine na primjeru zavičaja
- # razviti nacionalnu svijest, ljubav prema domovini i zavičaju te snošljivost prema različitim rasama, narodima, vjerama i kulturama
- # razviti ekološku svijest, odgovoran odnos prema prirodnoj i kulturnoj baštini te djelovanje na zaštiti prirode, a time i čovjeka
- # razviti vještinu prikupljanja, obrade i interpretacije geografskih podataka
- # primijeniti geografska znanja i vještine u rješavanju interdisciplinarnih zadataka
- # razviti geografsko mišljenje i povezivanje te sposobnost uočavanja pojava i procesa u prostoru i vremenu te interes za stalno praćenje geografske stvarnosti u zemlji i svijetu te potrebu za samostalnim učenjem i trajnom geografskom izobrazbom.

3.10.2. Posebni ciljevi – obrazovni ishodi

Obrazovna se postignuća u velikoj mjeri odnose i na odgojne ciljeve koje nije moguće mjeriti ovakvom vrstom testiranja. Stoga su posebni ciljevi isključivo opisi mjerljive aktivnosti učenika na završetku jednoga obrazovnoga ciklusa (osnovnoškolskoga obrazovanja).

H9A 9	C6F 5NCJ B =G< C8=
<p>%'' C6@=? '=' J 9@= =B5 N9A @>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti i objasniti barem jedan dokaz o obliku Zemlje • obrazložiti važnost znanosti i tehnologije u spoznajama o obliku Zemlje (zrakoplov, svemirska letjelica, satelit, put na Mjesec) • opisati oblik Zemlje (kugla) i djelovanje sile teže te navesti primjere • znati površinu Zemlje • prepoznati globus kao umanjeni prikaz (model) Zemlje • razlikovati na crtežu Sjeverni i Južni pol, početni meridijan, ekvator i os rotacije
<p>&'' F 5NA >9üH5>' ?CBH=B 9B 5H5 '=' C795B5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati kontinente i oceane, imenovati kontinent na kojem je Hrvatska • objasniti pojmove Stari i Novi svijet • razlikovati kontinente Staroga i Novoga svijeta, vodenu i kopnenu polutku
<p>' '' N9A @>5 'I ' GJ 9A =FI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obrazložiti važnost Sunca za život na Zemlji • razlikovati i primijeniti pojmove svemir, galaktika, planet, zvijezda, prirodni satelit, umjetni satelit • nabrojiti planete Sunčeva sustava • prepoznati na crtežu Mjesečeve mijene
<p>('''; =65B>5' N9A @>9ž; C8=üB>5' 8C65ž'A >9GBC '=' DC>5GBC J F =>9A 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati i primijeniti pojmove Zemljina rotacija, Zemljina revolucija, suncostaj, ravnodnevnica, obratnica, polarnica, toplinski pojasi • odrediti (na crtežu) smjer rotacije i položaj Zemlje u različita godišnja doba • navesti trajanje rotacije i revolucije • navesti posljedice rotacije i revolucije te osnovna obilježja toplinskih pojasa • povezati nagnutost Zemljine osi i različitu osvjetljenost Zemlje • navesti datume početka godišnjih doba • razlikovati na crtežima mjesno i pojasno vrijeme • prepoznati na karti vremenskih zona Europe u kojem se vremenskom pojasu nalazi Hrvatska • objasniti datumsku granicu • izračunati na skici vremenskih pojasa razliku u vremenu nekoliko gradova svijeta

<p>) " " ; 9C; F 5: G? 5` A F 9p5ž ; 9C; F 5: G? 9` ? 5FH9`= CF =>9BH57=>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati paralele od meridijana i prepoznati ih na geografskoj karti • odrediti geografsku širinu i dužinu zadanih mjesta na geografskoj karti, tj. u geografskoj mreži • navesti primjer važnosti geografske mreže, odnosno točnog određivanja geografskoga smještaja • razlikovati pojmove: geografska karta, topografska karta, globus, atlas • prepoznati koji se sadržaji na geografskim kartama prikazuju bojom, kartografskim znakovima i natpisima • razlikovati na geografskoj karti kartografske znakove, pravilno ih tumačiti i primjenjivati • navesti primjere primjene geografskih karata u svakodnevnom životu • prepoznati na primjerima vrste geografskih karata prema sadržaju • razlikovati osnovne elemente sadržaja topografskih karata, čitati i analizirati sadržaj topografske karte • razlikovati i primijeniti grafičko i brojčano mjerilo • objasniti važnost topografske karte i geografskoga informacijskoga sustava i njihovu primjenu • navesti tko izrađuje službene topografske karte i gdje se one mogu nabaviti • nabrojiti suvremena sredstva za orijentaciju u prostoru
<p>* " " F 9@>9:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati na crtežu unutarnju građu Zemlje, magmu i lavu, epicentar i hipocentar, boru i rasjed te pokrete litosfernih ploča • obrazložiti kako je pomicanje litosfernih ploča utjecalo na oblikovanje reljefa • imenovati na geografskoj karti (ili crtežu) dubokomorske jarke, nabrane planine i gromadna gorja, nizine, visoravni i depresije te razlikovati njihova obilježja • obrazložiti pojam i na karti odrediti smještaj „paciifičkoga vatrenog prstena“ • procijeniti prednosti življenja uz vulkane i obale • nabrojiti negativne posljedice potresa i vulkanizma • navesti primjere oblikovanja reljefa pod utjecajem vanjskih procesa • razlikovati na crtežu i usporediti oblike krškoga, obalnoga, riječnoga, ledenjačkoga i pustinskoga reljefa • prepoznati na geografskoj karti reljefne cjeline izvaneuropskih kontinenata te opisati njihova obilježja

<p>+ "GJ >9HG? C ACF9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analizirati gospodarsku važnost mora • nabrojiti i objasniti svojstva mora (slanost, temperatura, boja i prozirnost) i prepoznati na crtežu gibanja mora • navesti uzroke onečišćenja mora i mjere zaštite • prepoznati na geografskoj karti obalnu razvedenost i usporediti obalnu razvedenost pojedinih kontinenata • protumačiti važnost morskih prolaza, tjesnaca i najvećih morskih luka te ih prepoznati na geografskoj karti • prepoznati na geografskoj karti i imenovati mora i oceane koji okružuju pojedine kontinente • objasniti i usporediti prometnu važnost Panamskoga i Sueskoga kanala
<p>, "J C89'B5 ?CDBI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati tekućice od stajaćica • prepoznati na karti ili crtežu izvor, riječno ušće, deltu, estuarij, rijas, razvodnicu, poriječje, slijev • prepoznati najvažnije ravničarske krajeve i rijeke te opisati njihov značaj u naseljenosti i nastajanju drevnih kultura i civilizacija • prepoznati na geografskoj karti najvažnije rijeke na pojedinim kontinentima i usporediti njihovu važnost • objasniti važnost doline Nila i oaza za naseljenost i gospodarstvo • prepoznati na karti najveća jezera na pojedinim kontinentima i opisati njihov značaj • navesti vrste i primjere jezera prema postanku • opisati važnost močvara • prosuditi kako neravnomjeran raspored voda u prirodi utječe na živi svijet • analizirati globalni problem obilja i nedostatka vode i važnost arteških bunara

<p>- " " J F =>9A 9 = ? @=A 5ž H=DCJ = ? @=A 9ž 6=@B= = 'p=J CH=B>G? = GJ =>9H</p>	<ul style="list-style-type: none"> • razlikovati pojmove vrijeme, klima, atmosfera, troposfera, ciklona, anticiklona • nabrojiti najzastupljenije plinove u zračnom omotaču • obrazložiti značenje troposfere za život čovjeka • opisati kako se zagrijavaju Zemljina površina i zračni omotač • protumačiti kakvo vrijeme donose anticiklone i ciklone • nabrojiti glavne vrste padalina prema mjestu nastanka • protumačiti ovisnost temperature o udaljenosti od ekvatora, nadmorskoj visini i udaljenosti od mora • prepoznati na skici stalne vjetrove i povezati ih s toplinskim pojasima • razlikovati ljetni i zimski monsun te objasniti važnost monsunu • protumačiti povezanost hladnih morskih struja i pustinja, nastanak i posljedice pasata i zenitnih kiša • imenovati najčešće vjetrove u Hrvatskoj • obrazložiti pojmove kontinentalnost i maritimnost • usporediti i analizirati na crtežu i tematskoj karti tornado i hariken • obrazložiti klimatske čimbenike • analizirati klimatske dijagrame, prepoznati na klimatskim dijagramima tipove klime i povezati ih s pripadajućim biljnim zajednicama • razlikovati osnovne tipove klima i prepoznati na karti prostor u kojem prevladavaju • opisati utjecaj klime na biljni i životinjski svijet te na život ljudi • usporediti klimatske čimbenike i klimatskovegetacijske zone na pojedinim kontinentima • opisati posebnost Sahela • objasniti uzroke pojave endema i navesti primjere u Australiji
<p>%\$ " " DF =FC8B5` 6C; 5HGHJ 5` =C I J 5B>9` C?C@=ü5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obrazložiti važnost sirovina i energije za život i rad čovjeka • razlikovati obnovljive i neobnovljive izvore energije • obrazložiti važnost pravilnoga odlaganja otpada • prepoznati osobitosti najpoznatijih zaštićenih područja u svijetu • objasniti ekološko značenje polarnih područja

<p>11. GH5BCJ B=ÜHJ C</p>	<ul style="list-style-type: none"> • navesti približan broj stanovnika Zemlje • analizirati na grafikonu kretanje broja stanovnika svijeta, pojedinih kontinenata i država • obrazložiti gustoću naseljenosti i znati je izračunati • odrediti uzroke rijetke ili guste naseljenosti • prepoznati na karti prostore guste i rijetke naseljenosti • nabrojiti glavne rasne skupine, svjetske jezike i svjetske vjere te prepoznati na geografskoj karti njihovu rasprostranjenost • razlikovati pojmove rodnost i smrtnost te izračunati prirodnu promjenu • zaključiti što je prirodni pad, a što prirodni porast stanovništva • razlikovati uzroke i vrste migracija (selidbi) • protumačiti razliku između migracija u prošlosti i danas • prepoznati na geografskoj karti smjerove i narode u naseljavanju Amerike te objasniti posljedice naseljavanja Amerike • nabrojiti pozitivne i negativne posljedice migracija selo – grad • analizirati na grafikonu dobno-spolnu strukturu i objasniti povezanost s kretanjem ukupnoga broja stanovnika • objasniti suvremene probleme afričkoga stanovništva i navesti primjere mogućih rješenja • imenovati na geografskoj karti najveće gradove izvan europskih kontinenata • navesti značajke najvećih svjetskih gradova i probleme življenja u njima • usporediti tradicionalni način života sa životom u velikim gradovima
---	--

12.
; CGDC85F GHJ C

- nabrojiti skupine ljudskih djelatnosti (primarne, sekundarne, tercijarne i kvartarne) i imenovati pripadajuća im zanimanja
- vrednovati promjene važnosti pojedinih gospodarskih djelatnosti
- razvrstati na temelju statističkih podataka države prema BDP-u u razvijene, srednje razvijene ili slabo razvijene
- procijeniti razvijenost Hrvatske u odnosu na ostale države svijeta
- objasniti razlike u suvremenoj gospodarskoj razvijenosti u svijetu
- opisati dva do tri problema nerazvijenih država svijeta
- navesti primjere te obrazložiti pozitivne i negativne strane globalizacije
- razlikovati poljoprivredne kulture u Aziji i Africi namijenjene prehrani domaćega stanovništva i izvozu te rangirati izvozne proizvode prema važnosti
- objasniti prednosti i nedostatke monokulturne proizvodnje
- obrazložiti važnost sustava za natapanje i izdvojiti negativne posljedice
- objasniti povezanost crnice i lesa s naseljenošću te povezanost morskih struja i ribarstva
- prosuditi prednosti i nedostatke izgradnje akumulacijskih brana
- objasniti uzroke i posljedice širenja pustinja i krčenja šuma u svijetu
- prepoznati na tematskoj karti područja bogata rudama i izvorima energije na pojedinim kontinentima
- procijeniti važnost nafte i zemnoga plina za gospodarstvo i preobrazbu zemalja izvoznica nafte i ostalih država u svijetu
- navesti primjere i probleme suvremenoga transporta nafte
- procijeniti važnost kulturno-povijesne baštine i raznolikosti vjera za turističku djelatnost
- objasniti utjecaj prirodno-atraktivnih čimbenika, spomeničke baštine, tradicije i prometa na razvoj turizma u pojedinim državama
- objasniti razloge izdvajanja prirodnih rezervata i njihovu ulogu u safarijskom turizmu
- prepoznati na karti najvažnija turistička odredišta
- nabrojiti glavne gospodarske grane u pojedinim državama i kontinentima

<p>13. A 9 I B5FC8B9 CF; 5B=N57=>9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisati važnost UN-a i nabrojiti glavne organe • nabrojiti najvažnije gospodarske i političke organizacije u svijetu i objasniti njihovu važnost • navesti dva do tri primjera prava djece iz Deklaracije o pravima djeteta UNICEF-a • obrazložiti i vrednovati važnost prirodne i kulturne baštine u Republici Hrvatskoj pod zaštitom UNESCO-a • nabrojiti oblike suradnje Hrvatske i EU
<p>%(""; 9C; F 5: G? = GA >9üH5>=' DC@Cp5></p>	<ul style="list-style-type: none"> • na geografskoj karti prepoznati granicu (gorje i rijeka Ural) Europe i Azije • usporediti geografski položaj i smještaj izvaneuropskih kontinenata i pojedinih država (Indije, Kine, Japana, Meksika, Brazila, Čilea, Argentine) • prepoznati na geografskoj karti i usporediti osobitosti pustinja Azije • prepoznati na geografskoj karti prostorni obuhvat Monsunske Azije • protumačiti društveno-prostornu podjelu Amerike i prepoznati je na geografskoj karti • odrediti pojam Oceanije • prepoznati na geografskoj karti velike otočne skupine Oceanije, te objasniti njihov postanak, turističku i prometnu važnost • usporediti prirodna i društvena obilježja Sjevernoga i Južnoga otoka Novog Zelanda • na geografskoj karti prepoznati polarna područja (Arktik, Grenland, Antarktika) • usporediti Antarktiku i Arktik s obzirom na geografski položaj, klimu, biljni i životinjski svijet
<p>%) "'DF =A >9F = =NU 5B9I F CDG? =< 8F p5J 5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti pretpostavke gospodarske razvijenosti SAD-a i Kanade te podjelu na poljoprivredne pojase s primjerima prednosti i nedostataka • procijeniti gospodarski i politički značaj SAD-a u svijetu • procijeniti preduvjete gospodarskoga razvoja Indije, Kine i Japana te probleme najvećih gradova Indije, Kine i Japana • nabrojiti najvažnije izvozne i uvozne proizvode Indije, Kine i Japana • procijeniti utjecaj Indije, Kine i Japana na svjetsko tržište • objasniti gospodarsku povezanost Meksika i SAD-a, navesti uzroke i probleme nekontroliranog iseljavanja meksičkoga stanovništva u SAD i u meksičke gradove • razlikovati prirodna, društvena i gospodarska obilježja Brazila (razlika između priobalja i unutrašnjosti), Argentine i Čilea • navesti primjere najpoznatijih turističkih odredišta i prirodnih osobitosti Južne Amerike

%* ""CD 5`
C6=@9p>5`
9i FCD9

Dc^Ua žj Y`]bUž[Yc[fUZg_]`ga ^YyHU^]`dc`cyU^9i fcdY

- opisati pojam Europe i Euroazije
- prepoznati na geografskoj karti krajnje točke Europe i objasniti geografski položaj i smještaj
- usporediti na grafikonu veličinu Europe s drugim kontinentima

FY^YZ9i fcdY

- prepoznati na geografskoj karti reljefne cjeline i objasniti sličnosti i razlike

AcfUžcVU`YžcV]`^Yy`U`]'nbU Yb`Y`j cXU`bU`_cdbi `9i fcdY

- prepoznati na geografskoj karti europska mora, najveće poluotoke, otoke, zaljeve, morske prolaze, vrata, tjesnace i kanale
- usporediti obale po postanku i gospodarskoj iskorištenosti
- razjasniti važnost rijeka za gospodarstvo
- nabrojiti europske sljevove i najvažnije rijeke te ih prepoznati na geografskoj karti
- analizirati važnost kanala Rajna – Majna – Dunav
- navesti vrste i primjere jezera prema postanku

?`ja Y`]'V]`b]`gj]^Yh9i fcdY

- navesti primjere utjecaja klimatskih čimbenika na klimu Europe i rasprostranjenost biljnog svijeta
- analizirati klimatske dijagrame

GHUbcj b]yhj c`9i fcdY

- objasniti na grafikonu i tematskim kartama kretanje broja stanovnika i gustoću naseljenosti
- navesti približan broj stanovnika Europe
- razlikovati smjerove migracija u prošlosti i danas te njihove uzroke i posljedice
- objasniti na grafikonu demografsku tranziciju

;`cgdcXUfgj c`9i fcdY

- razlikovati preduvjete razvoja gospodarstva
- navesti primjere industrijalizacije i urbanizacije i prosuditi njihove posljedice
- razlikovati stupanj gospodarske razvijenosti pojedinih područja
- razlikovati pojmove konurbacija, satelitski grad i aglomeracija te navesti primjere
- interpretirati grafikon gospodarske strukture stanovništva

91 F CD5

- pojasniti razloge, važnost i oblike udruživanja u Europi
- prepoznati na geografskoj karti etape proširenja današnje EU
- navesti glavna tijela EU i njihova sjedišta
- analizirati gospodarsku snagu i ulogu EU u Europi i svijetu
- objasniti razvoj glavnih vrsta prometa i glavna obilježja prometnoga sustava Europe
- objasniti važnost i na geografskoj karti prepoznati paneuropske prometne koridore i pravce
- objasniti pojam gospodarske jezgre i periferije Europe
- objasniti uzroke nejednake razvijenosti pojedinih dijelova Europe
- procijeniti uzročno-posljedične veze urbanizacije i drugih procesa (deagrarizacije, industrijalizacije, razvoja prometa, migracija...)
- nabrojiti uzroke i značajke litoralizacije, objasniti posljedice litoralizacije

91 FCD9

- prepoznati na geografskoj karti europske države i njihove glavne gradove
- prepoznati posebnosti pojedinih država Europe
- prepoznati na geografskoj karti najveće europske gradove i opisati posebnosti
- usporediti na geografskoj karti geografski položaj Ujedinjenog Kraljevstva i Francuske
- prosuditi utjecaj geografskog položaja na kolonijalna osvajanja i gospodarsku razvijenost UK-a i Francuske
- objasniti važnost prometnoga povezivanja i prosuditi važnost najprometnijih morskih, riječnih i zračnih luka
- usporediti gospodarstvo odabranih država
- objasniti nastanak i analizirati važnost poldera
- objasniti važnost Sunca, rijeka, vjetra, plime i oseke, geotermalne i nuklearne energije za gospodarski razvoj
- nabrojiti sjedišta međunarodnih organizacija
- protumačiti utjecaj posljednjega ledenoga doba na oblikovanje reljefa
- opisati posebnosti i probleme življenja u polarnom pojasu
- odrediti na geografskoj karti i obrazložiti važnost geoprometnoga položaja Njemačke
- objasniti razloge velikog udjela stranih radnika u odabranim državama
- objasniti političku neutralnost Švicarske i Austrije
- prepoznati vrste turizma u pojedinim državama
- navesti primjere turizma gradova
- prepoznati na geografskoj karti obilježja geografskoga smještaja i položaja Sredozemlja
- usporediti svojstva i gibanja Sredozemnoga i Sjevernoga mora
- objasniti značenje Sredozemlja kroz povijest i utjecaj na današnji gospodarski razvoj i kulturu
- objasniti ulogu i značaj Vatikana u međunarodnim odnosima
- objasniti razliku između pojmova primorska i pomorska država
- objasniti etnički i vjerski mozaik naroda u pojedinim europskim državama
- prepoznati Rusiju kao najveću državu svijeta
- prepoznati na geografskoj karti položaj država na dva kontinenta
- objasniti geografske posebnosti i probleme suvremenoga razvoja Rusije
- objasniti ekološke probleme vezane uz Černobil
- navesti prednosti i nedostatke korištenja nuklearne energije u suvremenom svijetu

% " "CD 5`
C6=@>9p>5`
< F J 5HG? 9`

**F Ydi V`_U`< fj Uhg_U`E`gfYXb`^c`Yi fcdg_U`]gfYXcnYa bU`
XfyUj U`**

- odrediti geografski smještaj i položaj Hrvatske na geografskoj karti Europe i Hrvatske
- objasniti geografski položaj Hrvatske kao srednjoeuropske i sredozemne države te protumačiti utjecaj kulturno-civilizacijskih krugova
- protumačiti pojmove: državnost, suverenitet, međunarodno priznanje

Dfca Yfbc! [Yc[fUZg_]`dc`cyU`^< fj Uhg_Y`

- objasniti pojam tranzita i hrvatskoga gorskoga praga
- imenovati i prepoznati na geografskoj karti prometne pravce te odrediti koje dijelove Europe i države povezuju
- prosuditi važnost hrvatskoga praga za promet
- imenovati na geografskoj karti najvažnije pomorske, riječne i zračne luke Hrvatske

J Y`]]bUž[fUb]W`_]`cV`_`hYf]hcf]`U`< fj Uhg_Y`

- na karti prepoznati i opisati granicu Hrvatske
- razlikovati dijelove obalnoga mora (unutarnje i teritorijalno more) i epikontinentski pojas
- usporediti površinu i broj stanovnika Hrvatske s drugim državama Europe
- opisati oblik teritorija Hrvatske
- nabrojiti i prepoznati na karti 20 županija i Grad Zagreb

F Y`^YZ`< fj Uhg_Y`

- razlikovati vrste stijena prema postanku i gorja po starosti
- razlikovati na crtežu prisoj i osoj i vrjednovati njihove gospodarske mogućnosti
- pojasniti gospodarsko značenje pojedinih reljefnih oblika
- imenovati i prepoznati na geografskoj karti polože, riječne terase, lesne zaravni, kotlinu
- opisati proces nastanka obalnoga reljefa
- prepoznati na crtežu ili fotografiji i opisati krške reljefne oblike
- obrazložiti posebnosti krškoga reljefa i njegovu važnost za život čovjeka

?`]a UžV]`^b]`gj]Yhž`h`c`]`Y`_`c`cy`_]`dfcV`Ya]`< fj Uhg_Y`

- analizirati klimatske čimbenike koji utječu na klimu Hrvatske
- analizirati klimatske dijagrame, odrediti tipove klime i prostorni raspored klimatskih tipova u Hrvatskoj
- objasniti i usporediti međuovisnost klime, biljnoga svijeta i tla
- prepoznati na crtežu ili fotografiji temperaturnu inverziju
- navesti primjere utjecaja vremenskih nepogoda na poljodjelstvo
- obrazložiti problem kiselih kiša i navesti posljedice

	<p>>UXfUbg_c'a cfY</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisati podrijetlo naziva <i>Jadransko more</i> • obrazložiti položaj Jadranskoga mora kao dijela Sredozemnoga mora • usporediti svojstva i gibanja morske vode u sjevernom i južnom dijelu Jadranskoga mora • opisati i prepoznati na karti dalmatinski tip obale <p>Rijeke i jezera Hrvatske</p> <ul style="list-style-type: none"> • imenovati na geografskoj karti najdulje rijeke, najveća jezera i močvare Hrvatske • prepoznati na geografskoj karti veće rijeke u Hrvatskoj i razvrstati ih prema sljevovima • očitati grafikone vodostaja rijeka i navesti primjere zaštite od poplava i važnost melioracije • objasniti važnost rijeka i jezera za gospodarstvo i vodoopskrbu
<p>20. GH5BCJ B=üHJ C` < F J 5HG? 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analizirati na tematskim kartama i grafikonima povijesni pregled naseljenosti te objasniti uzroke i posljedice kretanja ukupnoga broja stanovnika te glavne smjerove migracija • objasniti čimbenike koji su utjecali na promjene broja stanovnika Hrvatske • usporediti kretanje broja stanovnika zadanoga naselja/županije s Republikom Hrvatskom • analizirati na grafikonima biološku, nacionalnu, vjersku i jezičnu strukturu stanovništva Hrvatske • navesti da je Hrvatska država Hrvata i nacionalnih manjina • objasniti uzroke i posljedice povećanja udjela staroga u ukupnom stanovništvu • interpretirati grafikon prirodnoga kretanja stanovništva
<p>&%'' < F J 5HG? 5`=' GJ =>9H</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti važnost uključenosti u integracije te navesti primjere suradnje Hrvatske i međunarodnih organizacija
<p>&&'"; 9C; F 5: G? 5` F 5NBC@=? CGH` < F J 5HG? 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nabrojiti i imenovati na geografskoj karti prirodno-geografske cjeline, makroregije, makroregionalna i regionalna središta te opisati prostorni utjecaj makroregionalnih središta • navesti jedinice upravno-političke podjele Hrvatske

<p>23. ; CGDC85FGHJ C < FJ 5HG? 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prosuditi važnost industrije, prednosti i nedostatke njezina razvoja na obali (litoralizacija) • imenovati na geografskoj karti veća brodogradilišta i solane te navesti njihovu gospodarsku važnost • procijeniti utjecaj prometa na gospodarske promjene • usporediti specifičnosti poljoprivredne proizvodnje u pojedinim prirodnim cjelinama Hrvatske te nabrojiti tipične poljoprivredne kulture • objasniti pojam marikultura, razlikovati njezine prednosti od nedostataka i prepoznati na karti RH područja pogodna za marikulturu • navesti preduvjete razvoja gospodarstva i gospodarske mogućnosti prirodnih cjelina Hrvatske • imenovati na geografskoj karti veća nalazišta nafte i zemnoga plina te rafinerije • opisati utjecaj JANAF-a na prostor • prepoznati na tematskoj karti industrijske regije i navesti najvažnije industrijske grane • odrediti gospodarsku važnost hrasta lužnjaka za drvnu industriju i izvoz • navesti osnovne prirodne i društvene pretpostavke razvoja turizma • imenovati na geografskoj karti turističke regije Hrvatske • prosuditi važnost turizma u gospodarstvu Hrvatske i globalizacijskim procesima • razlikovati pozitivne i negativne učinke turizma • nabrojiti vrste turizma u Hrvatskoj i imenovati na geografskoj karti najvažnija turistička odredišta
<p>&("DF=FC8B5' =?I @HI FB5' 65úH=B5' < FJ 5HG? 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • imenovati na geografskoj karti NP i PP Hrvatske • navesti geografske razloge za proglašenje određene kategorije zaštite pojedinih područja • imenovati kulturno-povijesne spomenike pod zaštitom UNESCO-a i ostale najvrjednije građevine • razlikovati graditeljska obilježja seoskih i gradskih naselja pojedinih prirodnih cjelina Hrvatske • nabrojiti najpoznatije endeme u Hrvatskoj
<p>&)"B5G9@>5' < FJ 5HG? 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objasniti dugu urbanu tradiciju Hrvatske, utjecaj prirodne osnove i društvenoga razvoja na funkcije gradova • imenovati na geografskoj karti veća naselja prema broju stanovnika

26.

• BH9F 8 =G7 =D@=!

B5F BCGH'

f† Yc[fUÛ^U'!

Dcj]^ygt

- obrazložiti važnost znanosti i tehnologije u spoznajama o obliku Zemlje (zrakoplov, svemirska letjelica, satelit, put na Mjesec)
- razlikovati kontinente Staroga i Novoga svijeta
- prepoznati koji se sadržaji na tematskim kartama prikazuju bojom, kartografskim znakovima i natpisima
- prepoznati na tematskoj karti najvažnije ravničarske krajeve i rijeke te opisati njihov značaj u naseljenosti i nastajanju drevnih kultura i civilizacija
- objasniti važnost doline Nila i oaza za naseljenost i gospodarstvo
- protumačiti razliku između migracija u prošlosti i danas
- prepoznati na geografskoj karti smjerove i narode u naseljavanju Amerike te objasniti posljedice naseljavanja Amerike
- obrazložiti važnost sustava za natapanje i izdvojiti negativne posljedice
- protumačiti društveno-prostornu podjelu Amerike i prepoznati je na geografskoj karti
- prosuditi utjecaj geografskoga položaja na kolonijalna osvajanja i gospodarsku razvijenost Ujedinjenog Kraljevstva i Francuske
- objasniti političku neutralnost Švicarske i Austrije
- objasniti značenje Sredozemlja kroz povijest i utjecaj na današnji gospodarski razvoj i kulturu
- objasniti ulogu i značaj Vatikana u međunarodnim odnosima
- objasniti geografske posebnosti i probleme suvremenoga razvoja Rusije
- analizirati na tematskim kartama i grafikonima povijesni pregled naseljenosti te objasniti uzroke i posljedice kretanja ukupnog broja stanovnika Hrvatske te glavne smjerove migracija
- objasniti uzroke koji su utjecali na promjenu broja stanovnika Hrvatske
- objasniti dugu urbanu tradiciju Hrvatske i utjecaj na funkcije gradova

3.10.3. Struktura ispita

Ispit iz Geografije u projektu vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika 8. razreda pisani je ispit koji se sastoji od 20 pitanja iz Geografije (dodatnih je 12 integracijskih pitanja Geografije s Povijesti).

Struktura ispitnih cjelina: 40% Geografija, 40% Povijest, 20% interdisciplinarno, tj. 20 zadataka iz Geografije, 20 zadataka iz Povijesti i 12 interdisciplinarnih zadataka.

H]dcj]`nUXUH_U

Ispit sadrži različite tipove zadataka zatvorenoga i otvorenoga tipa.

N585H7='N5HJ CF 9BC; 5`H=D5

- ##zadatci višestrukoga izbora
- ##zadatci povezivanja i sređivanja
- ##zadatci redanja

N585H7='CHJ CF 9BC; 5`H=D5

- ##zadatci dopunjavanja
- ##zadatci kratkih odgovora

HY\b]_]`cd]g`]gd]hJ

Vanjsko vrjednovanje postignuća učenika 8. razreda iz Geografije pisani je ispit koji traje 30 minuta bez prekida.

Grafički priloz i karte sastavni su dijelovi ispita.

Odgovori u zadatcima s kratkim odgovorima i zadatcima dopunjavanja mogu se pisati tiskanim slovima. Ukupan je broj bodova 28.

Vrjednovanje odgovora

Vrjednuju se točni odgovori. Svaka grupa zadataka donosi različit broj bodova, ovisno o težini i složenosti zadataka. **BYhc b]`odgovori ne donose negativne bodove.**

3.10.4. Pribor

Učenici rješavaju test rabeći (običnu) olovku i [i a]W`nU`Vf]gUb`Y.

' "%\$') "'Df]a ^Yf]'nUXUhU_U'

NUXUH`Yj]yYghfi _c[U`nVcfU

I `g`^YXY]a `nUXUH`Ya U`gUa c`^Y`^YXUb`cX[cj cf`hc Ub`"NUc`fi y]'g`ovo
]gdfYX`hc bc[U`cX[cj cfU"

1. Poluotok Krim okružuju dva mora. To su :

- a) Mramorno i Crno
- b) Crno i Egejsko
- c) Crno i Azovsko
- d) Mramorno i Egejsko.

točan odgovor: c

točan odgovor = 1 bod

2. Za koliko se stupnjeva Zemlja okrene za 120 minuta?

- a) 1°
- b) 15°
- c) 24°
- d) 30°

točan odgovor: d

točan odgovor = 1 bod

NUXUH/dcj Yn]j Ub^U

I 'g^YXY]a 'nUXUH/a U'dcj Yy] XYgb] 'gh dUWg^] ^Yj]a ži d]gi 'i]Vfc^]n' XYgbc[U'gh dW/bU'cX[cj UfU'i i 'Whi i '^]Yj ca Y'gh dW''>YXUb^Y'Vfc^ višak.

3. Poveži svemirska tijela s objašnjenjem.

Mjesec _____	1) galaktika
Mliječna staza _____	2) prirodni satelit
Neptun _____	3) planet
Sunce _____	4) zvijezda
	5) komet

točan odgovor: 2, 1, 3, 4

svaki točno upisan broj = 0,5 bodova; najviše 2 boda

4. Poveži hrvatske otoke s odgovarajućim opisom.

_____ Biševo	1) najsunčaniji hrvatski otok
_____ Brač	2) površinom najveći otok u Hrvatskoj
_____ Hvar	3) otok poznat po viteškoj igri Morešci
_____ Korčula	4) otok na kojem se nalazi Modra špilja
	5) reljefno najviši otok u Hrvatskoj

točan odgovor: 4, 5, 1, 3

svaki točno upisan broj = 0,5 bodova; najviše 2 boda

NUXUHWYfYXUb^U

5. Poredaj pojmove prema nadmorskoj visini od najnižeg (1) prema najvišem (4).

	BREŽULJCI	PLANINE	NIZINE	GORE
1	_____			
2	_____			
3	_____			
4	_____			

točan odgovor: 1 – nizine, 2 – brežuljci, 3 – gore, 4 – planine
svaki točno upisani pojam = 0,5 bodova; najviše 2 boda

4. Poredaj glavne gradove na rijeci Dunav nizvodno od kanala Rajna-Majna-Dunav.

BEČ, BEOGRAD, BRATISLAVA, BUDIMPEŠTA

1	_____
2	_____
3	_____
4	_____

točan odgovor: 1 - Beč, 2 - Bratislava, 3 - Budimpešta, 4 - Beograd
svaki točno upisani pojam = 0,5 bodova; najviše 2 boda

NUXUHvXcdi b^Uj Ub^U

7. Najstariji nacionalni park u Hrvatskoj na gornjoj karti označen je brojem ____ . To je nacionalni park _____ .

točan odgovor: 4; Plitvička jezera

svaki točno upisani pojam (broj) = 0,5 bodova; najviše 1 bod

8. Najmlađi nacionalni park u Hrvatskoj na gornjoj karti označen je brojem ____ . To je nacionalni park _____ .

točan odgovor: 3; Sjeverni Velebit

svaki točno upisani pojam (broj) = 0,5 bodova; najviše 1 bod

NUXUHWY_fUh_] \ 'cX[cj cfU

DUy`^j c`dfc]HU^g`^XY Y`fY Yb]W`]'dfUj]bc`]\`Xcdi b]'dc`a cj]a U`_c^]' bYXcghU'i °

9. Područje najčešćih vulkana i potresa nazvano „Vatreni prsten“ nalazi se uz obale _____ oceana .

točan odgovor: Tihog (Velikog)

točan odgovor = 1 bod

10. U kojem se gradu nalazi sjedište Ujedinjenih naroda? _____

točan odgovor: u New Yorku

točan odgovor = 1 bod, netočan odgovor = 0 bodova

DF =A >9F `=BH9F 8 =G7 =D@=B 5F B =< `N585H5? 5`

NUXUHWY`dcj Yn]j Ub^U

I `g`^XY]a `nUXUHW]a U`dcj Yy]'XYgb]'ghi dUWg`^]Yj]a ži d]gi `i]`Vfc^]'n` XYgbc[U`ghi dW`bU`cX[cj UfU'i i `W`h`i`i`]`Yj ca Y`ghi dW`">YXUb`^Y`Vfc^` višak.

1. Poveži imena istraživača s njihovim otkrićima.

___ Fernando Magellan	1) otkrio kontinent Australiju
___ Vasco da Gama	2) prvo putovanje oko svijeta
___ Kristofor Kolumbo	3) otkrio kontinent Ameriku
___ James Cook	4) otkrio pomorski put do Indije
	5) otkrio pomorski put do juga Afrike

točan odgovor: redosljedom 2, 4, 3, 1

svaki točno upisan broj = 0,5 bodova; najviše 2 boda

NUXUHWj]yYghfi _c[U`nVcfU

I`nUXUHWa U_c^]g`^YXY`gUa c`Y`^YXUb`cX[cj cf`hc Ub`"NUc`fi`y]`g`cj`c`
]gdfYX`hc`bc[U`cX[cj cfU"

2. Prezimenom moreplovca koji je krenuo na prvu plovidbu oko svijeta nazvan je:

- a) otok
- b) morski prolaz
- c) zaljev
- d) kontinent.

točan odgovor: b

točan odgovor = 1 bod

DUy`^]j`c`dfc`]HU`g`^YXY`i`fY`Yb]W`]^dfUj`]^bc`^i`Xcdi`b]^dc`^a`ca`_c^]`
bYXcghU`^Y`

3. Povijesni grad Požun danas je velika luka na Dunavu u Slovačkoj i zove se

_____.

točan odgovor: Bratislava

točan odgovor = 1 bod

NUXUHŴXcdi b^Uj Ub^U

G^YXY Y'nUXUh_Y'f]^Yý]i n'dca c 'df]cýYbY'_UfhY''

4. Velika civilizacija prvih pisama označena na karti brojem 1 razvila se uz rijeke _____.

Točan odgovor: **9i zFuž'H][f]g** (bilo kojim redom)

Svaka točno upisana rijeka=0,5 bodova, najviše 1 bod

5. Glavno prirodno bogatstvo prostora označenoga na karti brojem 1 danas je _____.

Točan odgovor: nafta

Točan odgovor = 1 bod

U sljedećem je zadatku samo jedan odgovor točan. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

6. Klima u prostoru označenom brojem 1 je:

- a) pustinjska
- b) savanska
- c) sredozemna
- d) umjereno topla.

Točan odgovor: a

Točan odgovor = 1 bod

G58F p5>

1. UVOD	3
1.1. Svrha vanjskoga vrjednovanja	5
1.2. Što su obrazovni ishodi?	6
1.3. Provedba projekta vanjskoga vrjednovanja.....	7
1.4. Projektni tim Centra	7
1.5. Projektni tim Instituta.....	7
1.6. Stručne radne skupine	8
&"I J >9H= 'N5`DF C J C 9B>9' J 5B>G? C; 5`J F >98BCJ 5B>5` ...`C6F 5NCJ B=<`DCGH=; BI 5`I 9B=? 5` ... , "F 5NF 985`CGBCJ B=<`ü? C@5	11
2.1. Provedba ispitivanja	11
2.2. Vrijeme ispitivanja	11
2.3. Sudjelovanje u ispitivanju	11
2.4. Trajanje ispita	12
2.5. Izražavanje rezultata ispita.....	12
' "'=GD=HB =? 5H5@CN=`DC>98 =B=<`B 5GH5J B=<`DF 98A 9H5	13
' "%"< F J 5HG? =`>9N=?`	15
3.1.1. Opći ciljevi nastave Hrvatskoga jezika u osnovnoj školi.....	15
3.1.2. Opći ciljevi ispita	16
3.1.3. Posebni ciljevi ispita – obrazovni ishodi	17
3.1.4. Struktura ispita.....	24
3.1.5. Primjeri zadataka	27
3.1.6. Slovoпись.....	31
3.1.7. Obvezni jezični priručnici	32
3.1.8. Pribor	32
3.1.9. Pravila ponašanja učenika za vrijeme ispita.....	32
3.1.10. Literatura	32
' "&"GHF 5B=`>9N=7=`I`DF 98A 9HBC>`B 5GH5J =	33
3.2.1. Opći ciljevi učenja stranoga jezika	33
3.2.2. Posebni ciljevi ispita.....	34
3.2.3. Opći prikaz razine A2	34
3.2.4. Teme za razinu A2	35
3.2.5. Upute za učitelje	38
3.2.6. Pribor	38
3.2.7. Literatura	39
' "' "9B; @9G? =`>9N=?`	41
3.3.1. Struktura ispita.....	41
3.3.1.1. Struktura ispita na razini A2.....	42
3.3.2. Primjeri zadataka	45
3.3.2.1. Vrjednovanje odgovora u zadatku pisanja u 8. razredu	50

' (" "B>9A 5 ? =>9N=?	57
3.4.1. Struktura ispita	57
3.4.1.1. Postupak vrjednovanja	57
3.4.1.2. Jezične kompetencije	58
3.4.1.3. Pregled jezičnih vještina razine A2	59
3.4.1.4. Struktura ispita na razini A2	61
3.4.2. Primjeri zadataka	70
') " : F 5B 7I G? =>9N=?	77
3.5.1. Struktura ispita	77
3.5.1.1. Postupak vrjednovanja	78
3.5.1.2. Struktura ispita na razini A2	78
3.5.2. Tipologija zadataka.....	89
3.5.3. Primjeri zadataka	99
' * " : =N=? 5	107
3.6.1. Uvod	107
3.6.2. Opći ciljevi nastave Fizike u osnovnoj školi.....	107
3.6.3. Posebni ciljevi – obrazovni ishodi	108
3.6.4. Struktura ispita	113
3.6.5. Pribor	113
3.6.6. Primjeri zadataka	114
' + " 6=C@C; =>5	117
3.7.1. Uvod	117
3.7.2. Opći ciljevi nastave Biologije u osnovnoj školi.....	117
3.7.3. Posebni ciljevi – obrazovni ishodi	118
3.7.4. Struktura ispita	131
3.7.5. Pribor	132
3.7.6. Primjeri zadataka	133
' , " ? 9A =>5	137
3.8.1. Uvod	137
3.8.2. Opći ciljevi nastave Kemije u osnovnoj školi.....	137
3.8.3. Posebni ciljevi – obrazovni ishodi.....	139
3.8.4. Struktura ispita	142
3.8.5. Pribor	142
3.8.6. Primjeri zadataka	143
' - " DCJ =>9GH	147
3.9.1. Opći ciljevi nastave Povijesti u osnovnoj školi	147
3.9.2. Posebni ciljevi – obrazovni ishodi	147
3.9.3. Struktura ispita	158
3.9.4. Pribor	159
3.9.5. Primjeri zadataka	159

' "§"; 9C; F 5: =>5.....	165
3.10.1. Opći ciljevi nastave Geografije u osnovnoj školi	165
3.10.2. Posebni ciljevi – obrazovni ishodi	166
3.10.3. Struktura ispita	180
3.10.4. Pribor	181
3.10.5. Primjeri zadataka	181